

GRADOVI

Grad Mali Lošinj

53.

Na temelju članka 47. Zakona o prostornom uređenju i gradnji («Narodne novine» broj 76/07 i 38/09) i članka 32. Statuta Grada Malog Lošinja («Službene novine PGŽ» broj 26/09 i 32/09), Gradsko vijeće Grada Malog Lošinja na sjednici održanoj dana 29. srpnja 2011. godine, donosi

IZVJEŠĆE o stanju u prostoru za Grad Mali Lošinj za razdoblje 2010. - 2014. godine

sa sljedećim sadržajem:

0. UVOD

Osnova i ciljevi izrade Izvješća

I. ANALIZA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Opći činitelji razvojnih kretanja u prostoru
 - 1.1. Demografska obilježja
 - 1.2. Lokalna socijalno gospodarska struktura
 - 1.3. Struktura korištenja površina i zemljišta u gradu
 - 1.4. Sustav središnjih naselja prema veličini i funkciji na lokalnoj razini
 - 1.5. Struktura površina postojećih naselja i površina za razvoj naselja (GP)
 - 1.6. Životni standard - stanovanje
 - 1.7. Opremljenost društvenom infrastrukturom (mreže i organiziranost)
 - 1.8. Gospodarske djelatnosti s osnova ekološki održive namjene prostora izvan naselja
 - 1.9. Struktura izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn)
 - 1.10. Degradirana područja
2. Opremljenost javnom i komunalnom infrastrukturom lokalne razine
 - 2.1. Opremljenost javnom infrastrukturom lokalne razine (cestovni, pomorski, zračni, cjevovodni promet, telekomunikacijska infrastruktura, opskrba energijom, pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda)
 - 2.2. Komunalna infrastruktura i uređenje građevinskog zemljišta
3. Zaštita i korištenje posebno vrijednih prostora
 - 3.1. Zaštićeno obalno područje mora s osvrtom na razvojna kretanja (kopno, otoci i razvoj naselja uz obalnu crtu)
 - 3.2. Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti
 - 3.3. Zaštita prirodnog, kulturnog i urbanog krajobraza
 - 3.4. Zaštita i očuvanje kulturne baštine

4. Područja od posebnoga državnog interesa i obilježja
 - 4.1. Područja s posebnim razvojnim problemima (otoci)
 - 4.2. Područja za potrebe obrane
 - 4.3. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća
5. Zaštita okoliša u prostornom uređenju
 - 5.1. Osjetljivost prostornog razvoja grada u odnosu na zaštitu okoliša
 - 5.2. Područja i lokacije onečišćenja okoliša
 - 5.3. Sanirani dijelovi okoliša
 - 5.4. Gospodarenje otpadom

II. ANALIZA PROVOĐENJA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGIH RAZVOJNIH DOKUMENATA I PROGRAMA

- II.1. Dosljednost razvojnih dokumenata i programa razvoja s prostornim planom uređenja Grada
- II.2. Provedba dokumenata prostornog uređenja lokalne razine

III. OCJENA STANJA I PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA SA PLANOM AKTIVNOSTI I PRIJEDLOG POKAZATELJA ZA NAREDNO RAZDOBLJE

- III.1. Ocjena stanja prostornog razvoja
 - III.1.1. Mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja grada u funkciji regionalnih razvojnih potreba
 - III.1.2. Međunarodna i prekogranična suradnja u području prostornog uređenja
- III. 2. Plan aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja
 - III. 2.1. Prijedlog i razlozi izrade, odnosno izmjena i dopuna dokumenata prostornog uređenja na lokalnoj razini
 - III. 2.2. Prijedlog izrade drugih razvojnih dokumenata i programa (studije istraživanja, razvojne koncepcije) s osnovnim polazištima
 - III. 2.3. Prioritetne aktivnosti u provođenju dokumenata prostornog uređenja (sanacija degradiranih područja, sprječavanje negativnih procesa i ostvarivanje uvjeta za daljnji prostorni razvoj)
 - III. 2.4. Aktivnosti za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja
- III. 3. Pregled prostornih pokazatelja o stanju u prostoru prema tematskim cjelinama s prijedlogom pokazatelja za naredno razdoblje

IV. POPIS GRAFOVA, KARTOGRAFSKIH I TABLIČNIH PRILOGA

V. IZVORI I BIBLIOGRAFIJA

I. UVOD

Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07 i 38/09) člankom 47. definira obvezu predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave i uprave da razmatraju i prihvaćaju Dokumente praćenja stanja u prostoru, odnosno četverogodišnja izvješća o stanju u prostoru. Izvješćem se osigurava kontinuitet praćenja stanja u prostoru, definiraju nedostaci i primjenjivost postojećih prostornih planova i drugih dokumenata te se na osnovi ocjene stanja daju prijedlozi za unapređenje prostornog razvoja s planom aktivnosti i prijedlogom prostornih pokazatelja za naredno razdoblje. Izvješće se sastoji od tekstualnog i kartografskog sadržaja sa tabličnim prikazom obveznih prostornih pokazatelja.

Ovo je Izvješće sedmo u generaciji izvješća za Grad Mali Lošinj. Prvim Izvješćem dana je cjelovita slika stanja u prostoru do kraja 1995. godine s detaljnom analizom onda važeće dokumentacije prostora. Na temelju prvog Izvješća donesen je i prvi Program mjera (Sl.n. PGŽ broj 16/95) za razdoblje 1996/97. U prosincu 1997. g. usvojeno je drugo Izvješće o stanju u prostoru i donesen drugi Program mjera (Sl.n. PGŽ broj 28/97) za razdoblje 1998/99. g. Trećim Izvješćem obuhvaćen je u kontinuitetu prikaz praćenja stanja u prostoru za razdoblje 1997.-1999. godina te je na temelju istog donesen Program mjera (Sl.n. PGŽ broj 29/99) za razdoblje 2000.-2001. godine. Četvrto Izvješće obuhvatilo je razdoblje 2000.-2001. g. temeljem kojeg je donesen Program mjera za razdoblje 2002.-2003. g. (Sl.n. PGŽ broj 1/2002). Peto Izvješće obuhvatilo je razdoblje 2002.-2003. g. temeljem kojeg je donesen Program mjera za razdoblje 2004.-2005. g. (Sl.n. PGŽ broj 34/2003). Šesto Izvješće obuhvatilo je razdoblje 2004.-2005. g. temeljem kojeg je donesen Program mjera za razdoblje 2006.-2010. g. (Sl.n. PGŽ broj 40/2006).

Izradom i donošenjem ovog Izvješća kao obveznog dokumenta praćenja stanja u prostoru stvaraju se preduvjeti za daljnju izradu svih dokumenata prostornog uređenja, eventualno potrebnih izmjena i dopuna istih, kao i procijenu potrebe izrade drugih strateških i razvojnih odluka i dokumenata na nivou Grada.

U proteklom razdoblju (od 2005. godine) donesen je krovni dokument koji određuje procedure unutar prostornog uređenja: Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07 i 38/09)

Također, doneseno je niz novih (ili su dopunjeni postojeći) osnovnih zakonskih propisa koji će utjecati na određene aktivnosti u domeni prostornog uređenja:

Strategije i razvojni dokumenti

1. Kriteriji za planiranje turističkih predjela obalnoga područja mora, Savjet prostornog uređenja države, Ministarstvo zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva, Zagreb, lipanj 2009.
2. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske, (NN br. 30/09)
3. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, (NN br. 130/05)
4. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (NN br. 85/07)
5. Plan gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za razdoblje 2007.-2015. godine, (Službene novine 17/07)
6. Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo turizma, Zagreb, prosinac 2008.

7. Mediteranska strategija održivog razvoja - Okvir za održivost okoliša i zajednički prosperitet / zajedničko blagostanje, UNEP/MAP, Atena 2005.
8. Regionalni operativni program Primorsko-goranske županije 2008.-2013.
9. Studija zaštite voda i mora primorsko-goranske županije, IGH Zagreb, PC Rijeka
10. Strategija upravljanja vodama (NN br. 91/08)
11. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske (NN br.130/09)
12. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske

Novi zakonski akti i dopuna postojećih:

13. Zakon o prostornom uređenju i gradnji, (NN br. 76/07, 38/09)
14. Zakon o zaštiti okoliša, (NN br. 110/07)
15. Zakon o zaštiti zraka, (NN br. 178/04, 60/08)
16. Zakon o zaštiti prirode, (NN br. 70/05 i 139/08)
17. Zakon o koncesijama, (NN br. 125/08)
18. Zakon o morskom ribarstvu, (NN br. 56/10)
19. Zakon o vodama, (NN br. 153/09)
20. Zakon o zračnom prometu, (NN br. 69/09)
21. Zakon o koncesijama, (NN br. 125/08)
22. Zakon o zaštiti od buke, (NN br. 30/09)
23. Zakon o morskom ribarstvu, (Narodne novine broj 56/10)
24. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, (NN br. 138/06)
25. Zakon o elektroničkim komunikacijama, (NN br. 73/08)
26. Zakon o otpadu, (NN br. 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09)
27. Zakon o komunalnom gospodarstvu, (NN br.(pročišćeni tekst), 82/04, 178/04, 38/09 i 79/09)
28. Zakon o genetski modificiranim organizmima, (NN br. 70/05 i 137/09)
29. Zakon o šumama, (NN br. 140/05, 82/06, 129/08, 80/10 i 124/10)
30. Zakon o javnim cestama, (NN br. 180/04, 138/06, 146/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10)
31. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, (NN br. 158/03, 141/06 i 38/09)
32. Zakon o otocima, (NN br. 34/99, 32/02 i 33/06)
33. Zakon o poštanskim uslugama, (NN br. 88/09)
34. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, (NN br. 69/99, 151/03; 157/03, 87/09 i 88/10)
35. Zakon o energiji, (NN br. 68/01, 177/04, 76/07, 152/08 i 127/10)
36. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, (NN br. 152/08 i 21/10)
37. Zakon o športu, (NN br. 71/06 i 124/10)
38. Zakon o zaštiti i spašavanju, (NN br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10)
39. Zakon o zaštiti od požara, (NN br. 92/10)
40. Zakon o rudarstvu, (NN br. 75/09)

Ovo izvješće izrađeno je na temelju dostupnih podataka, a na kraju međupopisnog razdoblja, nakon popisa stanovništva 2011. godine biti će potrebno ponovno analizirati i provjeriti prikazane podatke, pogotovo u smislu demografske i ekonomsko socijalne analize.

ANALIZA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. Opći činitelji razvojnih kretanja u prostoru

Analiza razvojnih kretanja u prostoru iskazuje se kroz ove osnovne činitelje i podatke: demografska struktura, socijalno gospodarska struktura, korištenje površina građevinskih područja naselja i građevinskim strukturama izvan

naselja na području grada, analizom sustava središnjih naselja, kao i kroz osnovne pokazatelje životnog standarda - stanovanja, opremljenosti društvenom infrastrukturom, kao i očuvanost odnosno degradiranost prostora.

1.1. Demografska obilježja

Demografski pokazatelji područja Grada Malog Lošinja, temelje se na Popis u stanovništva iz 2001. godine. Dostupni podaci su u većoj mjeri već analizirani i prošlim Izvještajem o stanju u prostoru 2004.-2005. g, te su predstavljali osnovu za donošenje Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru 2006. - 2010.g. kao i Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja (Sl.n. 13/2008).

Popis stanovništva iz ove 2011. godine pružiti će stvarno aktualnu demografsku sliku područja, te omogućiti provjeru projekcija prostornog plana.

Razmještaj i struktura stanovništva, Stanovništvo

11.-1. Broj stanovnika Grada Malog Lošinja

Općine i područja	Broj stanovnika 2001. godine
Grad Mali Lošinj	8.388
Županija	305.505
Republika Hrvatska	4.437.460

11.-2. Indeks kretanja broja stanovništva Grada Malog Lošinja

Godina popisa stanovništva	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
Broj stanovnika	8078	6844	7466	8825	8388
Indeks kretanja broja stanovnika	1,04	1,23	1,12	0,95	1,00

Ukupan broj stanovnika povećao se od 8.078 u 1961. na 8.825 1991. i onda se smanjio na 8.388 u 2001.

Dobna skupina	2001.	Dobna skupina	2001.
0-4	361		
5-9	466		
10-14	564		
15-19	631		
20-24	548	60-64	398
25-29	451	65-69	428
30-34	517	70-74	326
35-39	710	75-79	290
40-44	826	80-84	85
45-49	710	85-89	81
50-54	540	90-94	22
55-59	383	95 i više	8
Ukupno do 60	6707	Ukupno 60+	1638
Ukupno stanovnika		8.388	
Od toga stanovnika nepoznate dobi		-43	
Ukupno u koeficijent		8.345	
Koeficijent starosti stanovništva		19,63%	

11.-3. Prirodan prirast stanovništva

Godina	Rođeni - živorođeni	Umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks (živorođenih na 100 umrlih)
2009.	81	76	5	106,60
2008.	80	97	-17	82,50
2007.	59	97	-38	60,80
2006.	70	84	-14	83,30
2005.	62	100	-38	62,00
2004.	69	93	-24	74,20
2003.	81	90	-9	90,00
2002.	63	92	-29	55,00
2001.	63	91	-28	69,20
2000.	70	75	-5	93,30

Graf 11.-3. Prirodni prirast stanovništva i vitalni indeks

Od 2005. godine na području Grada Malog Lošinja (u daljnjem tekstu: Grad) prati se biodinamika denataliteta, odnosno prirodni priraštaj je negativan (-38), 2006. (-14), 2007. (-38), 2008. (-17). Godine 2009. prirodni prirast prvi puta je pozitivan, odnosno broj živorođenih premašio broj umrlih (+5), te je time vitalni indeks prvi puta od 2001. pozitivan, odnosno 106,60.

Starosno spolna struktura

Brojčani odnos muškog i ženskog stanovništva karakterizira fiziološki okvir demografske mase, na što ukazuje struktura stanovništva prema spolu, a potencijalnu vitalnost i biodinamiku stanovništva ukazuje doba struktura stanovništva.

11.-4. Koeficijent starosti stanovništva

Koeficijent starosti stanovništva Grada je 19,63% a iskazuje se udjelom stanovništva starijeg od 60 godina u ukupnom broju stanovnika.

Indeks starenja je 81,01% a iskazuje se udjelom stanovništva starijeg od 60 godina u broju stanovnika mlađem od 20 godina.

Graf 11.-4. Koeficijent starosti stanovništva

11.-5. Indeks starenja

Dobna skupina	2001.	Dobna skupina	2001.
		60-64	398
		65-69	428
		70-74	326
		75-79	290
0-4	361	80-84	85
5-9	466	85-89	81
10-14	564	90-94	22
15-19	631	95 i više	8
Ukupno do 20	2022	Ukupno 60+	1638
Indeks starenja			81,01%

Graf 11.-5. Indeks starenja

11.-6. Broj i udio dobnih skupina prema starosti

Dobna skupina	2001.	Udio dobne skupine u ukupnom broju stanovnika	Muškaraca	Udio muškaraca u dobnj skupini	Žena	Udio žena u dobnj skupini
0-14	1391	16,58%	697	50,11%	694	49,89%
15-64	5714	68,12%	2859	50,04%	2855	49,96%
65 +	1240	14,78%	471	37,98%	769	62,02%
Nepoznato	43	0,51%	17	39,53%	26	60,47%
Ukupno	8388	100,00%	4044	48,21%	4344	51,79%

U Gradu je 2001. god. živjelo 1391 ili 16,58% mladog stanovništva (dobna skupina od 0- 14 godina), dok je zrelog stanovništva bilo 5714 ili 68,12 % (dobna skupina od 15 - 64 godina) a starog stanovništva je bilo 1240 ili 14,78%.

Graf 11.-6. Udio dobnih skupina prema starosti

11.-7. Spolna raspodjela

Dobna skupina	2001.	Muškaraca	Udio muškaraca	Žena	Udio žena
Ukupno	8388	4044	48,21%	4344	51,79%

Analiza prema spolu ukazuje prevlast ženskog nad muškim stanovništvom, pa je u Gradu Malom Lošinjju je 2001.god. živjelo 4044 ili 48,21% muškog i 4344 ili 51,79% ženskog stanovništva. Ova spolna struktura stanovništva u potpunosti odgovara spolnoj strukturi Primorsko goranske županije - 147.215 ili 48,2% muškog i 158.290 ili 51,8% ženskog stanovništva.

Graf 11.-7. Odnos broja žena i muškaraca

Brojčani odnos uravnoteženiji je u skupini stanovništva od 15 -65 godina - 2859 ili 50,04% muškaraca i 2855 ili 49,96% žena, dok je veća razlika u starijoj dobnj skupi - 471 ili 39,53% muškog stanovništva i 769 ili 62,02% ženskog stanovništva.

Graf 11.-8. Odnos broja žena i muškaraca prema dobnim skupinama

11.-8. Odnos broja muškaraca / 1000 žena prema dobnim skupinama

Dobna skupina	Ukupno stanovnika u dobnjoj skupini 2001.	Muškaraca	Žena	1000 žena	Broj muškaraca / 1000 žena
0-9	827	415	412	0,412	1007,28
10 do 19	1195	604	591	0,591	1022,00
20-29	999	544	455	0,455	1195,60
30-39	1227	566	661	0,661	856,28
40-49	1536	792	744	0,744	1064,52
50-59	923	459	464	0,464	989,22
60-69	826	355	471	0,471	753,72
70-79	616	228	388	0,388	587,63
80+	196	64	132	0,132	484,85
Nepoznato	43	17	26	0,026	653,85
Ukupno	8.388	4044	4344	4,344	930,94

Na 1.000 žena dolazilo je 930,94 muškaraca, sa time da je u dobnim skupinama 0-9 (1007,28), 10-19 (1022,00), 20-29 (1195,60) i 40-49 (1064,52) prevladavao broj muškog nad ženskim stanovništvom. Može se općenito reći da ima više muškaraca u dobnim skupinama do 49 godina, nakon koje dobne skupine ima više ženskog stanovništva.

Obrazovna struktura

U Gradu Malom Lošinj je prema popisu iz 2001. godine bilo ukupno 6.997 ili 83,42% osoba starih 15 i više godina (od ukupno 8388 stanovnika). Slijedeći podaci ukazuju na nivo obrazovanja u stanovništvu starom 15 i više godina. Tako je 2001. godine bez završene osnovne škole bilo 840 osoba ili 12,01%, sa završenom osnovnom školom 1416 ili 20,24%, velika većina 54,79% odnosno

3843 osoba imalo je završenu srednju školu, više obrazovanja je imalo 400 osoba ili 5,72%, a visoko obrazovanje-fakultet ili odgovarajuću umjetničku naobrazbu, magisterij ili doktorat sveukupno 464 osoba ili 6,63%.

Prema usporedbi podataka za Grad sa podacima za cijelu Primorsko-goransku županiju, ima nešto veći udio osoba bez i sa nezavršenom osnovnom školom (12,01% : 11,5%), veći udio osoba sa završenom osnovnom školom (20,24% : 18,5%), zanemarivo veći udio osoba sa završenom srednjom (54,79% : 54,1%) i višom školom (5,72% : 5,3%) te manji udio osoba sa visokim obrazovanjem (6,63% : 9,3%). S obzirom godinu popisa stanovništva, starenje te relativno veliku mobilnost stanovništva za očekivati je da će slijedećim popisom stanovništva, struktura obrazovanja biti još povoljnija.

11.-9. Udio stanovnika prema obrazovanju po spolu

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju stanovnika	Žena	Udio u ukupnom broju stanovnika	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju stanovnika
Ukupno stanovnika	4.044		4.334		8.388	
Bez završene osnovne škole	242	2,89%	598	7,13%	840	10,01%
Osnovna škola	551	6,57%	865	10,31%	1.416	16,88%
Srednje škole	2.053	24,48%	1.781	21,23%	3.834	45,71%
Viša škola	246	2,93%	154	1,84%	400	4,77%
Visoka škola + Fakulteti, umjetničke	230	2,74%	234	2,79%	464	5,53%
Magisterij	11		4		15	
Doktorat	5		-		5	
Nepoznato	25	0,30%	18	0,21%	43	0,51%
Ukupno stanovnika 15+	3.347	39,90%	3.650	43,51%	6.997	83,42%
Stanovnika do 15	697		694		1.391	
Ukupno stanovnika	4.044	48,21%	4.334	51,67%	8.388	100,00%

Migracijska obilježja

Migracija, odnosno mobilnost stanovništva je jedan od pokazatelja kvalitete i valorizacije prostora a uz prirodni priraštaj osnovna odrednica opće populacijske dinamike.

Stanovništva koje od rođenja živi u istom naselju (autohtonog stanovništva) na području Grada ima 3957 ili 47,17%, a doseljenog 52,58%. Ove brojke ukazuju na rela-

tivno veliku mobilnost stanovništva, od kojih je najmanji udio doseljenog stanovništva iz drugog naselja unutar Grada 4,55%, slijedi doseljavanje unutar Županije - 10,88% i iz inozemstva 13,20%, a najveći udio doseljenih je iz drugih županije - 23,68%. Ako zanemarimo seljenje unutar područja Grada doseljenog stanovništva ima sveukupno 48,03%.

11.-11. Udio doseljenih stanovnika prema spolu u ukupnom broju stanovnika

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju stanovnika	Žena	Udio u ukupnom broju stanovnika	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju stanovnika
Ukupno stanovnika	4.044		4.334		8.388	
Doseljeno u naselje stanovanja ukupno	1.998	23,82%	2.412	28,76%	4.410	52,58%
Od toga:						
Iz inozemstva	487	5,81%	620	7,39%	1107	13,20%
Iz drugog naselja unutar Grada	163	1,94%	219	2,61%	382	4,55%
Iz drugog JLS iste županije	434	5,17%	479	5,71%	913	10,88%
Iz druge županije	900	10,73%	1086	12,95%	1986	23,68%
Nepoznato	14	0,17%	8	0,10%	22	0,26%

Graf 11.-12. Udio i broj doseljenih stanovnika prema spolu

11.-12. Broj stanovnika koji od rođenja stanuje u istom naselju

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju stanovnika	Žena	Udio u ukupnom broju stanovnika	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju stanovnika
Ukupno stanovnika	4.044		4.334		8.388	
Od rođenja stanuje u istom naselju	2032	24,23%	1925	22,95%	3957	47,17%

Aktivnost stanovništva

Udio aktivnog stanovništva Grada Malog Lošinja iznosio je 2001. godine 47,35 %, sa većim udjelom muškog 26,6% od ženskog stanovništva 21,29%.

Od ukupno 6.997 radno sposobnih stanovnika (starih više od 15 godina) cca. 58% je aktivnog stanovništva (radne snage, osoba sa osobnim prihodom ima cca 28%, dok je uzdržanih osoba iznad 15 godina starosti 15%.

11.-13. Udio aktivnih stanovnika po spolu

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju stanovnika	Žena	Udio u ukupnom broju stanovnika	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju stanovnika
Ukupno stanovnika	4.044		4.334		8.388	
Aktivno stanovništvo (radna snaga)	2.186	26,06%	1.786	21,29%	3.972	47,35%

11-14. Broj i udio radno sposobnog stanovništva (starog više od 15 godina) prema aktivnosti i prema spolu

	Muškaraca	Žena	Ukupno muškaraca i žena	Udio u Radno sposobnom stanovništvu (15+)
Aktivno stanovništvo (Radna snaga)	2.186	1.786	3.972	56,77%
Uzdržavane osobe iznad 15 godina	339	715	1.054	15,06%
Osobe s osobnim prihodom	822	1.149	1.971	28,17%
Ukupno Radno sposobnog stanovništva (15+)	3.347	3.650	6.997	100,00%

Razmještaj i struktura domaćinstava

U Gradu Malom Lošinjju je 2001. godine bilo ukupno 2970 domaćinstava, od toga najveći broj u Malom Lošinjju 2180, slijedi Veli Lošinj sa 320, Nerezine sa 137, dok su Male Srakane sa jednim domaćinstvom i Vele Srakane sa tri domaćinstva - naselja sa najmanjim brojem domaćinstava. Sva ostala naselja imaju manje od 100 domaćinstava u rasponu od 10 do 73 domaćinstava.

Broj domaćinstava rastao je u proteklom međupopisnom razdoblju 1991. - 2001. godine u naselju Unije, stagnirao u naseljima Male i Vele Srakane koje sa najmanjim brojem stanovnika i domaćinstava nisu dobri pokazatelji, a u svim ostalim naseljima broj domaćinstava sukladno padu broja stanovnika pada. Manji pad broja domaćinstava iskazuje se u naseljima Belej, Čunski, Mali Lošinj (sa indeksom pada 0,0938 godišnje), veći padom broja domaćinstava u naseljima Sveti Jakov, Osor, Veli Lošinj, Nerezine i Susak, a najveći pad broja domaćinstava u Iloviku (0,0783), Punta križa (0,0651) i Ustrine (0,0625). Prosječan indeks pada broja domaćinstava godišnje u Gradu iznosi 0,0915, odnosno ukupno 0,9153 u cijelom međupopisnom razdoblju.

Prosječan broj članova domaćinstava u Gradu Malom Lošinjju je 2001. godine bio 2,82. najmanji prosječan broj je u naseljima Belej, Male Srakane i Unije (2, 2 i 2,09) dok je najveći u Velom Lošinjju (2, 87). Prosječna veličina domaćinstva je u Primorsko-goranskoj županiji 2001. godine iznosila 2,7, što znači da je situacija u Gradu

Malom Lošinjju sa tog aspekta povoljnija od prosjeka cijele Županije, ali ipak nepovoljna na razini Republike Hrvatske sa prosjekom 3,0.

11-15. Broj domaćinstava

NASELJE	stanovnici 2001.	domaćinstva 2001.
Belej	64	32
Čunski	150	55
Ilovik	104	47
Male Srakane	2	1
Mali Lošinj	6.296	2.180
Nerezine	371	137
Osor	73	26
Punta Križa	61	28
Susak	188	73
Sveti Jakov	37	15
Unije	90	43
Ustrine	27	10
Vele Srakane	8	3
Veli Lošinj	917	320
Ukupno	8.388	2.970

Graf 11-15. Broj domaćinstava po naseljima

11-16. Indeks rasta broja domaćinstava

	NASELJE	km ²	%	stanovnici 1981.	stanovnici 1991.	stanovnici 2001.	domaćinstva 1981.	domaćinstva 1991.	Indeks - rast/pad u 10 godina 1981. - 1991.	Indeks - rast/pad prosječno godišnje 1981. - 1991.	domaćinstva 1991.	domaćinstva 2001.	Indeks - rast/pad u 10 godina 1991. - 2001.	Indeks - rast/pad prosječno godišnje 1991. - 2001.
1.	Belej	33,92	15,08	96	72	64	38	33	0,8684	0,0868	33	32	0,9697	0,0970
2.	Čunski	14,54	6,46	93	136	150	44	57	1,2955	0,1295	57	55	0,9649	0,0965
3.	Ilovik	6,48	2,88	147	145	104	58	60	1,0345	0,1034	60	47	0,7833	0,0783
4.	Male Srakane	0,61	0,27	2	1	2	2	1	0,5000	0,0500	1	1	1,0000	0,1000
5.	Mali Lošinj	12,9	5,73	5.244	6.566	6.296	1.858	2.325	1,2513	0,1251	2.325	2.180	0,9376	0,0938
6.	Nerezine	32,42	14,41	410	397	371	177	161	0,9096	0,0910	161	137	0,8509	0,0851
7.	Osor	23,57	10,48	70	80	73	31	30	0,9677	0,0968	30	26	0,8667	0,0867
8.	Punta Križa	40	17,78	69	81	61	33	43	1,3030	0,1303	43	28	0,6512	0,0651

9.	Susak	3,76	1,67	247	188	188	115	90	0,7826	0,0783	90	73	0,8111	0,0811
10.	Sveti Jakov	7,28	3,24	35	41	37	17	17	1,0000	0,1000	17	15	0,8824	0,0882
11.	Unije	16,93	7,52	85	81	90	46	35	0,7609	0,0761	35	43	1,2286	0,1229
12.	Ustrine	14,33	6,37	46	34	27	22	16	0,7273	0,0727	16	10	0,6250	0,0625
13.	Vele Srakane	1,19	0,53	16	9	8	6	3	0,5000	0,0500	3	3	1,0000	0,1000
14.	Veli Lošinj	17,06	7,58	906	994	917	305	374	1,2262	0,1226	374	320	0,8556	0,0856
	Ukupno	224,99	100	7.466	8.825	8.388	2.752	3.245	1,1791	0,1179	3.245	2.970	0,9153	0,0915

11-17. Prosječni broj članova domaćinstva

Naselja	Stanovnici 2001.	Kućanstva 2001.	Prosječan broj članova kućanstva (stanovnika/kućanstva)	Broj nastanjenih stanova za stalno stanovanje	Prosječan broj članova domaćinstva (stanovnika/naselje njih stanova)
Belej	64	32	2,00		
Čunski	150	55	2,73		
Ilovik	104	47	2,21		
Male Srakane	2	1	2,00		
Mali Lošinj	6.296	2.180	2,89		
Nerezine	371	137	2,71		
Osor	73	26	2,81		
Punta Križa	61	28	2,18		
Susak	188	73	2,58		
Sveti Jakov	37	15	2,47		
Unije	90	43	2,09		
Ustrine	27	10	2,70		
Vele Srakane	8	3	2,67		
Veli Lošinj	917	320	2,87		
Ukupno	8.388	2.970	2,82	2.907	0,35

Poljoprivredno stanovništvo

Na području Grada je od početka 20 st. došlo do izrazite deruralizacije. Ukupno je 2001. godine bilo 187 ili 3,35%, odnosno 1,75% aktivnog i 1,60 % uzdržavanog poljoprivrednog stanovništva. Na razini Županije to ipak odskake od svega 1,1% poljoprivrednog stanovništva na razini Županije.

11-18. Broj i udio poljoprivrednog stanovništva u ukupnom broju stanovništva

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju stanovnika	Žena	Udio u ukupnom broju stanovnika	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju stanovnika
Ukupno stanovnika	4.044		4.334		8.388	
Ukupno poljoprivred. stanovništvo	187	2,23%	94	1,12%	281	3,35%
Aktivno poljoprivredno stanovništvo	134	1,60%	13	0,15%	147	1,75%
Uzdržavano poljoprivredno stanovništvo	53	0,63%	81	0,97%	134	1,60%

1.2. Lokalna socijalno gospodarska struktura

Materijalnu osnovu života stanovništva Grada Mali Lošinj čine gospodarske djelatnosti, od kojih je vodeća turizam. Ostale djelatnosti trgovina, promet, obrtništvo i komunalne djelatnosti, su gospodarske djelatnosti uglavnom funkciji turizma, uz zadovoljavanje potreba domicilnog stanovništva.

Ekonomski rast i dohodak stanovništva

Indeks razvijenosti kao osnovni pokazatelj gospodarske razvijenosti, kategorizira Grad prema usporedbi sa svim ostalim gradovima i općinama na nacionalnoj razini. Pri izračunu indeksa razvijenosti u obzir se uzimaju slijedeći kriteriji: ekonomska razvijenost (dohodak po stanovniku -neto isplaćen dohodak zaposlenika, obrtnika i umirovljenika i dohodak proračunskih prihoda Grada po stanovniku), strukturne poteškoće - stopa nezaposlenosti i demografska razvijenost kao opće kretanje stanovništva i udio obrazovanog stanovništva.

Na lokalnoj razini, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti prosjeka RH u: I.

skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka RH, II. skupinu sa indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka, III. skupinu između 75% i 100% prosjeka RH, IV. skupinu između 100% i 125% prosjeka, V. veća od 125% prosjeka RH.

Na županijskoj razini, jedinice regionalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti prema prosjeku RH u: I. skupinu jedinica regionalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka RH, II. skupinu između 75% i 100% prosjeka, III. skupinu između 100% i 125% prosjeka RH, IV. skupinu 125% prosjeka RH.

Prema prethodnim pokazateljima Indeks razvijenosti u odnosu na nacionalni prosjek iznosi 118,83% te je time Grad Mali Lošinj svrstan u skupinu IV ekonomske razvijenosti, dok Županija također pripada u IV. skupinu ali to na regionalnoj razini predstavlja indeks razvijenosti veći od 125% prosjeka RH, odnosno konkretno 142,32%. Pri tome se mora spomenuti da je po veličini indeksa razvijenosti, Županija, uz Grad Zagreb i Istarsku županiju je 3. najrazvijenija županija u RH. (Tabela 12.-11.)

12.-11. Indeks i stupanj razvijenosti

	Prosječni dohodak per capita 2006.-2008.	Prosječni izvorni prihodi per capita 2006.-2008.	Prosječna stopa nezaposlenosti 2006.-2008.	Kretanje stanovništva 2001.-1991.	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Indeks razvijenosti	Skupina
Vrijednosti osnovnih pokazatelja Grad Mali Lošinj	28103	5240	5,50%	95,7	75,60%		
Vrijednosti osnovnih pokazatelja Republika Hrvatska - nacionalni prosjek	26280	3295	13,80%	93,9	67,30%		
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek	109,60%	162,00%	114,80%	102,10%	115,80%	118,83%	100-125% IV

Tržište rada

Od ukupnog broja aktivnog stanovništva - 3972, zaposleno je 3257 ili 82,00%, pri čemu je zaposleno 80,92% od ukupno aktivnih 2186 muškaraca i 83,31% od ukupno aktivnih 1786 žena. (Tabela 12.-21.)

12.-21.1. Broj i udio zaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu

	Muškaraca	Udio zaposlenih muškaraca u broju aktivnih muškaraca	Žena	Udio zaposlenih žena u broju aktivnih žena	Ukupno muškaraca i žena
Aktivno stanovništvo	2186		1786		3972
Zaposleni	1769	80,92%	1488	83,31%	3257
Udio zaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika		44,54%		37,46%	82,00%

12.-21.2. Zaposleni prema starosti, spolu i položaju u zaposlenju

			zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali zaposleni
Grad Mali Lošinj	sv	3.257	2.676	209	35	261	28	34	3	11
	m	1.769	1.351	158	30	190	19	11	2	8
	ž	1.488	1.325	51	5	71	9	23	1	3
15-19	sv	50	46	-	-	-	2	1	-	1
	m	29	27	-	-	-	1	-	-	1
	ž	21	19	-	-	-	1	1	-	-
20-24	sv	227	201	7	-	5	5	8	-	1
	m	131	115	4	-	4	4	3	-	1
	ž	96	86	3	-	1	1	5	-	-
25-29	sv	304	275	12	-	10	2	5	-	-
	m	161	141	7	-	9	2	2	-	-
	ž	143	134	5	-	1	-	3	-	-
30-34	sv	399	347	20	5	22	4	1	-	-
	m	201	163	14	4	18	2	-	-	-
	ž	198	184	6	1	4	2	1	-	-
35-39	sv	549	451	39	3	47	2	5	1	1
	m	257	187	29	3	36	1	1	-	-
	ž	292	264	10	-	11	1	4	1	1
40-44	sv	655	516	55	12	58	3	7	1	3
	m	319	227	43	9	35	1	1	1	2
	ž	336	289	12	3	23	2	6	-	1
45-49	sv	537	424	38	8	62	1	3	-	1
	m	326	237	32	8	45	1	2	-	1
	ž	211	187	6	-	17	-	1	-	-
50-54	sv	337	261	25	3	36	8	2	-	2
	m	201	143	18	3	27	7	1	-	2
	ž	136	118	7	-	9	1	1	-	-
55-59	sv	135	109	8	2	13	-	2	-	1
	m	102	82	7	1	10	-	1	-	1
	ž	33	27	1	1	3	-	1	-	-
60-64	sv	36	26	3	1	4	1	-	-	1
	m	26	19	2	1	4	-	-	-	-
	ž	10	7	1	-	-	1	-	-	1
65-69	sv	11	6	2	-	2	-	-	1	-
	m	7	3	2	-	1	-	-	1	-
	ž	4	3	-	-	1	-	-	-	-
70-74	sv	2	1	-	-	1	-	-	-	-
	m	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	ž	1	1	-	-	-	-	-	-	-
75 i više	sv	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	m	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	ž	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	sv	14	13	-	-	1	-	-	-	-

Graf 12.-21.2.a. Broj muških zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju

Graf 12.-21.2.b. Broj ženskih zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju

Graf 12.-21.2.c. Ukupan broj zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju

Najveći dio - otprilike jedna četvrtina svih zaposlenih radi u turizmu, zatim slijedi trgovina sa skoro 14% te sa otprilike po 7% zaposlenih - prijevoz i veze, uprava i obvezno socijalno osiguranje i prerađivačka industrija te sa od 4-6% obradovanje, poslovne usluge i iznajmljivanje, društvene djelatnosti zdravstvo i socijalna skrb i ostale te građevinarstvo. Najmanji udio zaposlenih je u rudarstvu, poljoprivredi i ribarstvu.

(Tabela 12.-22.)

12.-22. Broj i udio zaposlenih prema djelatnostima

Djelatnost	Broj zaposlenih	Udio zaposlenih u djelatnosti
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	71	2,18%
Ribarstvo	85	2,61%
Rudarstvo i vađenje	4	0,12%
Prerađivačka industrija	233	7,15%
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	41	1,26%
Građevinarstvo	134	4,11%
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla	445	13,66%
Hoteli i restorani	815	25,02%
Prijevoz, skladištenje i veze	251	7,71%
Financijsko posredovanje	66	2,03%
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	171	5,25%
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	234	7,18%
Obrazovanje	172	5,28%
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	153	4,70%
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	148	4,54%
Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	5	0,15%
Na radu u inozemstvu	183	5,62%
Nepoznata djelatnost	46	1,41%
Ukupno zaposlenih	3257	100,00%

12.-23. Broj i udio nezaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu - 2001. godine

	Muškaraca	Udio nezaposlenih muškaraca u broju aktivnih muškaraca	Žena	Udio nezaposlenih žena u broju aktivnih žena	Ukupno muškaraca i žena
Aktivno stanovništvo	2186		1786		3972
Nezaposleni	188	8,60%	262	14,67%	450
Udio nezaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika		4,73%		6,60%	11,33%

Od ukupno aktivnog stanovništva (radne snage) nezaposleno je 11,33 %, od toga 6,6% žena i 4,73% muškaraca. Udio nezaposlenih žena u ukupnom broju žena u aktivnom stanovništvu je 14,67%, dok je nezaposlenih muškaraca ukupnom broju muškaraca u aktivnom stanovništvu 8,60%. (Tabela 12.-23.)

12.-24.1. Broj i udio neaktivnog stanovništva prema spolu

	Muškaraca	Udio neaktivnih muškaraca u ukupnom broju muškaraca	Žena	Udio neaktivnih žena u ukupnom broju žena	Ukupno muškaraca i žena	Ukupno udio neaktivnog stanovništva
Ukupno	4044		4344		8388	
Neaktivno stanovništvo	1161	28,71%	1864	42,91%	3025	36,06%

Od ukupno 3025 neaktivnog stanovništva, što čini otprilike 36% od ukupnog stanovništva, neaktivno je 1864 ili cca 43% žena i 1161 ili 28,71% muškaraca. (Tabela 12.-24.)

Graf 12.-24. Broj i udio neaktivnog stanovništva prema spolu

12.-24.2. Broj i udio aktivnog i ukupno neaktivnog stanovništva (svih dobi) prema spolu

	Muškaraca	Žena	Ukupno muškaraca i žena	Ukupno	Udio u ukupnom broju stanovnika
Aktivno stanovništvo	2186	1786	3.972	3.972	47%
Od toga: Zaposleno	1769	1488	3.257		
Osobe s osobnim prihodom	822	1.149	1.971	1.971	23%
Osobe uzdržavane:					
- od osoba u zemlji			2.001		
- od osoba u inozemstvu			73		
- od osoba s osobnim prihodom, pravne osobe ili nepoznato			371		
Uzdržavane osobe ukupno:	1036	1.409	2.445	2.445	29%
Ukupno neaktivno (uzdržavano i sa vlastitim prihodima) stanovništvo svih dobi			4.416	4.416	53%
Ukupno stanovništvo, aktivno, uzdržavano i sa vlastitim prihodima				8388	

12.-25. Stopa aktivnosti prema spolu

	Muškaraca	Žena	Ukupno muškaraca i žena
Radno sposobno stanovništvo (15+)	3347	3650	6997
Aktivno stanovništvo (radna snaga)	2186	1786	3972
Udio aktivnog stanovništva u radno sposobnom stanovništvu	65,31%	48,93%	56,77%

Od ukupno radno sposobnog stanovništva (6997) udio aktivnog stanovništva (3972) iznosi cca 57%. Od ukupno 3650 radno sposobnog ženskog stanovništva 48,93% sudjeluje u aktivnom stanovništvu za razliku od 65,31% aktivnih muškaraca u broju od 3347 radno sposobnih muškaraca.

(Tabela 12.-25.)

Dnevne migracije radne snage

Dnevna migracija podrazumijeva dnevno kretanje radne snage od mjesta stalnog boravka do radnog mjesta i obrnuto. Kao prostorni pokazatelje ukazuje na privlačenje zaposlenih prema centrima gospodarskih aktivnosti na području i izvan Grada. U Gradu Malom Lošinj u ukupnom broju aktivnog stanovništva dnevni migranti zastupljeni su 5,64%, a od ukupno zaposlenih 6,88%.

(Tabele 12.-31. i 12.-32.)

12.-31. Broj i udio komutanata - dnevnih migranata ukupnom broju aktivnog stanovništva

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju aktivnog stanovništva	Žena	Udio u ukupnom broju aktivnog stanovništva	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju aktivnog stanovništva
Aktivno stanovništvo	2186		1786		3972	
Dnevni migranti	117	2,95%	107	2,69%	224	5,64%

12.-32. Broj i udio komutanata - dnevnih migranata ukupnom broju zaposlenih

	Muškaraca	Udio u ukupnom broju zaposlenih	Žena	Udio u ukupnom broju zaposlenih	Ukupno muškaraca i žena	Udio u ukupnom broju zaposlenih
Zaposleni					3257	
Dnevni migranti	117	3,59%	107	3,29%	224	6,88%

1.3. Struktura korištenja površina i zemljišta u Gradu

Razvoj gradova, ostalih naselja i područja za razvoj izvan naselja

U Gradu Malom Lošinj u ukupno 14 naselja. Prevladavaju naselja do 200 stanovnika (79%). Od toga najveći broj od po 4 naselja ima od 1 do 50 i od 51 do 100 stanovnika, a 3 naselja imaju od 101 do 200 stanovnika. Po jedno naselje je u kategoriji između 200 i 500 stanovnika, u kategoriji između 500 i 1.000 stanovnika i iznad 5.000 stanovnika. (Tabela 21.-1.)

Prema Prostornom planu uređenja grada Malog Lošinja (Sl.n. br. 13/08) a na temelju studije prof. dr. Milana Vreška: Naselja Republike Hrvatske, Zagreb, 1995. izrađene za potrebe Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske na prostoru Grada naselja su strukturirana su kao gradska, jače i slabije urbanizirana naselja i seoska naselja:

Gradsko naselje je: Mali Lošinj - ujedno i najveće otočno naselje u Županiji.

Jača urbanizirana: Sv. Jakov, Nerezine, Osor, Punta Križa i Vele Srakane.

Slabije urbanizirana: Belej, Čunski, Unije i Veli Lošinj.

Ruralna (seoska): Ilovik, Susak, Male Srakane i Ustrine

Naselje Mali Lošinj predstavlja centar područja jačih urbanizacijskih procesa, te kao takvo svakako jest gradsko naselje, a određene centralne funkcije imaju i neka druga naselja. Međutim, uzimajući u obzir da na području Grada živi samo 3,35% poljoprivrednog stanovništva i da u svim ostalim naseljima osim Malog Lošinja živi 25% stanovništva, upitna je kategorizacija naselja po urbanitetu kao i po ruralitetu.

Mali Lošinj je najveće naselje na području i sjedište Grada Malog Lošinja u kojem živi 75% stanovništva (6296 stanovnika) cijelog Grada. U drugom naselju prema broju stanovnika Velom Lošinj živi 11% stanovništva (917 stanovnika), slijedi naselje Nerezine sa 371 stanovnikom ili 4%, dok sva ostala naselja čine sveukupno 10% stanovništva. (Tabela 21.-2.)

Tri najveća naselja su na obali, Mali Lošinj, Veli Lošinj i Nerezine, a od ostalih naselja šest je na obali (Ilovik, Male Srakane, Osor, Susak, Unije i Vele Srakane i pet u zaleđu (Belej, Čunski, Punta Križa, Sveti Jakov i Ustrine).

Pored statističkih naselja postoji na području Grada postoji još tridesetak manjih naselja, zaseoka i grupa kuća, koje se u određenoj mjeri koriste za povremeno i stalno stanovanje, ali su pretežito napuštena i ruševna.

21.-1. Broj i udio broja stanovnika prema tipu naselja

Kategorija naselja	Broj naselja	%	Naselje	Broj stanovnika 2001.
Gradsko naselje - preko 5.000 stanovnika	1	7	Mali Lošinj	6.296
Naselja od 501 do 1.000 stanovnika	1	7	Veli Lošinj	917
Naselja od 201 do 500 stanovnika	1	7	Nerezine	371
Naselja do 200 stanovnika				
Naselja od 101 do 200 stanovnika	3	21	Čunski	150
			Ilovik	104
			Susak	188
Naselja od 51 do 100 stanovnika	4	29	Belej	64
			Osor	73
			Punta Križa	61
			Unije	90
Naselja do 50 stanovnika	4	29	Male Srakane	2
			Sveti Jakov	37
			Ustrine	27
			Vele Srakane	8
Naselja do 200 stanovnika ukupno	11	79		804
Ukupno	14	100		8.388

Kartogram 21.-1. Broj stanovnika prema tipu naselja

21.-2. Udio broja stanovnika u pojedinom tipu naselja u ukupnom broju stanovnika

Kategorija naselja	Broj naselja	%	Naselja	Broj stanovnika 2001.	Udio broja stanovnika u ukupnom broju stanovnika
Gradsko naselje - preko 5.000 stanovnika	1	7	Mali Lošinj	6.296	75%
Naselja od 501 do 1.000 stanovnika	1	7	Veli Lošinj	917	11%
Naselja od 201 do 500 stanovnika	1	7	Nerezine	371	4%
Naselja do 200 stanovnika					
Naselja od 101 do 200 stanovnika	3	21	Čunski	150	
			Ilovik	104	
			Susak	188	
Naselja od 51 do 100 stanovnika	4	29	Belej	64	
			Osor	73	
			Punta Križa	61	
			Unije	90	
Naselja do 50 stanovnika	4	29	Male Srakane	2	
			Sveti Jakov	37	
			Ustrine	27	
			Vele Srakane	8	
Naselja do 200 stanovnika ukupno	11	79		804	10%
Ukupno	14	100		8.388	100%

Gustoća naseljenosti

Gustoća naselja je 62,2 naselja na 1000 km². (Tabela 21.-4.) Udio stanovnika sjedišta Grada iznosi 75% od ukupnog broja stanovnika, dok u svim ostalima naseljima živi preostalih 25% stanovnika. (Tabela 21.-7.)

Opće gustoća naseljenosti Grada Malog Lošinja iznosi 37,28 stanovnika/km² što otprilike odgovara prosjeku (35,40) za otočnu skupinu Primorsko goranske županije (otoci Krk, Cres, Lošinj i Rab) a značajno je niže od

gustoće naseljenosti cijele Hrvatske (78,48) i pogotovo gustoće cjelokupne Županije (85,15). (Tabela 21.-14.)

Gustoća građevinskih područja naselja iznosi 17,5 stanovnika/ha, dok je gustoća izgrađenog dijela građevinskog područja naselja 25 stanovnika / ha. (Tabela 21.-18. i 21.-19.) Ruralna gustoća stanovnika (broj stanovnika / površinu obradivog zemljišta) 331 stanovnik/ km², s time da je ta ista gustoća za stanovništvo svih naselja osim sjedišta Grada 82,5 stanovnika/ km². (Tabele 21.-21. i 21.-22.)

21.-4. Gustoća naselja

Površina km ²	Broj naselja	Broj naselja na 1.000 km ²
225	14	62,2

21.-7. Udio stanovnika u sjedištu Grada u ukupnom broju stanovnika

kategorija naselja	naselja	Naselje	Broj stanovnika 2001.	Udio broja stanovnika u ukupnom broju stanovnika
Sjedište Grada Malog Lošinja	1	Mali Lošinj	6.296	75%
Ostala naselja	13		2092	25%
Ukupno	14		8.388	100%

21.-13. Udio stanovnika u ostalim naseljima

Kategorija naselja	Naselje	Broj stanovnika 2001.	Udio broja stanovnika u ukupnom broju stanovnika
Ostala naselja	Veli Lošinj	917	10,93%
	Nerezine	371	4,42%
	Čunski	150	1,79%
	Ilovik	104	1,24%
	Susak	188	2,24%
	Belej	64	0,76%
	Osor	73	0,87%
	Punta Križa	61	0,73%
	Unije	90	1,07%
	Male Srakane	2	0,02%
	Sveti Jakov	37	0,44%
	Ustrine	27	0,32%
	Vele Srakane	8	0,10%
Ukupno	Ostala Naselja	2092	24,94%
Ukupno	Grad Mali Lošinj	8.388	100,00%

21.-14. Gustoća naseljenosti (opća)

	Površina km2	Broj stanovnika 2001.	Opća gustoća naseljenosti stanovnika / km2
Grad Mali Lošinj	225	8388	37,28
Otočna skupina županije Primorsko Goranske	1008	35689	35,40
Županija Primorsko Goranska	3588	305505	85,15
Republika Hrvatska	56542	4437460	78,48

21.-18. Gustoća naseljenosti građevinskih područja naselja – GP

Površina građevinska područja naselja GP (ha)	Broj stanovnika 2001.	Gustoća naseljenosti (Stanovnika / ha)
469,97	8.388	17,85

21.-19. Gustoća naseljenosti izgrađenog dijela GP

Izgrađeni dio građevinskog područja naselja (ha)	Broj stanovnika 2001.	Gustoća naseljenosti Stanovnika / ha
336,31	8.388	24,94

21.-21. Broj stanovnika Grada u odnosu na površinu obradivog zemljišta

Poljoprivredne površine- obradive (km2)	Broj stanovnika 2001.	Broj Stanovnika u odnosu na obradivo zemljište
25,35	8.388	330,89

21.-22. Broj stanovnika ostalih naselja u odnosu na površinu obradivog zemljišta

Poljoprivredne površine - obradive (km ²)	Broj stanovnika ostalih naselja 2001.	Broj Stanovnika u odnosu na obradivo zemljište
25,35	2.092	82,52

1.4. Sustav središnjih naselja prema veličini i funkciji na lokalnoj razini

Središnja naselja određena su svojim funkcionalnim obilježjima - opslužuju stanovnike upravnim, obrazovnim i sl. uslugama, te njima gravitiraju stanovnici sa šireg područja. Primarno gradsko središte Županije je Rijeka koja osim što obavlja funkciju regionalnog središta županijskog područja predstavlja i makroregionalno središte. Prema takvoj kategorizaciji sustava središnjih naselja u Primorsko - goranskoj županiji Mali Lošinj kao središte prostorne cjeline središte mikroregije (VI. kategorija), a naselja Veli Lošinj, Nerezine i Osor kao lokalna središta (VII. kategorija). (Tabela 22.-2.)

Unutar sustava naselja Županije definirana su i Razvojna središta gdje je naselje Mali Lošinj definiran kao središte mikroregije (rang V.), te naselje Veli Lošinj kao središte prostorne cjeline (rang V.). (izvor - Izvješće o stanju u prostoru Primorsko goranske županije 2004.)

Detaljnija podjela isključivo prema lokalnoj naselja funkcije na području, a Prema Prostornom planu uređenja grada Malog Lošinja definira kategorije:

Gradsko središte i središte mikroregije: Mali Lošinj,

Lokalno poticajno razvojno središte: Veli Lošinj, Nerezine, Osor, i Susak,

Manja lokalna središta: Čunski, Ilovik, Belej, Punta Križa i Unije.

Sukladno svojoj funkciji i sukladno tome da tri četvrtine sveukupnog stanovništva živi u njemu, naselje Mali Lošinj je i prostorno najveće naselje sa cca 186 ha građevinskog područja naselja, odnosno skoro 40% od ukupnog građevinskog područja slijede Nerezine (cca 80 ha) i Veli Lošinj (73 ha), te zajedno čine slijedećih 32% od ukupnog građevinskog područja naselja Grada. Naselje Čunski (25 ha) i Punta Križa (20 ha) slijede, dok su sva ostala naselja sa građevinskim područjem manjim od 20 ha, pri čemu su naselja Vele i Male Srakane najmanja te sudjeluju u cjelokupnom građevinskom području naselja sa manje od 0,5%. (Tabela 22.-1.)

22.-1. Broj i udio naselja prema veličini

	Naselje	Građevinsko područje naselja (GPn) ha	Udio u ukupnom GPn	Udio u ukupnom GPn	Broj naselja
Preko 100 ha	Mali Lošinj	186,33	39,6%	39,7%	1
50 - 100 ha	Nerezine	79,43	16,9%		
	Veli Lošinj	73,03	15,5%	32,4%	2
Preko 20 ha	Čunski	24,56	5,2%		
	Punta Križa	20,15	4,3%	9,5%	2
10-20 ha	Ilovik	16,93	3,6%		
	Unije	16,18	3,4%		
	Belej	14,43	3,1%		
	Susak	12,79	2,7%		
	Sveti Jakov	11,83	2,5%	15,4%	5
Manje od 10 ha	Osor	6,01	1,3%		
	Ustrine	4,52	1,0%		
	Vele Srakane	1,85	0,4%		
	Male Srakane	0,82	0,2%	2,8%	4
	Ukupno	469,97	99,8%	100%	4

22.-2. Broj i udio naselja prema funkciji

Funkcionalnost naselja	Broj naselja	%	Naselje	Broj stanovnika 2001.
Gradsko središte i središte mikroregije	1	7%	Mali Lošinj	6.296
Lokalno poticajno razvojno središte	4	29%	Veli Lošinj	917
			Nerezine	371
			Susak	188
			Osor	73
Manje lokalno središte	5	36%	Čunski	150
			Ilovik	104
			Belej	64

			Punta Križa	61
			Unije	90
Ostala naselja	4	29%	Male Srakane	2
			Sveti Jakov	37
			Ustrine	27
			Vele Srakane	8
Ukupno	14	100%		8.388

Kartogram 22.-1 i 22.-2. Naselja prema veličini i funkciji

1.5. Struktura površina postojećih naselja i površina za razvoj naselja (GP)

Građevinska područja naselja u Gradu Malom Lošinjju zauzimaju površinu od 469,97 ha, te sudjeluju sa 51% površine u ukupnom građevinskom području Grada. Obradeni su podaci isključivo prema PPUG-u Malog Lošinja, jer su detaljniji planovi UPU-ovi naselja i izdvojenih područja naselja još u izradi, te ne postoje detaljniji podaci u raspodjeli površina unutar građevinskih područja naselja.

Analizirani su podaci građevinskih područja naselja, udio izgrađenog i planiranog - neizgrađenog područja naselja, te navedene površine po stanovniku. U ukupnom gra-

đevinskom području naselja 40 % (186,33 ha) zauzima površina naselja Mali Lošinj. Slijedi naselje Nerezine - cca 17% (79,43 ha), te Veli Lošinj sa cca 16 % i površinom od 73,03 ha. Tri najveća naselja sveukupno zauzimaju oko 72 % ukupnog građevinskog područja naselja u Gradu, dok ostalih 28 % zauzimaju redom od većeg prema manjem; Čunski, Punta Križa, Ilovik, Unije i Belej sa između 15 i 25 ha, odnosno između 3 i 5% površine po naselju, te površinski najmanja naselja redom, Susak, Sveti Jakov, Osor, Ustrine, Vele i Male Srakane sa površinom od pola do 13 ha, odnosno manje od 3% površine po naselju. (Tabela 23.-1.)

23.-1. Površina građevinskog područja naselja GPn

Naselje	Građevinsko područje naselja GPn (ha)	Udio površina naselja u ukupnom građevinskom području naselja Grada
Mali Lošinj	186,33	39,6%
Veli Lošinj	73,03	15,5%
Nerezine	79,43	16,9%
Čunski	24,56	5,2%
Unije	16,18	3,4%
Susak	12,79	2,7%
Punta Križa	20,15	4,3%
Ilovik	16,93	3,6%
Belej	14,43	3,1%
Sveti Jakov	11,83	2,5%
Osor	6,01	1,3%
Ustrine	4,52	1,0%
Vele Srakane	1,85	0,4%
Male Srakane	0,82	0,2%
Ukupno	469,97	100,0%

Izgrađena površina od 336,31 ha građevinskog područja naselja Grada predstavlja ukupno cca 72 % ukupnog građevinskog područja naselja iz čega slijedi da je preostalih 28%, odnosno 133,66 ha planirano za daljnji razvoj samih naselja. Sukladno i veličini samog naselja, centralitetu funkcija u naseljima, kao i broju stanovnika, najveće planirane površine za izgradnju su u naseljima Mali Lošinj,

Nerezine i Veli Lošinj. Udio neizgrađenog - planiranog građevinskog područja najveći je u naselju Nerezine 45% (35,81 ha), najmanji udio ima naselje Susak, dok uopće nije planirano proširenje građevinskog područja za naselja Vela i Mala Srakana.

(Tabela 23.-3. i 23.-4.)

23.-2. Površina i udio izgrađenog i planiranog dijela građevinskog područja naselja

NASELJE	Izgrađena površina naselja (ha)	Planirana - neizgrađena površina naselja (ha)	Građevinsko područje naselja GPn (ha)	Udio izgrađene površina naselja u Građevinskom području naselja	Udio planirane površina naselja u Građevinskom području naselja %
Mali Lošinj	132,67	54,78	186,33	71,20%	29,40%
Veli Lošinj	58,75	14,27	73,03	80,45%	19,54%
Nerezine	43,62	35,81	79,43	54,92%	45,08%
Čunski	19,31	5,25	24,56	78,62%	21,38%
Unije	14,1	2,08	16,18	87,14%	12,86%
Susak	12,71	0,08	12,79	99,37%	0,63%

Punta Križa	12,65	7,5	20,15	62,78%	37,22%
Ilovik	11,22	5,71	16,93	66,27%	33,73%
Belej	10,56	3,87	14,43	73,18%	26,82%
Sveti Jakov	8,40	3,42	11,83	71,01%	28,91%
Osor	5,59	0,42	6,01	93,01%	6,99%
Ustrine	4,00	0,52	4,52	88,50%	11,50%
Vele Srakane	1,85		1,85	100,00%	0,00%
Male Srakane	0,82		0,82	100,00%	0,00%
Ukupno	336,31	133,66	469,97	71,56%	28,44%

Prostornom planom Grada predviđeno je prosječno 0,056 ha građevinskog područja naselja po stanovniku, od toga izgrađenog dijela 0,040, a planiranog - neizgrađenog 0,016 ha/stanovniku. Najmanje građevinskog područja - 0,030 naselja po stanovniku, odnosno najveću gustoću ima naselje Mali Lošinj, slijede Susak - 0,080 ha/stanovniku. Najveću površinu građevinskog područja naselja po stanovniku ima naselje Male Srakane 0,410, Punta Križa 0,330 i Sveti Jakov 0,330, dok se ostala naselja nalaze između ta dva pola. Sa druge strane najveću planiranu

površinu za razvoj naselja po stanovniku imaju naselja Punta Križa 0,123 ha/st, Nerezine - 0,097, a najmanju Osor sa 0,006 i Mali Lošinj sa 0,009 ha/stanovniku.

(Tabela 23.-2.)

Paralelno sa tim od prosječnih 0,040 ha izgrađenog građevinskog područja naselja po stanovniku na razini Grada, najmanje nose naselja Mali (0,021) i Veli Lošinj (0,064), a najviše naselja Male (0,410) i Vele Srakane (0,231) za koje širenje građevinskog područja naselja nije niti predviđeno.

Graf 23.-2. Površina i udio izgrađenog i planiranog dijela građevinskog područja naselja

Kartogram 23.-1 i 23.-2. Naselja prema površini građevinskog područja i udjelu izgrađenog dijela

23.-3. Planirana površina građevinskog područja naselja GPn po stanovniku

NASELJE	Planirana neizgrađena površina naselja (ha)	Građevinsko područje naselja GPn	Stanovnici 2001.	Planirana površina (ha) po stanovniku 2001. godine	Građevinsko područje naselja GPn (ha) po stanovniku 2001. godine
Mali Lošinj	54,78	186,33	6.296	0,009	0,030
Veli Lošinj	14,27	73,03	917	0,016	0,080
Nerezine	35,81	79,43	371	0,097	0,214
Ćunski	5,25	24,56	150	0,035	0,164
Unije	2,08	16,18	90	0,023	0,180
Susak	0,08	12,79	188	0,000	0,068
Punta Križa	7,5	20,15	61	0,123	0,330
Ilovik	5,71	16,93	104	0,055	0,163
Belej	3,87	14,43	64	0,060	0,225
Sveti Jakov	3,42	11,83	37	0,092	0,320
Osor	0,42	6,01	73	0,006	0,082
Ustrine	0,52	4,52	27	0,019	0,167
Vele Srakane		1,85	8	0,000	0,231
Male Srakane		0,82	2	0,000	0,410
Ukupno	133,66	469,97	8.388	0,016	0,056

23.-4. Izgrađena površina građevinskog područja naselja GPn po stanovniku

NASELJE	Izgrađena površina naselja (ha)	Građevinsko područje naselja GPn	Stanovnici 2001.	Izgrađena površina (ha) po stanovniku 2001. godine	Građevinsko područje naselja GPn (ha) po stanovniku 2001. godine
Mali Lošinj	132,67	186,33	6.296	0,021	0,021
Veli Lošinj	58,75	73,03	917	0,064	0,064
Nerezine	43,62	79,43	371	0,118	0,118
Ćunski	19,31	24,56	150	0,129	0,129
Unije	14,1	16,18	90	0,157	0,157
Susak	12,71	12,79	188	0,068	0,068
Punta Križa	12,65	20,15	61	0,207	0,207

Ilovik	11,22	16,93	104	0,108	0,108
Belej	10,56	14,43	64	0,165	0,165
Sveti Jakov	8,40	11,83	37	0,227	0,227
Osor	5,59	6,01	73	0,077	0,077
Ustrine	4,00	4,52	27	0,148	0,148
Vele Srakane	1,85	1,85	8	0,231	0,231
Male Srakane	0,82	0,82	2	0,410	0,410
Ukupno	336,31	469,97	8.388	0,040	0,056

1.6. Životni standard - stanovanje

Kako je potreba za zaklonom jedna od osnovnih ljudskih potreba, tako je kvaliteta i dostupnost odgovarajućih stambenih sadržaja jedan od preduvjeta za gospodarski, socijalni i demografski razvoj prostora. Samo sa kvalitativno i kvantitativno odgovarajućim, te naravno i u financijskom smislu povoljnim uvjetima stanovanja, može se postići optimalan razvoj, odnosno osigurati zadržavanje ili useljavanje aktivnog mladog i stručnog stanovništva. Pri tome se mora uzeti u obzir i specifična situacija Grada, kao turističke destinacije u kojoj postoji veliki udio stambenih jedinica za povremeno (sezonsko) stanovanje, tako da prema brojčanim pokazateljima situacija može biti prikazana kao izuzetno povoljna kada to u stvarnosti ne mora biti tako. Ta problematika naravno nije izolirana isključivo na područje Malog Lošinja, već postoji u manjoj ili većoj mjeri na nacionalnoj razini.

Stambeni fond

U Gradu Malom Lošnju je 2001. godine bilo ukupno 7.007 stanova, ukupne površine od 491.373,00 m² i sa prosječnom stambenom površinom od 70,13 m². Stanovi su podijeljeni na stanove za stalno i povremeno korištenje.

1. Stanova za stalno stanovanje ima 3447 ili 49%, površine 269.950,00 m² sa stambenom površinom od 78,31 m², oni se dijele na:

1.1. Nastanjene stanove za stalno stanovanje kojih ima 2.907 i predstavljaju 41% ukupnog broja stanova, površine 235.231,00 m², sa prosječnom stambenom površinom od 70,3 m².

1.2. Privremeno nenastanjene stanove kojih ima 440 i predstavljaju 6% ukupnog broja stanova,

1.3. Napuštene stanove - kojih ima 100 i koji predstavljaju 1% ukupnog broja stanova,

Stanovi za povremeno korištenje dijele se na:

2. Stanove za odmor kojih ima 2936 i predstavljaju 42% ukupnog broja stanova, površine 190.192,00 m², sa prosječnom stambenom površinom od 64,78 m².

3. Stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi - njih 11,

4. Stanovi u kojima se obavlja djelatnost - njih 613 ili 9%

Ukupni broj stanova se iskazuje prema broju stanova i kućanstava na 1000 stanovnika. Tako u Gradu ima ukupno 835,36 stanova, od čega 346,57 nastanjenih, te nešto više 354,08 kućanstava na 1000 stanovnika. (Tabele 24.-1 i 24.-2.)

Kućanstava na 1000 stanovnika ima najmanje u zoni Malog Lošinja (Mali i Veli Lošinj i Čunski) 347,01, u zoni Osor - Nerezine 391,79, a najviše u zoni Lošinjskog arhipelaga 426,02. To ukazuje na veći broj članova kućanstava u središtu i oko središta Grada, te smanjivanje broja članova kućanstava na manjim otocima oko Lošinja. (Tabela 24.-3)

U Gradu Malom Lošnju ima ukupno 2907 nastanjenih stanova za stalno stanovanje, od kojih je najviše trosobnih (909) i dvosobnih (722), slijede četverosobni (693), dok je ostalih vrsta stanova znatno manje. Prosječan broj soba na 1000 stanovnika iznosi sveukupno 1074, dok je za trosobne i dvosobne prosjek 325 i 330 soba. (Tabela 24.-4)

Prosječno na nivou Grada ima 1,2 stanovnika po stanu, odnosno 2,89 stanovnika po nastanjenom stanu za stalno stanovanje. (Tabela 24.-5.)

Prosječna površina po stanu sveukupno iznosi 70,13 m² po stanu, odnosno 58,58 m²/ stanovniku. Od toga nastanjeni stanovi za stalno stanovanje imaju prosječnu površinu od 80,92 m² po stanu, odnosno 28,04 m² po stanovniku. (Tabela 24.-7.)

Cijelo područje Grada ima gustoću od 31,23 stana/km², odnosno 12,95 nastanjenih stanova za stalno stanovanje/km². (Tabela 24.-8.)

Od ukupnog stambenog fonda 42% (2936) odnosi se na stanove za odmor, koji imaju prosječnu površinu od 70,13 m² po stanu, odnosno sveukupno 39% površine stambenog prostora u Gradu. (Tabele 24.-9 i 24.-10.)

24.-1. Broj stanova na 1000 stanovnika

Broja stanovnika = 8388, odnosno 8,388 (1000) stanovnika	Broj		Udio u ukupnom broju stanova	Broj stanova / 1000 stanovnika
Stanovi za stalno stanovanje				
Nastanjeni stanovi za stalno stanovanje	2907		41%	346,57
Privremeno nenastanjeni	440		6%	52,46
Napuštene	100		1%	11,92
Stanovi za stalno stanovanje ukupno		3447	49%	0,00
Stanovi - povremeno korištenje				
Stanovi za odmor		2936	42%	350,02
Stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi		11	0%	1,31
Stanovi u kojima se obavlja djelatnost		613	9%	73,08
Stanovi ukupno		7007	100%	835,36

24.-2. Broj nastanjenih stanova na 1000 stanovnika

Broja stanovnika = 8388, odnosno 8,388 (1000) stanovnika	Broj stanova	Broj stanova / 1000 stanovnika
Nastanjeni stanovi za stalno stanovanje	2907	346,57

24.-3. Broj kućanstava na 1000 stanovnika

Naselje / zona	Stanovnika 2001.	Kućanstva 2001.	Kućanstva / 1000 stanovnika
Zona Malog Lošinja			
Mali Lošinj	6.296	2.180	346,25
Veli Lošinj	917	320	348,96
Čunski	150	55	366,67
Ukupno	7.363	2.555	347,01
Zona Osor- Nerezine			
Belej	64	32	500,00
Ustrine	27	10	370,37
Punta Križa	61	28	459,02
Osor	73	26	356,16
Nerezine	371	137	369,27
Sv. Jakov	37	15	405,41
Ukupno	633	248	391,79
Zona lošinjskog arhipelaga			
Unije	90	43	477,78
Susak	188	73	388,30
Ilovik	104	47	451,92
Vele Srakane	8	3	375,00
Male Srakane	2	1	500,00
Ukupno	392	167	426,02
Sveukupno	8.388	2.970	354,08

24.-4. Prosječan broj soba na 1000 stanovnika

	1-sobni	2-sobni	3-sobni	4-sobni	5-sobni	6-sobni	7-sobni	8 i više	Ukupno
Broj soba po stanu	1	2	3	4	5	6	7	8	
Broj stanova	257	722	909	693	204	82	19	21	2907
Ukupno broj soba	257	1444	2727	2772	1020	492	133	168	9013
Prosječan broj soba	30,64	172,15	325,11	330,47	121,60	58,66	15,86	20,03	1074,51

24.-5. Prosječan broj stanovnika po broju stanova

	Broj	Prosječan broj stanovnika po broju stanova
Stanovi za stalno stanovanje		
Nastanjeni stanovi za stalno stanovanje	2907	2,89
Privremeno nenastanjeni	440	19,06
Napušteni	100	83,88
Stanovi za stalno stanovanje ukupno	3447	2,43
Stanovi - povremeno korištenje		

Stanovi za odmor		2936	2,86
Stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi		11	762,55
Stanovi u kojima se obavlja djelatnost		613	13,68
Stanovi ukupno		7007	1,20

24.-7. Prosječna stambena površina

	Broj		Površina stambenog prostora m ²	Prosječna površina po stanu m ²	Površina stanova / broju stanovnika
Stanovi za stalno stanovanje					
Nastanjeni stanovi za stalno stanovanje	2907		235231	80,92	28,04
Privremeno nenastanjeni	440		28717	65,27	
Napušteni	100		6002	60,02	
Ukupno		3447	269950	78,31	
Stanovi - povremeno korištenje					
Stanovi za odmor		2936	190192	64,78	
Stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi		11	558	50,73	
Stanovi u kojima se obavlja djelatnost		613	30673	50,04	
Stanovi ukupno		7007	491373	70,13	58,58

24.-8. Gustoća izgrađenih stanova na području Grada

	Broj		Površina područja Grada malog Lošinja (km ²)	Gustoća izgrađenih stanova (broj stanova / površinu Grada)
			224,4	
Stanovi za stalno stanovanje				
Nastanjeni stanovi za stalno stanovanje	2907	224,4	1,00000	12,95
Privremeno nenastanjeni	440			1,96
Napušteni	100			0,45
Ukupno		3447		15,36
Stanovi - povremeno korištenje				
Stanovi za odmor		2936		13,08
Stanovi koji se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi		11		0,05
Stanovi u kojima se obavlja djelatnost		613		2,73
Stanovi ukupno		7007	224,4	31,23

24.-9. Broj i udio stanova za odmor

	Broj
Stanovi za odmor	2936
Stanovi ukupno	7007
Udio u ukupnom broju stanova	42%

24.-10. Prosječna površina stanova za odmor

	Broj	Površina stambenog prostora m ²	Prosječna površina po stanu
Stanovi za odmor	2936	190192	64,78
Stanovi ukupno	7007	491373	70,13
Udio u ukupnom broju stanova	42%	39%	

1.7. Opremljenost društvenom infrastrukturom (mreže i organiziranost)

Obrazovanje

Na području Grada postoje sve komponente odgojno obrazovnog sustava, od predškolskog do srednjoškolskog sa matičnim jedinicama u Malom Lošinj.

Ustanova za predškolski odgoj je Dječji vrtić »Cvrčak«, u Malom Lošinj sa područnim odjeljenjima u Velom Lošinj i Nerezinama.

Osnovna škola »Maria Martinolića« Mali Lošinj djeluje kao matična ustanova sa još pet područnih osnovnih škola u Velom Lošinj, Nerezinama, na Unijama, Susku i

Iloviku, sa ukupno 548 učenika upisanih 2010. godine. Do 2002. godine djelovala je i područna osnovna škola Punta Križa.

Srednja škola A. Haračića, Mali Lošinj spada u vrstu srednjih škola koja provodi više vrsta programa, gimnazijski i strukovni. Tako u svom sastavu ima: gimnaziju, pod kategorijom Tehničke i srodne srednje škole - pomorsku školu s nautičkim i strojarskim odjelom, turističko-hotelijsku školu, a pod kategorijom Industrijske i obrtničke - trogodišnju stručnu školu za zanimanja trgovca, automehaničara, konobara i kuhara. Srednju školu pohađalo je 2010. g. 386 učenika. (Tabela 25.-1.)

25.-1. Broj upisanih učenika u OŠ i SŠ na 1.000 stanovnika i broj obrazovnih ustanova

Škola	Broj učenika 2010.godine	Broj učenika/1.000
1.1 Osnovna škola		
1. Mali Lošinj – matična škola	492	
2. Veli Lošinj – područna škola	18	
3. Nerezine – područna škola	15	
4. Unije – područna škola	7	
5. Susak – područna škola	10	
6. Ilovik – područna škola	6	
Ukupno	548	0,065
1.2. Srednja škola		
Mali Lošinj	386	
Ukupno	386	0,046
Sveukupno učenika	934	0,111

Na području Grada postoji i Osnovna glazbena škola Mali Lošinj pri Pučkom otvorenom učilištu koja ima podržnicu u Cresu. Školske godine 2005./06. pohađalo ju je 40 učenika u Malom Lošinj i 16 učenika u Cresu. Također, u sklopu Odgojnog doma Mali Lošinj djeluju osnovna škola i strukovna srednja škola.

Kultura, umjetnost i sport

Na području Malog Lošinja djeluju tri gradske kulturne institucije: Gradska knjižnica i čitaonica, Pučko otvoreno učilište i Lošinjski muzej.

Pri Pučkom otvorenom učilište Mali Lošinj uz održavanje općeobrazovnih i stručnih seminara i tečajeva djeluje i Osnovna glazbena škola »Josipa Kašmana« sa podružnicom u Cresu, Centar za kulturu i Dvorana Pučkog otvorenog učilišta Mali Lošinj sa ukupno 329 sjedala za održavanje kazališnih i kino predstava, koncerata škola i amatera.

Lošinjski muzej djeluje u tri muzejske zgrade u Velom Lošinj, Malom Lošinj i Osoru. Sjedište Lošinjskog muzeja je u palači Fritzy u Malom Lošinj, gdje su smještene stalne izložbe Umjetničkih zbirki Maloga Lošinja (Zbirka Piperata i Zbirka Mihičić) i Galerija Fritzy.

U Muzejsko-galerijskim prostoru Kula u Velom Lošinj izložbeni je osim stalne izložbe o povijesti Velog Lošinja smještena i Galerija Kula.

Arheološka zbirka Osor zaseban je i stručno samostalan odjel Lošinjskog muzeja.

Osim toga, u Malom Lošinj djeluje amatersko kazalište »Josip Antun Kraljić« JAK, puhački orkestar »Josip Kašman«, folklorno društvo »Manfrina«, Lošinjske mažoretkinje, ogranci matice Hrvatske i Čakavskog sabora, kao i druga društva i radio postaja.

U sferi izdavaštva u Malom Lošinj redovito izlazi zbornik radova Otočki ljetopis Lošinj-Cres, sa temama iz prošlosti i sadašnjosti oba otoka, a izlaze i novine Otočki vjesnik.

Sa aspekta tehničke kulture u Malom Lošinj u djeluje i Udruga tehničke kulture, astronomsko društvo »Leo Brenner« i Foto klub »Lošinj«.

Već dulji niz godina u planu je i osnivanje izložbenog prostora u Palači Kvarnera na Rivi Lošinjskih kapetana za izlaganje kipa Apoksiomena (rad grčkog kipara Lizipa).

Potrebno je napomenuti da je Mali Lošinj grad sa značajnom tradicijom institucija u kulturi sa talijanskom čitaonicom osnovanom 1848. godine, koje su zatim slijedile i hrvatska čitaonica, zabavno-čitalačko pučko društvo »Zora«, posujilnica iz 1901.g., pučka knjižnica kao i dramatično i glazbeno društvo. U 19. i ranom 20 st. čitaonice su osnovane i u Čunskom, Nerezinama, na Unijama i u Punta Križi.

Na području Grada djeluje također Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora, udruga registrirana 2003 g. od Ministarstva znanosti i tehnologije kao znanstvena udruga iz područja prirodnih znanosti. Djeluje kroz tri programa: znanstveno istraživački, edukacijski i program zaštite, kroz koje provodi više projekata s ciljem prikupljanja informacija o životu ugroženih morskih organizama, obrazovanja javnosti i raznih interesnih skupina doprinijeti očuvanju morskog okoliša.

Sjedište Plavog svijeta je Lošinjski edukacijski centar o moru u Velom Lošinj, koju djeluje kao turistička atrakcija i obrazovni centar. Slijedom aktivnosti i planova, kao i broja posjetitelja, zaposlenih i suradnika pokazala se potreba za novom lokacijom i većim prostorom za Lošinjski edukacijski centar o moru kao i Plavi svijetu cjelini, sa zadržavanjem postojeće zgrade kao izložbenog prostora u Velom Lošinj. Potencijalna nova lokacija u Malom Lošinj nalazi se u malološinjskoj uvali, dostupan sa kopnenog dijela i sa mora većim grupama korisnika. Bivši Dom JNA sagrađen je 1950-ih kao mjesto za zabavu i slobodne aktivnosti za vojnike i građane. Od njegovog zatvaranja 1970-ih, zgrada stoji napuštena. Zgrada je trenutačno u vlasništvu države te njome trenutno upravlja Agencija za upravljanje državnom imovinom, te traju pregovori o predavanju zgrade Gradu, koji bi ju predao Plavom svijetu na korištenje.

U Osoru postoji Arheološka zbirka prethistorijskih i antičkih nalaza (osnovana 1881. g.), u biskupskom dvoru sakralni muzej i gradski Lapidarij, Knjižnica i čitaonica, a najpoznatija kulturno umjetnička manifestacija su Osorske glazbene večeri.

U Velom Lošinj danas postoji galerija i izložbeni prostor, a kroz povijest na Velom Lošinj je djelovala i hrvatska Čitaonica (osnovana 1867. g.) kao prva čitaonica na kvarnerskim otocima, te trenutačno djeluje područni ogranak matične knjižnice Malog Lošinja.

U Nerezinama postoji danas Knjižnica i čitaonica, djeluje folklorno društvo »Studenac«, te se održavaju festivali i priredbe.

U Čunskom djeluje područni ogranak matične knjižnice Malog Lošinja.

Na Unijama djeluje Knjižnica i čitaonica i održava se Unije workshop.

Sport

Na Prostoru Grada Maloga Lošinja djeluje veliki broj sportskih društava: sportsko ribolovno, boćarsko, planinarsko, kao i vaterpolo, košarkaški, teniski, nogometni, karate, šahovski, kuglački, jedriličarski, streljački klubovi. Sportski klubovi, odnosno društva i udruge postoje i u Velom Lošinj, Nerezinama i na Unijama.

Sportski sadržaji u Malom Lošinj su: nogometno igralište Čikat, teniski i sportski tereni u turističkoj zoni, sportska dvorana na Kalvariji, te novo sportsko igralište na Zagazinjama. U Nerezinama i Velom Lošinj sportski tereni su u okviru škola i turističkih zona.

Mora se naglasiti da je Grad Mali Lošinj sa 110 registriranih udruga jedan od gradova s najviše udruga unutar Primorsko-goranske županije, što ukazuje na, između ostalog, visoki stupanj razvijenosti civilnog društva.

25.-2. Broj ustanova za kulturu i umjetnost

Gradske ustanove:
1. Lošinjski muzej
2. Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj
3. Pučko otvoreno učilište
Znanstvena udruga
1. Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora

Zdravstvena zaštita

U zdravstvu primarnu zaštitu zdravlja stanovništva i turista obavlja Dom zdravlja u Malom Lošinj »dr. Dinko Kozulić« s osam jedinica, zatim šest privatnih ordinacija opće medicine i dvije privatne specijalističke ordinacije. Zubarsku njegu obavlja pet stomatoloških ordinacija i zubotehnički laboratorij. Osim toga postoji Dječja bolnica u Velom Lošinj (kapaciteta 84 kreveta) i ispostava županijskog Zavoda za javno zdravstvo Rijeka.

25. -31. Broj stacionarnih postelja na 1.000 stanovnika

	Broj stacionarnih postelja	Broj stacionarnih postelja na 1.000 stanovnika
Stacionar, Mali Lošinj	17	2,03
Lječilište, Veli Lošinj	84	10,01

25.-32. Broj zdravstvenih ustanova prema vrsti

Zdravstvena ustanova	Broj jedinica zdravstvene zaštite
Dom zdravlja u Malom Lošinj dr. Dinko Kozulić	8
Privatne ordinacije opće medicine	6
Privatne specijalističke ordinacije	2
Stomatološka ordinacija	5
Zubotehnički laboratorij	2
Dječja bolnica u Velom Lošinj	1
Ispostava županijskog Zavoda za javno zdravstvo Rijeka	1
Ukupno	25

25.-33. Zdravstvene ustanove po naseljima

NASELJE	PRIMARNA ZAŠTITA	SEKUNDARNA ZAŠTITA
MALI LOŠINJ	DOM ZDRAVLJA - ordinacije opće prakse - specijalističke ordinacije - stomatološke ordinacije	OPĆA BOLNICA I STACIONAR
	LJEKARNA	
	HITNA MEDICINSKA POMOĆ	
	STACIONARI	
	AMBULANTA	
NEREZINE	AMBULANTA	
PUNTA KRIŽA	AMBULANTA	
SUSAK	AMBULANTA	
UNIJE	AMBULANTA	
ILOVIK	AMBULANTA	
VELI LOŠINJ	AMBULANTA	LJEČILIŠTE

Izvor: Prostorni plan Grada Malog Lošinja

Socijalna skrb

Na području Grada postoji ukupno 251 korisnik socijalne skrbi, što iznosi ukupno 3% stanovništva. Socijalnu zaštitu provodi Centar za socijalnu skrb Cres - Lošinj u Malom Lošinj, te djeluju Dom za starije i nemoćne osobe »M.A. Stuparić« Veli Lošinj (90 korisnika) za smještaj starijih soba, te dom za djecu i mladež Odgojni Dom Mali Lošinj. U sklopu Odgojnog doma djeluje osnovna škola isključivo za korisnike doma, te strukovna srednja škola.

25.-41. Broj korisnika na 1.000 stanovnika

	Broj	Broj korisnika na 1.000 stanovnika
Korisnici socijalne skrbi	251	29,92

25.-42. Broj socijalnih ustanova prema vrsti

Vrsta socijalne ustanove		Broj
Centar za socijalnu skrb	Centar za socijalnu skrb Cres-Lošinj, Riva lošinskih kapetana 13/1, Mali Lošinj	1
Dom za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju	Odgojni dom Mali Lošinj, Zagrebačka 16, Mali Lošinj	1
Dom za starije i nemoćne osobe	Dom za starije i nemoćne osobe »Marko A. Stuparić«, V. Nazora 40, Veli Lošinj	1

Pravosuđe, Struktura pravosudnih tijela

Na području Grada djeluje Općinski sud u Malom Lošinj, nadležan za područje gradova Malog Lošinja i Cresa. U ovom se sudu nalazi zemljišnoknjižni odjel (gruntovnica).

Županijski sud u Rijeci nadležan je za područje općinskih sudova. U okviru Županijskog suda u Rijeci postoji sudski zatvor, te pravosudna policija pri sudovima i držav-

nim odvjetništvima. Trgovački sud u Rijeci nadležan je za područje Istarske i Primorsko-goranske županije.

U Malom Lošinj se nalazi Prekršajni sud, tijelo državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno, kao posebni sud za pravno područje prekršajnog kažnjavanja i izricanja drugih prekršajnih sankcija, u okviru područja i nadležnosti određene zakonom.

Mali Lošinj je javnobilježničko službeno sjedište s jednim javnobilježničkim mjestom.

25.-5. Broj sudova i odvjetništava

sud		Broj
	Općinski sud, Mali Lošinj,	1
	Javni bilježnik, Mali Lošinj	1

U Gradu Malom Lošinj nalaze se ispostave ministarstava:

- Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Odsjek za Primorsko-goranske županiju, Odjel za Istru i Primorje, Područna jedinica Rijeka, Ispostava Mali Lošinj,
- Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Područna jedinica Rijeka za područje Primorsko-goranske županije inspekcijanskog nadzora, Odjel inspekcijanskog nadzora.

U Gradu Malom Lošinj su ispostave sljedećih državnih upravnih organizacija:

- Ispostava Mali Lošinj, Područnog ureda za katastar Rijeka, u nadležnosti Državne geodetske uprave
- Glavna Meteorološka postaja, u nadležnosti Državnog hidrometeorološkog zavoda
- Ispostava Mali Lošinj, Područne jedinice Rijeka, u nadležnosti Državnog inspektorata

U Gradu Malom Lošinj nalazi se Ispostava Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji:

- Pododsjek za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove
- Pododsjek za opću upravu i društvene djelatnosti
- Matični ured Mali Lošinj
- Odjeljak za zajedničke poslove
- Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Mali Lošinj.

Ispostave javnih ustanova u vlasništvu države u čijem su djelokrugu financije,

- Ispostava Mali Lošinj, Područne službe Rijeka, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje,
- Ispostava Mali Lošinj, Područnog ureda, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- Ispostava u Malom Lošinj, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Ispostave trgovačkog društva u vlasništvu države,

- Ispostava Mali Lošinj, Hrvatske šume,

Na području Grada nadalje djeluju ispostave:

- Ispostave Ureda za pomorstvo Rijeka (Mali Lošinj, Unije i Susak)

- Službe unutarnjih poslova i graničnih prijelaza:
- Granična policija Mali Lošinj,
 - Policijska stanica (ispostava) u Gradu Malom Lošinj (pod nadležnosti VIII. Policijska uprava primorsko-goranska, Rijeka),

Službe porezne uprave, financijske policije, lučkih kapetanija:

- Ispostava Porezne uprave Mali Lošinj, u nadležnosti Porezne uprave Zagreb, područnog ureda Rijeka,
- Carinska ispostava za poslove konsignacije Mali Lošinj - u nadležnosti Carinske uprave Republike Hrvatske Zagreb, Carinarnice Rijeka,
- Lučke ispostave Mali Lošinj, Susak i Unije - u nadležnosti Lučke kapetanije Rijeka,
- Kontrola letenja na aerodromu Mali Lošinj - u nadležnosti Uprave kontrole letenja Zagreb.

Sukladno sustavu Državne uprave za zaštitu i spašavanje djeluju na području Grada:

- Vatrogasne postrojbe:
 - Javna vatrogasna postrojba Mali Lošinj
 - Dobrovoljne vatrogasne postrojbe, pod nadležnosti Vatrogasne zajednice Primorsko-goranske županije Rijeka.

Stožer za zaštitu i spašavanje Grada Malog Lošinja.

1.8. Gospodarske djelatnosti s osnova ekološki održive namjene prostora izvan naselja

POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO

Zemljište Grada je prema prostorno planskim kategorijama podijeljeno na poljoprivredno, šumsko i ostale poljoprivredno šumske površine koju sveukupno čine oko 96% površine Grada.

Od toga poljoprivredne površine zauzimaju 2.534,51 ha, što čini 11,28% površine Grada ili 11,78% poljoprivrednog i šumskog zemljišta, šumske površine zauzimaju 8.885,63 ha, što čini 39,65% površine Grada ili 41,28% poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

Zemljište kategorizirano kao ostale poljoprivredne i šumske površine zauzimaju 10.104,32 ha, što čini 45,00% površine Grada ili 46,94% poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

Na području Grada ne postoji poljoprivredna površina kategorizirana kao vrlo vrijedno obradivo, nego samo vrijedno obradivo tlo (P2) 515,34 ha, što čini 2,29% površine Grada ili 2,39% poljoprivrednog i šumskog zemljišta i ostalo obradivo tlo (P) 2.012,91 ha, što čini 8,89% površine Grada ili 9,35% poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

(Tabele 31.-1, 31.-2, 31.-4, i 31.-5.)

31.-1. Površine poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama

	oznaka u PPUG	Površina ha	Površina ha
Poljoprivredne površine- obradive - ukupno	P		2.534,51
- vrijedno obradivo tlo	P2	515,34	
- ostala obradiva tla		2.012,91	
Šumske površine - ukupno	Š		8.885,63
- gospodarske	Š1	2.898,99	
- zaštitne	Š2	1.640,35	
- posebne namjene	Š3	4.346,29	
Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ		10.104,32
Poljoprivredno i ostalo zemljište ukupno			21.524,46

31.-2. Udio poljoprivrednog zemljišta po kategorijama

	oznaka u PPUG	Površina ha	Površina ha	Udio u površini Grada %	Udio u površini poljoprivrednog i ostalog zemljišta
Poljoprivredne površine- obradive - ukupno	P		2.534,51	11,28	11,78%
- vrijedno obradivo tlo	P2	515,34		2,29	2,39%
- ostala obradiva tla		2.012,91		8,89	9,35%
Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ		10.104,32	45,00	
Poljoprivredno i ostalo zemljište ukupno			21.524,46		

Kartogram 31.-1 i 31.-4. Površine poljoprivrednog i šumskog zemljišta po kategorijama
Graf 31.-2. Udio površine obradivog tla po kategorijama u ukupnoj površini obradivog tla

31.-4. Površine šuma i šumskog zemljišta

	oznaka u PPUG	Površina ha	Površina ha
Šumske površine - ukupno	Š		8.885,63
- gospodarske	Š1	2.898,99	
- zaštitne	Š2	1.640,35	
- posebne namjene	Š3	4.346,29	
Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ		10.104,32
Poljoprivredno i ostalo zemljište ukupno			21.524,46

31.-5. Udio površine šuma po namjeni

	oznaka u PPUG	Površina ha	Površina ha	Udio u površini Grada %	Udio u površini poljoprivrednog i ostalog zemljišta
Šumske površine - ukupno	Š		8.885,63	39,65	41,28%
- gospodarske	Š1	2.898,99		12,93	13,47%
- zaštitne	Š2	1.640,35		7,32	7,62%
- posebne namjene	Š3	4.346,29		19,40	20,19%
Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ		10.104,32	45,00	46,94%
Poljoprivredno i ostalo zemljište ukupno			21.524,46		

Graf 31.-5. Udio površine šuma po kategorijama u ukupnoj površini šuma

31. Struktura prostora grada Malog Lošinja (stanje 31.12.2001.) prema kategorijama:

struktura prostora	ha	%		ha	%
poljoprivredno zemljište	10.970	49,3	oradivo	1.368	12,5
			pašnjaci	9.602	87,5
šumsko zemljište	7.966	35,8			
neploidno zemljište	3.309	14,9			
Ukupno	22.245	100			

Najveći udio u prostoru zauzima poljoprivredno i šumsko zemljište, a u poljoprivrednom zemljištu najviše su zastupljeni pašnjaci (95%) koji omogućuju razvoj stočarstva, posebno ovčarstva. Oradivo zemljište iskorištava se na južnom dijelu Cresa (Punta Križa) i sjevernom dijelu Lošinja te na otocima Susku, Iloviku i na Unijama.

Šumske površine su obrasle šumom mediteranskog tipa koja više ima estetsko-biološki nego proizvodni karakter. Veći kompleksi šuma smješteni su u području Osora i Punta Križa na Cresu i naročito na području Malog i Velog Lošinja.

RIBARSTVO

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja utvrđene su tri lokacije za marikulturu:

- do tada postojeća u Uvali Kalodonta, Punta Križa površine oko 5,13 ha, za uzgoj bijele ribe i školjaka,

- Osor zapad - Sjeverno od područja Osorščice, od uvale Zakolo do uvale Golublja jama površine od 10,13 ha.

- uz uvalu Porat površine oko 13,32 ha.

Na svim područjima nije dozvoljen uzgoj bijele ribe.

Odluke o davanju u koncesiju donesene su u proteklom razdoblju za dvije lokacije, te tako sada na području Grada postoje dva ribogojilišta ukupne površine 9,10 ha, jedna na području Osora - Marikultura Osor Zapad (površine 4,8 ha) i jedna na području Punta Križa, Uvala Kalodonta (površine 4,3 ha). (Tabele 32.-1, i 32.-2, 31.-4, i 31.-5.)

32.-1. Broj i površina područja za morskih ribogojilišta PPUG

	Površina (ha)
Marikultura Osor zapad – (H2)	10,13
Marikultura, Uvala Kaladonta, Punta Križa (H1)	5,13
Marikultura –uvala Porat (H3)	13,32
Ukupno	28,58

32.-2. Broj i površina područja za morskih ribogojilišta slijedom Odluke o davanju u koncesiju

	Površina (ha)	Dozvoljen uzgoj
Marikultura Osor zapad	4,8	- 680 tona/godišnje bijele ribe
Marikultura, Uvala Kaladonta, Punta Križa	4,3	- 100 tona/godišnje bijele ribe - 50 tona/godišnje školjaka
Ukupno	9,1	

ISTRAŽIVANJE I VAĐENJE MINERALNIH SIROVINA

Na prostoru Grada Maloga Lošinja postoji samo jedno polje za eksploataciju mineralnih sirovina. Radi se o kamenolomu za proizvodnju tehničkog građevnog kamena kraj

Ćunskog koji funkcionira već dvadesetak godina, na kojem se eksploatira i prerađuje kameni materijal za potrebe građevinske operative. Površina prostora koji legalno zauzima kamenolom iznosi 6,5 ha. Rad kamenoloma se planira do iscrpljenja rezervi.

33.-1. Broj i površina polja eksploatacije mineralnih sirovina

Kamenolom tehničkog građevnog kamena	6,5 ha
--------------------------------------	--------

33.-2. Broj i površina nelegalnih polja eksploatacije mineralnih sirovina

Kamenolom tehničkog građevnog kamena	26 ha
--------------------------------------	-------

PROIZVODNJA**34.-1. Struktura proizvodnih površina**

1. Broj proizvodnih postrojenja prema vrsti djelatnosti	Broj
Zanatstvo	34
Poljoprivreda	158
2. Proizvodne površine prema vrsti namjene	Ha
Zanatstvo	0,25
Poljoprivreda	10.953

Graf 34.-1. Struktura proizvodnih površina

TRGOVINA, OBRT I SKLADIŠTA

Struktura površina za trgovinu, obrt i skladišta

36.-1. Broj i površina prema vrsti radnih i poduzetničkih zona

	Broj	ha
Gospodarska zona Kalvarija	1	
Pretežito uslužna namjena:		3,69
Proizvodna namjena:		8,09
Skladištenje		0

TURIZAM, SPORT I REKREACIJA

Prema podacima dobivenim od Turističke zajednice na području Grada Malog Lošinja 2010. godine bilo je 256

000 turista. Također iz istog izvora dobiven je podatak o broju od 23 500 postelja 2010. godine u Gradu što čini gustoću od 104,72 postelje/km² i 2801,62 postelje /1000 stanovnika Grada. (Tabele 37.-1. do 37.-3.)

37.-1. Broj turista prema površini

Broj turista 2010. godine	Površina Grada km ²	Turista/km ²
256000	224,4	1140,82

37.-2. Broj postelja na 1000 stanovnika

Broj postelja 2010. godine	Stanovnika ukupno	Postelja/1000 st.
23500	8388	2801,62

37.-3. Broj postelja na km²

Broj postelja 2010. godine	Površina Grada km ²	Postelja/km ²
23500	224,4	104,72

Od ukupno planirane površine (172,59 ha) izdvojenog građevinskog područja turističke namjene udio izgrađene površine iznosi cca 77 %. (Tabela 37.-5.)

Od ukupno izgrađene površine za ugostiteljsko turističku namjenu, izgrađeni dio izdvojenog građevinskog

područja naselja zauzima 132,77 ha što predstavlja 93,26%, dok izgrađena područja ugostiteljsko turističke namjene unutar naselja zauzimaju 9,59 ha ili 6,74 %.

(Tabela 37.-6.)

37.-5. Udio izgrađenih površina T1,2,3 u ukupnom planiranoj površini ugostiteljsko turističke namjene

	turistička zona	oznaka	Ukupno planirana površina ha	Izgrađena površina ha	Udio izgrađenog u ukupno planiranom
1.	Sunčana uvala - Mali Lošinj	T1	20,54	7,97	38,80%
2.	Čikat - Mali Lošinj	T1 i/ili T3	60,00	44,38	73,97%
3.	Artatore - Čunski	T2	6,44	6,44	100,00%
4.	Poljana - Mali Lošinj	T2 i/ili T3	18,00	12,67	70,39%
5.	Bučanje - Nerezine	T2	13,63	13,36	98,02%
6.	Rapoča - Nerezine	T2 i/ili T3	3,45	3,38	97,97%
7.	Lopari - Nerezine	T2 i/ili T3	26,23	22,80	86,92%
8.	Punta Križa - Punta Križa	T2	3,80	1,77	46,58%
9.	Baldarin - Punta Križa	T3	20,00	20,00	100,00%
10.	turističko - inform. centar - Belej	T4	0,50	-	-
	Ukupno		172,59	132,77	76,93%

37.-6. Udio izgrađenih površina ugostiteljsko turističke namjene u ukupno izgrađenoj površini ugostiteljsko turističke namjene

	Turistička zona izdvojeno GP	Izgrađena površina ha	Udio izgrađenog u ukupno izgrađenoj površini
1.	Sunčana uvala - Mali Lošinj	7,97	5,60%
2.	Čikat - Mali Lošinj	44,38	31,17%
3.	Artatore - Čunski	6,44	4,52%
4.	Poljana - Mali Lošinj	12,67	8,90%
5.	Bučanje - Nerezine	13,36	9,38%
6.	Rapoča - Nerezine	3,38	2,37%
7.	Lopari - Nerezine	22,80	16,02%
8.	Punta Križa - Punta Križa	1,77	1,24%
9.	Baldarin - Punta Križa	20,00	14,05%
10.	turističko - inform. centar - Belej	-	-
	Ukupno	132,77	93,26%
	Turistička zone unutar naselja	Izgrađena površina ha	Udio izgrađenog u ukupno izgrađenoj površini
1.	Runjica - Mali Lošinj	1,09	0,77%
2.	Punta, Hotelsko naselje, Veli Lošinj	8,5	5,97%
3.	Lječilište, Veli Lošinj	-	
	Ukupno unutar naselja	9,59	6,74%
	Sveukupno	142,36	100,00%

Prema PPUG Malog Lošinja na prostoru Grada određene su površine za ugostiteljsko-turističku namjenu i to u četiri kategorije: hoteli - T1, turistička naselja - T2, kampovi - autokampovi - T3 i turističko-informacijski centar - T4. Ukupni planirani kapacitet ugostiteljsko-turističkih zona iznosi do 14.590 kreveta uz planiranu prosječnu gustoću do 84 kreveta/ha, sa najvećom gustoćom od turi-

stičkih naselja - 116 kreveta/ha u Poljani, Mali Lošinj i Rapoča Nerezine (115 kreveta/ha), a od hotela u Sunčanoj Uvali (120 kreveta/ha).

Ukupna planirana površina izdvojenog građevinskog područja turističke namjene iznosi 172,59 ha. (Tabela 37.-7)

37.-7. Planirane površine Ut IGP in prema ukupnom broju planiranih postelja

	Turistička zona	oznaka	Površina ha	Kapacitet postelja	Gustoća postelja/ha	
1.	Sunčana uvala - Mali Lošinj	T1	T11	20,16	1.555	77,13
			T11-1	0,38	45	120
			ukupno	20,54	1.600	78,05
2.	Čikat - Mali Lošinj	T1 i/ili T3	T12 i/ili T32	60	5.000	83,33
3.	Artatore - Čunski	T2	T21	6,44	300	46,58
4.	Poljana - Mali Lošinj	T2 i/ili T3	T22 i/ili T33	18	2.100	116,67
5.	Bučanje - Nerezine	T2	T23	13,63	1.200	88,04
6.	Rapoča - Nerezine	T2 i/ili T3	T24 i/ili T34	3,45	400	115,94
7.	Lopari - Nerezine	T2 i/ili T3	T25 i/ili T35	26,23	1.800	68,62
8.	Punta Križa - Punta Križa	T2	T26	3,8	190	50
9.	Baldarin - Punta Križa	T3	T31	20	2.000	100
10.	Turističko - informacijski centar - Belej	T4	T41	0,5	0	0
	Ukupno			172,59	14.590	84,13

37.- 8. Zauzetost obalne crte ugostiteljsko-turističkom namjenom prema ukupnoj dužini obalne crte

Turistička zona	km' obalne crte	Ukupno obalna crta km'	Udio Km/km' obalne crte (%)
TZ Sunčana uvala – Mali Lošinj	1,05	346,5731	0,303%
TZ Čikat – Mali Lošinj	2,26		0,652%
TZ Poljana – Mali Lošinj	0,79		0,228%
TZ Rapoča	0,40		0,115%
TZ Lopari	2,30		0,664%
TZ Bučanje	1,70		0,491%
TZ Baldarin	2,20		0,635%
Ukupno	10,70	346,5731	3,087%

Prema PPUG Malog Lošinja planirane su tri marine, postojeća marina Lošinjske plovidbe u Malom Lošinj planiranog kapaciteta do 400 vezova i planirane marine u Nerezinama kapaciteta 280 vezova i Velopin u Malom

Lošinj kapaciteta do 200 vezova. Vezom se, u luci nautičkog turizma, smatra vez za plovilo standardne duljine 12 m, a plovilo je ekvivalent jedne smještajne jedinice od 3 kre- veta.

37.-13. Luke nautičkog turizma prema vrsti i broju vezova

	naselje	oznaka	Vrsta - funkcija	Broj vezova	
1.	Postojeća marina Lošinjske plovidbe, područje Runjina-Brodogradilište	Mali Lošinj	LN ₁	marina /funkcionalno vezana na brodogradilište i njegovu luku	400
2.	Planirana marina Velopin	Mali Lošinj	LN ₂	marina	200
3.	Planirana marina (na lokaciji Biskupija)	Nerezine	LN ₃	marina /funkcionalno vezana na brodogradilište i njegovu luku/	280
	Ukupno kapacitet vezova			880	

1.9. Struktura izdvojenih površina za razvoj izvan naselja (IGPn)

Osim područja za razvoj naselja za prostorni razvoj Grada Malog Lošinja veliku ulogu imaju površine za razvoj izvan naselja, odnosno izdvojena građevinska područja. Unutar građevinskih područja naselja razvijaju se sukladno

značaju pojedinog naselja i sve ostale funkcije - javna i društvena, poslovne i proizvodna, ugostiteljsko turistička, sportsko rekreacijska i sl.

Sa druge strane izdvojena građevinska područja izvan naselja definiraju se kroz svoju pretežitu funkciju. Tako unutar Grada postoje sljedeća izdvojena građevinska područja naselja:

- poslovne namjene (K)
- ugostiteljsko-turistička namjena (T)
- športsko-rekreacijske namjene(R)
- posebna namjena(N),
- površine infrastrukturnih sustava(IS),
- groblja(G).

Ukupna površina svih izdvojenih građevinskih površina u Gradu Malom Lošinj u iznosi 443,61 ha što predstavlja 48,6 % od ukupnog građevinskog područja u Gradu.

Površina izdvojenih površina za razvoj poslovne namjene zauzima 29,09 ha što predstavlja 6,6 % ukupnih građevinskih područja izvan naselja, ugostiteljsko-turističke namjene 172,09 ha ili 38,8 %, športsko-rekreacijske namjene 79,20 ha ili 17,9 %, posebna namjena 58,88 ha ili 13,3 %, površine infrastrukturnih sustava 101,53 ha ili 22,9 % i na kraju groblja 2,82 ha ili 0,6% udjela u izdvojenim građevinskim područjima.

(Tabela 26.-1.-3.)

26.-1.-3. Izdvojene površine građevinskih područja prema namjeni i udjelu u površini Grada, ukupnoj građevinskoj površini i građevinskoj površini izdvojene namjene

Građevinska područja za izdvojene namjene		Ukupno (ha)	Udio od ukupnog izdvojenog građevinskog područja Grada (%)	Udio od ukupnog građevinskog područja Grada (%)	Udio od površine Grada (%)
			443,61	469,97	22,440,00
a)- poslovna namjena	K	29,09	6,6%	6,2%	0,1%
b)- ugostiteljsko-turistička namjena	T	172,09	38,8%	36,6%	0,8%
c)- športsko-rekreacijska namjena	R	79,2	17,9%	16,9%	0,4%
d)- posebna namjena	N	58,88	13,3%	12,5%	0,3%
e)- površine infrastrukturnih sustava	IS	101,53	22,9%	21,6%	0,5%
f)- groblje	G	2,82	0,6%	0,6%	0,0%
Građevinska područja za izdvojene namjene		443,61	100,0%	94,4%	2,0%

Izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene obrađena su u prethodnom poglavlju.

26.-3.a. Izdvojene površine građevinskih područja izvan naselja turističke namjene

	Turistička zona	oznaka	Ukupno planirana površina ha
1.	Sunčana uvala - Mali Lošinj		20,54
2.	Čikat - Mali Lošinj	T1 i/ili T3	60,00
3.	Artatore - Čunski	T2	6,44
4.	Poljana - Mali Lošinj	T2 i/ili T3	18,00
5.	Bučanje - Nerezine	T2	13,63
6.	Rapoča - Nerezine	T2 i/ili T3	3,45
7.	Lopari - Nerezine	T2 i/ili T3	26,23
8.	Punta Križa - Punta Križa	T2	3,80
9.	Baldarin - Punta Križa	T3	20,00
	Ukupno IGPn turističke namjene (izvan naselja)		172,09
10.	turističko - inform. centar - Belej	T4	0,50
	Ukupno		172,59

Gospodarska namjena u izdvojenim građevinskim područjima naselja planirana je PPUG-om u Čunskom, Kalvariji u Malom Lošinju, u Nerezinama i na Unijama.

U ukupnoj površini građevinskog područja gospodarske namjene površina izgrađenog dijela naselja iznosi 18,68 ha što je oko 64% ukupno planirane površine. Na predmet-

nim površinama planirana je uglavnom uslužna, komunalno servisna namjena trgovački sadržaji kao i manji proizvodni sadržaji, i to u naseljima Čunski, Mali Lošinj (Kalvarija), Nerezine i Unije.

(Tabela 26.-3.b.)

26.-3.b. Izdvojene površine građevinskih područja izvan naselja gospodarske namjene

	Građevinsko područje gospodarske namjene	oznaka	Izgrađena površina	Ukupno planirana površina ha
1.	Čunski - Kušć uslužne i proizvodne gospodarske djelatnosti	K11	2,4	4,4
2.	Kalvarija - Mali Lošinj pretežito uslužne i proizvodne djelatnosti	K12	13,7	20,4
3.	Meline - Nerezine	K13	1,70	2,55
4.	Mali dijel - Unije	K14	0,88	1,74
	Ukupno		18,68	29,09

Izdvojena područja naselja sportsko-rekreacijske namjene uključuju 13 područja sportsko - rekreacijskih centara (R1) ukupne površine 49,28 ha i 17 rekreacijskih zona (R2) površine 29,92 ha. Na površinama sportsko - rekreacijskih (R1) centara planirano je uređivanje i izgradnja, kao specijaliziranih centara ili kao raznorodnih sadržaja unutar pojedinog centra, terena i igrališta za razne sportove, karting staze, konjičkog centra, ronilačkog cen-

tra, dok se obalni dio i akvatorij određenih centara planiran za uređenje sadržaja privezište i uređene plaže. (Tabela 26.-3.c.1.)

Rekreacijske zone (R2) uglavnom su povezane sa područjima uređenih plaža te pratećih sadržaja, rekreacijskih na otvorenom prostoru, kao i pratećih građevina, te su vezane na obalni dio ugostiteljsko turističkih zona. (Tabela 26.-3.c.2.)

26.-3.c.1. Izdvojene površine građevinskih područja sportsko rekreacijske namjene- R1

	Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene	oznaka	Izgrađena površina	Ukupno planirana površina ha
1.	Artatore - Čunski, tenis centar	R1 ₁	0	0,38
2.	Kurila 1 - Čunski, karting staza	R1 ₂	1	1
3.	Kurila 2 - Čunski, konjički centar, aerosportovi, ostali sportovi,	R1 ₃	6,91	13,53
4.	Paržine - Ilovik, ronilački centar, privezište i uređena plaža	R1 ₄	0,68	1,36
5.	Parkna - Ilovik, sportsko-rekreacijska igrališta	R1 ₅	2,45	2,45
6.	Slatina - Čikat, sportsko-rekreacijska igrališta i uređena plaža	R1 ₆	0,92	10,34
7.	Ostrugova - Čikat, sportski centar sportova na moru i privezište	R1 ₇	3,38	7,92
8.	Bašićine - Nerezine, sportsko-rekreacijska igrališta	R1 ₈	1,51	2,3
9.	Lopari - Nerezine, sportsko-rekreacijska igrališta i uređena plaža	R1 ₉	5,06	5,06
10.	Dragočaj - Susak, tenis igrališta, sportsko-rekreacijska igrališta i uređena plaža	R1 ₁₀	1,68	2,09
11.	Bok - Susak, rekreacijski i lječilišni centar i uređena plaža	R1 ₁₁	0,42	0,81
12.	Plase - Unije, sportsko-rekreacijska igrališta i uređena plaža	R1 ₁₂	0,98	1,75
13.	Čunski - naselje, sportsko-rekreacijska igrališta	R1 ₁₃	0,29	0,29
	Ukupno		25,28	49,28

26.-3.c.2. Izdvojene površine građevinskih područja sportsko rekreacijske namjene- R2

	Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene	oznaka	Izgrađena površina	Ukupno planirana površina ha
1.	Sv. Katarina – Osor, rekreacijski sadržaji, uređena plaža	R21	0,38	0,38
2.	Za Osiri – Čunski, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R22	0,69	1,33
3.	Rovenska - Veli Lošinj rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R23	0,46	0,46
4.	Poljana - Mali Lošinj rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R24	1,93	1,93
5.	Žalić - Mali Lošinj rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R25	1,38	1,38
6.	Sunčana uvala Mali Lošinj, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R26	1,04	1,04
7.	Ostrugova – Čikat, Mali Lošinj, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R27	0,52	0,52
8.	Blatna - Čikat Mali Lošinj, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R28	0,8	0,8
9.	Strebrna uvala - Čikat Mali Lošinj, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R29	0,17	0,17
10.	Zabojci - Čikat Mali Lošinj, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R210	2,09	2,09
11.	Baldarin 1 - Punta Križa, rekreacijski sadržaji, uređena plaža	R211	1,43	1,43
12.	Baldarin 2 - Punta Križa, rekreacijski sadržaji, uređena plaža	R212	0,66	0,66
13.	Rapoča – Nerezine, rekreacijski sadržaji, uređena plaža	R213	0,41	0,41
14.	Lopari – Nerezine, rekreacijski sadržaji, uređena plaža, prateće građevine	R214	3,77	3,77
15.	Bučanje - Nerezine rekreacijski sadržaji, igrališta, uređena plaža, prateće građevine	R215	5,84	5,84
16.	Kaciol - Veli Lošinj, parkovne površine, rekreacijski sadržaji, igrališta, uređena plaža, prateće građevine	R216	3,58	6,29
17.	Punta - Veli Lošinj, rekreacijski sadržaji, igrališta, uređena plaža, prateće građevine		1,42	1,42
	Ukupno		26,57	29,92

Kao izdvojeno građevinsko područje posebne namjene na prostoru Grada u području naselja Mali Lošinj postoji površina za potrebe obrane - »Vojarne Kovčanje«, koje uključuje i kopneni dio luke posebne namjene - vojna luka i luka tijela unutarnjih poslova, ukupne površine od 58,88 ha od kojih je izgrađeno 29,79 ha.

26.-3.d. Izdvojene površine građevinskih područja posebne namjene

	Građevinsko područje posebne namjene	oznaka	Izgrađena površina	Ukupno planirana površina ha
1.	Vojarna »Kovčanje«	N	29,79	58,88

Na području Grada Malog Lošinja građevinska područja infrastrukturne namjene zauzimaju ukupnu površinu od 101,53 ha, od čega je izgrađeno 51,51 ha a neizgrađeno 50,02 ha. Građevinska područja infrastrukturne namjene u Gradu definirane su kao:

- kopneni dijelovi luka otvorenih za javni promet Zela (Koromačna-Belej), Mrtvaska, Bijar, Ul, Rovenska, Male i Vele Srakane,
- postojeće i planirane trafostanice i druge građevine infrastrukturne namjene,
- vodosprema Kalvarija,
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Susak,
- benzinska crpka Nerezine,
- aerodrom »Mali Lošinj« i letjelište Unije,
- odlagalište opada Kalvarija.

26.-3.e. Izdvojene površine građevinskih područja infrastrukturne namjene

	Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene	oznaka	Izgrađena površina	Ukupno planirana površina ha
1.	Postojeća trafostanica 110/35 kV i druge građevine infrastrukturne namjene	IS1	2,05	4,10
2.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Zela (Koromačna-Bele	IS2	0,58	0,58
3.	Aerodrom „Mali Lošinj“	IS3	29,99	76,91
4.	Postojeća vodosprema Kalvarija i druge građevine infrastrukturne namjene	IS4	0,29	0,56
5.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Mrtvaska	IS5	0,90	1,68
6.	Letjelište Unije	IS6	7,50	7,50
7.	Benzinska crpka Nerezine	IS7	0,54	0,54
8.	Postojeće odlagalište otpada u sanaciji i pretovarna stanica za otpad Kalvarija	IS8	6,30	6,30
9.	Postojeća trafostanica 35/10 kV, planirana trafostanica 110/20 kV i druge građevine infrastrukturne namjene	IS9	0,95	0,95
10.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Bijar	IS10	0,63	0,63
11.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet UI	IS11	0,54	0,54
12.	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Susak	IS12	0,09	0,09
13.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Rovenska	IS13	0,62	0,62
14.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Male Srakane	IS14	2,09	2,09
15.	Kopneni dio luke otvorene za javni promet Vele Srakane	IS15	0,21	0,21
	Ukupno		51,51	101,53

Na području Grada Malog Lošinja postojeća groblja i njihova proširenja su za sva naselja utvrđena izvan građevinskog područja naselja, osim groblja u Ustrinama koje

se nalazi unutar građevinskog područja naselja. Ukupna površina groblja je 2,82 ha, od kojih je površina za proširenje groblja 1,12 ha. (Tabela 26.-3.f)

26.-3.f. Površina groblja

br.	groblja	izgrađenost	G	površina		
				ha izgrađeno	ha neizgrađeno	ha ukupno
1.	Belej	pretežno izgrađeno	G 1	0,02	0,02	0,04
2.	Čunski	pretežno izgrađeno	G 2	0,06	0,04	0,10
3.	Ilovik	izgrađeno	G 3	0,06	0	0,06
4.	Mali Lošinj	pretežno izgrađeno	G 4	0,6	0,75	sij.35
5.	Nerezine	pretežno izgrađeno	G 5	0,22	0,11	0,33
6.	Osor	izgrađeno	G 6	0,14	0	0,14
7.	Punta Križa	pretežno izgrađeno	G 7	0,05	0,02	0,07
8.	Susak	pretežno izgrađeno	G 8	0,15	0,08	0,23
9.	Sveti Jakov	pretežno izgrađeno	G 9	0,04	0,02	0,06
10.	Unije	pretežno izgrađeno	G 10	0,11	0,02	0,13
12.	Veli Lošinj	pretežno izgrađeno	G 12	0,25	0,06	0,31
	Ukupno			1,7	1,12	2,82
11.	Ustrine	-	G 11	unutar građevinskog područja naselja		

1.10. Degradirana područja

Prostor Malog Lošinja područje je degradacije zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, šumskih površina, u kojima se zbog neracionalne sječe i lošeg načina gospodarenja šume degradirale u makije, te dalje u garige i na kraju u kamenjare.

Nadalje, Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja planirana je sanacija i ostalih degradiranih površina i lokacija: prostora napuštenih odlagališta otpada, prostora oštećenog kultiviranog krajobraza i površine eksploatacije kamena.

U proteklom razdoblju sanirana su tri odlagališta otpada u Nerezinama, na Susku i na Unijama. Nadomak realizacije je i sanacija i prenamjena odlagališta komunalnog otpada na Kalvariji, koja postaje pretovarna stanica u sustavu šire županijske strategije upravljanja otpadom.

Planom je nadalje utvrđena sanacija postojećeg kamenoloma Brdo Kušč - oblikovanjem terena i pošumljavanjem odgovarajućim autohtonim biljnim vrstama i sanacija vrijednog prostora te prirodnog i kultiviranog krajolika koji je devastiran bespravnom gradnjom i neprimjerenim korištenjem poljoprivrednih i šumskih površina.

Više podataka o tome može se naći pod poglavljem 5.3. Sanirani dijelovi okoliša, tabele 73.-1. Broj i površina lokacija saniranih dijelova okoliša (»Hot spots«) i Kartogramom 7. Lokacije onečišćenja i sanacije u okolišu i gospodarenje otpadom, ovog Izvješća.

2. Opremljenost javnom i komunalnom infrastrukturom lokalne razine

2.1. Opremljenost javnom infrastrukturom lokalne razine (cestovni, željeznički, pomorski, riječni, zračni, cjevovodni promet, telekomunikacijska infrastruktura, opskrba energijom, pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda)

PROMETNA INFRASTRUKTURA

Cestovni promet

Državna cesta Porožina (trajektna luka) - Cres - Mali Lošinj (D100), predstavlja glavnu prometnu arteriju Grada Malog Lošinja, te je njezina rekonstrukcija (djelomično već izvedena) obrađena u dokumentu Hrvatskih cesta iz 2002. godine - »Prostorno-prometno-gradevinskom studijom koridora državne ceste D100« te planirana u PPUG-u Grada Malog Lošinja, a sastoji se od izgradnje novih dijelova trase, obilazaka oko naselja, te poboljšanja elemenata prometnice i to:

Novi dijelovi trase:

1. Obilaznica Beleja sa zapadne strane naselja u dužini 2.000 m
2. Novi dio trase u malološinjskoj luci u dužini 1500 m od uvale Kovčanje do autokampa Poljana
3. Novi dio trase od brodogradilišta do Zagazina (istočno oko uzvisine Malin) u dužini 850 m
4. Obilaznica Nerezina i Sv. Jakova - izgrađena

Rekonstrukcija križanja sa i spojeva na državnu cestu i poboljšanje elemenata:

5. Cesta kroz naselje Osor

6. Prijelaz ceste preko kanala na Privlaci

7. Spoj sa lokalnom cestom L58103 za naselje Artatore i cestom za vojnu zonu Kovčanje

8. Križanje državne ceste D100 u Malom Lošnju na početku županijske ceste za Veli Lošinj

Također u koridoru državne planirana su autobusna stajališta za naselja Belej, Ustrine, Osor, Nerezine (naselje i Lopari), Sv. Jakov (naselje i Lučica), Čunski (naselje i Artatore) i Mali Lošinj (Kovčanje, Poljana, Privlaka i Zagazinje).

Na područje Grada županijske ceste su ukupne duljine 10,1 km; - od državne ceste do zračne luke (Ž5157), od Malog do Velog Lošinja (Ž5161), te od Malog Lošinja do uvale Čikat (Ž5159), te spoje te ceste do Sunčane uvale (Ž5160).

Lokalne ceste su ukupne duljine 18,2 km i to od državne ceste do Ustrina (L58099), od državne ceste (Osor) do Punta Križa i Baldarina (L58101) i od državne ceste do Artatora (L58103).

Također PPUG-om su planirane nove lokalne ceste od državne ceste u naselju Nerezine do planirane luke nautičkog turizma - marine Biskupija u Nerezinama, kružna cesta od i do županijske ceste (Čikat - Mali Lošinj - Ž5159) oko uzvisine Belveder duljine 1.300 m; rekonstrukcija lokalnih cesta sa manjim ispravicima trase i obilaskom oko Punta Križa i to Osor - Baldarin (L58101), sveukupna duljina novih dijelova trase 2,2 km i rekonstrukcija 12,7 km, kao i dio nove trase (L58103) spoja Artatore - državna cesta.

Planirane su također rekonstrukcija i izgradnja novih nerazvrstanih cesta:

- nova cesta od Mali Lošinja do planirane luka za javni promet Mrtvaska, ukupne dužine 7.400 m (postojeća prometnica ide po hrptu, a nova trasa je planirana po istočnoj padini, te bi stvarnu trasu trebalo nadalje preispitati),

- cesta u naselju Veli Lošinj koja prolazi obodno između turističkog naselja Punta i zapadnog ruba jezgre naselja,

- nova ulazna cesta u naselje Artatore s ceste za aerodrom (L5157),

- novi dio ceste Poljana - most na Privlaci u Malom Lošnju,

- novi odvojak ceste s postojeće ceste za Čikat u pravcu Velopina,

- nova cesta od lokalne ceste (L58099) Ustrine - D100 do kamenoloma na lokaciji Bojnak koji se nalazi uz granicu, na području Grada Cresa.

Na naseljenim otocima lošinjskog arhipelaga Ilovik, Susak, Unije, Vele i Male Srakane, nema cestovnog prometa, pa tako ni javnih cesta.

Od ukupno 63,3 km razvrstanih javnih cesta, udio duljine državne ceste je 55%, slijede lokalne ceste sa 29%, dok 16%, otpada na županijske ceste.

Cestovna gustoća izražava se kao odnos duljine ceste u km prema ukupnoj površini Grada u km². Tako je cestovna gustoća državne ceste 0,16, županijskih 0,05 a lokalnih 0,08.

41.-1., 41.-2. i 41.-3. Duljina, udio i gustoća javnih cesta

	Trasa	Duljina (km)	Udio od ukupno javnih cesta	Cestovna gustoća (duljina /površina Grada - 224,4 km ²)
Državne ceste D100	Porozina - Cres - Mali Lošinj	(80,30) na području Grada 35,00		
Državne ceste ukupno		35,0	55%	0,16
Županijske				
Ž5157	Zračna luka Lošinj - Čunski (D100)	2,8	4%	0,01
Ž5158	D100 - Mali Lošinj	0,4	1%	0,00
Ž5159	Čikat - Mali Lošinj (D100)	2,1	3%	0,01
Ž5160	Ž5159 - Sunčana uvala	1,4	2%	0,01
Ž5161	Mali Lošinj (D100) - Veli Lošinj	3,4	5%	0,02
Županijske ceste ukupno		10,1	16%	0,05
Lokalne ceste				
L58099	Ustrine - D100	1,8	3%	0,01
L58101	Osor (D100) - Punta Križa - TN Baldarin	15,1	24%	0,07
L58103	TN Artatore - D100	1,3	2%	0,01
Lokalne ceste ukupno		18,2	29%	0,08
Ukupno javne ceste		63,3	100%	0,28

Kartogram 41.-1. Cestovni promet**Pomorski promet**

Prema PPUG Malog Lošinja luke na prostoru Grada su po namjeni razvrstane na luke otvorene za javni promet - luke koje pod istim uvjetima mogu koristiti sve pravne i fizičke osobe i luke posebne namjene specifične namjene ili korištenja - luka nautičkog turizma, industrijska, brodogradilišna, ribarska i sl. ili se specifičnog korisnika, odnosno državnog tijela kao npr. vojna luka.

Na prostoru Grada Malog Lošinja definirana je 21 luka kao luka otvorena za javni promet. Predviđene lučke djelatnosti su privez i odvez svih vrsta brodova, ukrcaj, iskrcaj i prekrcaj roba, putnika i vozila, pripadajuće lučke djelatnosti i usluge za putnike, opskrbe plovila i sl, parkirališni prostori za dulje ostavljanje vozila i sl.

Po veličini i značaju luka Mali Lošinj je županijskog značaja, a sve ostale luke otvorene za javni promet (20 kom) su lokalnog značaja. (Tabela 47.-1.)

Morska luka Mali Lošinj sastoji se od 4 bazena sa širokim rasponom djelatnosti za domaće stanovništvo, nautičare, turistički prijevoz, za gospodarske djelatnosti teret i

ribarstvo, kao i lučka uprava, lučka kapetanija i granični pomorski prijelaz. Također planira se i izgradnja benzinske crpke za potrebe pomorskog prometa na još nedefiniranoj lokaciji unutar luke.

Sve ostale luke lokalnog značaja su postojeće, te se za njih planira nadogradnja u sadržajnom i građevnom smislu.

Na mjestu postojećeg privezišta u Uvali Mrtvaska planira se nova trajektna luka, koja bi trebala imati veliku ulogu u povezivanju lošinjskog akvatorija sa ostalim otocima i županijama.

Na prostoru Grada Malog Lošinja definirano je 15 luka posebne namjene i to: vojna luka i luka tijela unutarnjih poslova, brodogradilišne luke, luke nautičkog turizma i privezišta u prostornim cjelini ugostiteljsko-turističke namjene.

Prema veličini i značaju ove luke su luke republičkog značaja - Luka državnih tijela »Kovčanje«, Mali Lošinj - kao vojna luka i luka tijela unutarnjih poslova i županijskog značaja: brodogradilišne luke Mali Lošinj i Nerezine, kao i Luke nautičkog turizma dvije postojeće marinu u Malom Lošinju »YC Marina« (Lošinjske plovidbe); i Velopin), te planirana marina u Nerezinama (Biskupija).

41.-7a. Broj i udio luka prema značaju

	Luka otvorena za javni promet	kopneni dio luke		Značenje
		- oznaka		
1.	Mali Lošinj - bazen 1 - centar	NA4		županijsko
	Mali Lošinj - bazen 2 - Poljana	NA4, NA4.3 i NA4.4		
	Mali Lošinj - bazen 3 - Tovar - Kovčanje	NA4.2, NA4.5		
	Mali Lošinj - bazen 4 - Velopin	NA4		
2.	Mali Lošinj - Baldarka	NA4		lokalno
3.	Mali Lošinj - Sveti Martin	NA4		lokalno
4.	Zela - Koromačna (Belej)	IS ₂		lokalno
5.	Čunski - Artatore	NA2.1		lokalno
6.	Ilovik	NA3		lokalno
7.	Male Srakane	IS ₁₄		lokalno
8.	Nerezine	NA6		lokalno
9.	Nerezine - Rapoća (Ufratar)	NA6		lokalno
10.	Osor - bazen 1- sjever	NA7		lokalno
	Osor - bazen 2 - jug			
11.	Osor - Bijar	IS ₁₀		lokalno
12.	Punta Križa - Jadriščica	NA8.1		lokalno
13.	Punta Križa - UI	IS ₁₁		lokalno
14.	Susak	NA9		lokalno
15.	Unije	NA11		lokalno
16.	Unije - Maračol	NA11.1		lokalno
17.	Sveti Jakov - Studenac	NA10.1		lokalno
18.	Srakane Vele	IS ₁₅		lokalno
19.	Veli Lošinj	NA14 i R2 ₁₆		lokalno
20.	Veli Lošinj - Rovenska - bazen 1	NA14		lokalno
	Veli Lošinj - Rovenska - bazen 2	IS ₁₃		
21.	Mrtvaska	IS ₅		lokalno

41.-7b. Broj i udio luka prema namjeni i značaju

br.	Luka posebne namjene	naselje	oznaka	djelatnost	značaj
b.1.	luka državnih tijela - republičko značenje				
1.	Kovčanje	Mali Lošinj	LV	- vojna luka	- republički
			LU	- luka tijela unutarnjih poslova	
b.2.	brodogradilišna luka - Ib				
1.	brodogradilište Mali Lošinj	Mali Lošinj	LB ₁	izgradnja, remont i servis plovila	- županijski
				izložbeni prostor i prodaja plovila	
2.	brodogradilište Nerezine	Nerezine	LB ₂	remont i servis plovila	
b.3.	luke nautičkog turizma - In				najveći kapacitet - broj vezova
1.	postojeća marina Mali Lošinj	Mali Lošinj	LN ₁	marina /funkcionalno vezana na brodogradilište i njegovu luku	400 - županijski
2.	planirana marina Mali Lošinj (na lokaciji Velopin)	Mali Lošinj	LN ₂	marina	200 - županijski
3.	planirana marina Nerezine (na lokaciji Biskupija)	Nerezine	LN ₃	marina /funkcionalno vezana na brodogradilište i njegovu luku	280 - županijski

Zračni promet

Na području Grada postoji aerodrom »Mali Lošinj«, na Lošinju i letjelište »Unije« na otoku Unije, a planirani su ali ne i realizirani helidromi na uzletišta za helikoptere na otocima Susku i Iloviku te na Puntici Križa.

Aerodrom »Mali Lošinj« registriran je za javni, domaći i međunarodni promet, sa uzletno - sletnom stazom dužine 900 m, širine 30 m, i osposobljen za dnevno letenje manjih aviona. Godine 2000. ostvareno je 2.837 slijetanja i uzlijetanja zrakoplova i promet od 12.123 putnika.

Planiranom rekonstrukcijom (infrastrukturna namjena ukupne površine 76,91 ha) omogućilo bi se prihvat do maksimalno 200 putnika, te bi područje aerodroma, uz općenitu veću protočnost prvenstveno turista ali i ostalih ljudi i dobara, uz sve potrebne prateće sadržaje servisne, uslužne, poslovne, javne, ugostiteljske, sportske i sl. sukladne osnovnoj namjeni prostora postalo novo žarište razvoja Grada.

Letjelište »Unije« registrirano je kao javni aerodrom za dnevni domaći promet, sa uzletno - sletnom stazom dužine 850 m, širine 30 m. Godine 2000. ostvaren je promet od 6.000 putnika. Trenutno je to uređen travnati aerodrom za male zrakoplove (najviše 4 putnika). Prema PPUG-u predviđena je rekonstrukcija letjelišta na površini od 7,5 ha građevinskog područja infrastrukturne namjene.

41.-11. Broj zračnih luka

Broj	Naziv zračne luke	Namjena i kategorija	Površina (ha)
1.	Aerodrom »Mali Lošinj«	Javni, domaći i međunarodni promet	76,91
2.	Letjelište »Unije«	Javni, domaći promet	7,50
2	Ukupno		84,41

Kartogram 41.-7. i 41.11. Pomorski i zračni promet

TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

Telekomunikacijska građevina od županijskog značaja je telekomunikacijska magistrala Grada Malog Lošinja koja predstavlja dio magistralnog otočkog pravca Mali Lošinj - Krk - Senj.

Na području Grada Malog Lošinja instalirano je više lokalnih telefonskih centrala, odnosno dislociranih (udaljenih) digitalnih pretplatničkih stupnjeva (UPS). Ti udaljeni pretplatnički stupnjevi pripadaju automatskoj digitalnoj centrali Krk.

Povezivanje udaljenih digitalnih pretplatničkih stupnjeva, UPS-ova, na višu prometnu razinu (AXE Krk) realizirano je digitalnim sistemima prijenosa i to svjetlovodnim kabelima, po podzemnim simetričnim TK kabelima i preko RR uređaja. Pristupne telekomunikacijske mreže postojećih UPS-ova izgrađene su većim dijelom kao podzemne s kabelima uvučene u cijevi telekomunikacijske kanalizacije. Iznimku čine priključci pojedinih objekata ili izdvojenih manjih stambenih cjelina izvedeni samonosivim kabelima.

Kapacitet postojećih UPS-ova Vele Srakane, Belej, Mali Lošinj, Putna Križa, Unije i Čikat zadovoljava potrebe na izgrađenom i planiranom dijelovima pripadajućih građevinskih područja.

Predviđeno je povećavanje kapaciteta za UPS-ove - Ustrine, Nerezine, Ilovik, Veli Lošinj i Susak, te izgradnja novog UPS-a u Čunskom.

Točni podaci o broju telefonskih linija, pretplatnika fiksnih i mobilne telefonije, kao i internet priključaka nisu dostupni.

Prema podacima iz PPUG Malog Lošinja na području Grada instalirani su sljedeći dislocirani digitalni pretplatnički stupnjevi:

UPS	INSTALIRANI KAPACITET	PODRUČJE POKRIVANJA
Belej	128	naselje Belej
USTRINE *	30	naselje Ustrine
Punta Križa	256	naselje Punta Križa sa zonom auto kampa
Nerezine *	512	naselja Nerezine, Osor, Sveti Jakov, auto kamp Lopari te vikend naselje Bučanje
Artatore	256	naselja Artatore i Čunski te zona aerodroma Mali Lošinj
MALI LOŠINJ	3.072	naselje Mali Lošinj
VELI LOŠINJ *	640	naselje Veli Lošinj
ILOVIK *	120	otok Ilovik
SUSAK *	256	otok Susak
VELE SRAKANE	30	otoci Vele i Male Srakane
UNIJE	256	otok Unije
ČIKAT	384	zona Čikat, turistička zona Sunčana uvala (hoteli) i industrijska zona Kalvarija
ČUNSKI**	0	

* UPS nedovoljnog kapaciteta

** planirani UPS

Kartogram 42. Telekomunikacijska infrastruktura

OPSKRBA ENERGIJOM I PLINOM

Opskrba električnom energijom

Najznačajniji elektroenergetski objekt na području Grada Malog Lošinja je trafostanica 110/35 kV Lošinj, smještena zapadno od državne ceste između Čunskog i Artatora. Trafostanica je izvedena s vanjskim 110 kV postrojenjem, s dva transformatora 110/35 kV snage 2x20 MVA i zgradom u kojoj je smješteno 35 kV postrojenje, komandno-upravljački dio i pomoćna postrojenja trafostanice. Vršno opterećenje trafostanica postiže u ljetnim mjesecima, a najveće je iznosilo 16 MVA, što znači da svojim sadašnjim kapacitetom za dugi niz godina osigurava nesmetan prirast opterećenja uz osiguranje potpune rezerve u transformaciji 110/35 kV.

Trafostanice se napaja 110 kV vodom TS 110/35 kV Krk - TS 110/35 kV Lošinj, ukupne dužine cca 66 km. Vod je izveden u tri dionice kao nadzemni (na otocima Krk, Cres i Lošinj) i u dvije dionice s podzemnim kabelom (između otoka Krka i Cresa i Cresa i Lošinja).

Zbog dužine voda i činjenice da nadzemne dionice prolaze područjem koje je izloženo čestim atmosferskim praž-

njenjima i djelovanju posolice vod ne osigurava potrebnu sigurnost u napajanju trafostanice 110/35 kV Lošinj.

Prema PPUG-u planirana je nova TS 110/20 kV Lošinj (na platou postojeće TS Lošinj 2) i rekonstrukcija postojeće TS 110/35 kV Lošinj (kod Čunskog) u TS 110/20 kV. Također se planira novi 110 kV kabelskog voda između te dvije lokacije i nastavak otočne veze od TS 110/35 kV Lošinj do TS 110/20 kV Rab i od buduće TS 110/20 kV Lošinj prema TS 110/20 kV Novalja (Pag).

Iz trafostanice 110/35 kV Lošinj napajaju se tri trafostanice 35/10 kV TS Lošinj, TS Lošinj 2 i TS Osor. Iz TS Lošinj 2 izveden je i 35 kV kabelski vod za napajanje trafostanice 35/10 kV TS Silba, smještene izvan granica Grada, trasom preko Ilovika.

Trafostanica Osor povezana je preko trafostanica Hrasta i Cres, s trafostanicom 110/35 kV Krk. Taj vod predstavlja jedinu rezervu u napajanju za konzum trafostanice 110/35 kV Lošinj u slučaju kvara glavnog 110 kV voda iz TS Krk. Dodatni problem je ograničena prijenosna snaga tog rezervnog voda.

Distribucija električne energije prema potrošačima vrši se iz trafostanica 10(20)/0,4 kV. Trafostanice su izvedene kao 10/0,4 kV ili 10(20)/0,4 kV, različitog tipa izvedbe, a kapacitetom i lokacijama zadovoljavaju današnje potrebe. Srednje-naponska mreža 10-10(20) kV naponskog nivoa pretežno je izvedena kao kabelska, sa nadzemnim dionicama samo izvan većih naselja. Svojom razvijenošću i kapacitetom postojeća 10 kV mreža osigurava za veći dio konzuma potpunu rezervu u napajanju.

Niskonaponska mreža je u većim naseljima izvedena pretežno s podzemnim kabelima, a u preostalom dijelu, kao i manjim naseljima, kao nadzemna a u cijelosti zadovoljava potrebe današnjeg konzuma i u većem dijelu ima rezervnog kapaciteta za njegove povećane potrebe, odnosno potrebe napajanja novih potrošača.

Javna rasvjeta je izvedena u sklopu nadzemne niskonaponske mreže ili kao samostalna, na zasebnim stupovima i zadovoljava sadašnje potrebe.

Kvaliteta napajanja električnom energijom potrošača na svim područjima obuhvata plana je dobra.

43.-1. i 43.-2. Duljina i udio elektroopkrbnih vodova (postojećih i planiranih) prema vrsti

Elektroopkrbni vodovi	Duljina (km)	Udio od ukupno elektroopkrbnih vodova
DALEKOVOD_110 KV	24,02	7%
DALEKOVOD_35 KV	23,75	7%
DALEKOVOD_10 KV	42,52	13%
KABEL_110 KV	38,79	12%
KABEL_35 KV	30,73	9%
KABEL_10 KV	169,67	51%
Ukupno:	329,48	100%

Kartogram 43. Elektroopskrba

OPSKRBA PITKOM VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA

Opskrba pitkom i tehnološkom vodom

Glavni izvor vode za Grad Mali Lošinj je Vransko jezero na otoku Cresu, površine 5,7 km², volumena 220.000.00 m³, sa srednjom dubinom jezera oko 12 m iznad razine mora, najvećom dubinom 61,5 m ispod razine mora, sa tri veće

(kapacitet 90 l/s) i jednom manjom (kapaciteta do 59 l/s) potopne crpke i uređajem za dezinfekciju pitke vode. Na crpilištu, na nadmorskoj visini 220 m nalaze se dvije vodospreme ukupnog kapaciteta 3500 m³ iz kojih voda gravitacijom snabdijeva sva naselja na sjevernom i južnom ogranku. Grad Mali Lošinj opskrbljuje se preko Južnog ogranka dužine 45 km, koji se proteže do Velog Lošinja, te se na taj ogranak nadovezuje i ogranak za Punta Križu.

Godine 2004. iz jezera se crpilo ukupno 2.160.000 m³ vode, a za potrebe Grada potrošeno je 1.350.000 m³ vode.

Stanovnici su za svoje potrebe potrošili 650.000 m³ vode, dok je potrošnja gospodarstva, uključujući turizam kao najvećeg potrošača, iznosila 700.000 m³ vode. Prosječni godišnji gubici iznose 29%.

Općenito se po stanovniku procjenjuje potrošnja od 4 - 5 m³ vode, a od ukupne potrošnje se za građanstvo - domaćinstva i poljoprivredu troši 62%, dok se ostalih 38% troši na gospodarstvo. Ukupan duljina javne vodoopkrbne mreže iznosi 59,5 km¹.

Vodoopkrbni sustav sastoji se osim od cjevovoda i od većeg broja prekidnih komora, crpnih stanica i vodosprema: Ustrine 100 m³, PK Osor 500 m³, Osor 50 m³, Nerezine 90 m³, Sv. Jakov 50 m³, Čunski 30 m³, Veli Lošinj 1500 m³, Kalvarija 1000 m³, Umpiljak 600 m³, Čikat 4000 m³, od kojih su one u Nerezine, Svetom Jakovu, Osoru i Čunskom nedovoljne zapremnine.

Otoci Unije, Ilovik te Male i Vele Srakane i otok Susak, nisu direktno priključene na vodoopkrbni sustav, već se snabdijevaju brodom vodonoscem. Na tim otocima osim Suska nije izgrađena niti lokalna vodoopkrbna mreža. Na Susku je međutim, izgrađena vodosprema 750 m³, crpna stanica za prihvata vode sa vodonosca i tlačni cjevovod od pristaništa za vodonosce do vodospreme i opkrbna mreža u naselju.

Na preostalom području Grada (osim spomenutih otoka) priključenost na vodovod iznosi visokih 98%. Osim vodovodne mreže na području Grada Mali Lošinj postoji 8 javnih bunara, 12 javnih cisterni i 1916 privatnih cisterni.

44.-1. Duljina javne vodoopkrbne mreže

Ukupno:	59,5 km ¹
---------	----------------------

44.-2. Broj priključaka na javnu vodoopkrbnu mrežu

Naselje	Broj priključaka
Mali Lošinj	2660
Veli Lošinj	694
Čunski	177
Sv. Jakov	131
Nerezine	520
Osor	121
Punta Križa	145
Ustrine	67
Belej	79
Artatore	237
Valdarke	49
Ukupno	4880
Unije, Susak, Ilovik i Srakane	-
Udio priključaka iznosi 98% (osim otoka bez vodovoda)	

44.-4. Udio stanovnika priključenih na javnu vodoopskrbnu mrežu

Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika priključeno na javni vodovod	Udio stanovnika priključenih na javni vodovod
8388	4872	58,08%

44.-6. Potrošnja pitke vode po stanovniku

4-5 m³/ stanovniku

44.-7. Udio potrošnje vode prema djelatnostima (industrija, energetika, poljoprivreda, domaćinstava i javne institucije)

građanstvo (domaćinstvo + poljoprivreda)	62%
gospodarstvo	38%

Odvodnja otpadnih voda

Na prostoru Grada Malog Lošinja naselja Mali Lošinj, Veli Lošinj, Nerezine sa turističkim naseljem Bučanje i otok Susak imaju izgrađenu javnu kanalizacijsku mrežu - razdjelne sustave za odvodnju otpadnih voda, putem koje se otpadne vode prikupljaju i nakon predtretmana uređajem pročišćavanje otpadnih voda za upuštanje u more, sa time da Mali Lošinj ima dva uređaja za pročišćavanje, jedan na rtu Kijac i drugi na području Sunčane uvala.

Na području Velog Lošinja postoji mješovita mreža odvodnje otpadnih voda, nastala rekonstrukcijom i dogradnjom prvotnog kolektora oborinske vode iz 1920. godine. Sustav je sa grubom rešetkom, taložnicom, crpnom stanicom i podmorskim ispustom dužine 800 m na dubini od 63 m. Na isti kolektor spojen je i turistički kompleks Punta. U planu je daljnja dogradnja i rekonstrukcija sustava, u skladu sa Studijom zaštite voda PGŽ-e, sa razdjeljivanjem oborinske od sanitarne kanalizacije. Postojećim kolektorima u dužini 3760 m pridodati će se kolektori s crpnom stanicom predjela Rovenska koji je u tijeku izgradnje.

Naselje Mali Lošinj je u velikoj mjeri već priključeno na jedinstveni sustav odvodnje otpadnih voda, (kolektori dužine 9350 m i crpna stanica) uređajem za pročišćavanje pročišćavanje s finom rešetkom, mjernim uređajem, taložnicom i dosažnim sifonom na rtu Kijac (poluotok Bojnak) i podmorskim ispustom. Podmorski ispust je dužine 500 m na dubini od 69 m. Planovi za daljnji razvoj sustava odvodnje otpadnih voda definirani su Projektom Jadran. U prvoj fazi planira se na taj sustav priključiti turističku zonu Poljana. Uz taj sustav planirana su i dva odvojena samostalna sustava za zone Čikat i Sunčanu uvalu sa mehaničkim predtretmanom i postojećim podmorskim ispustom. Zona Čikata, tj. turistički objekti (hoteli i autokamp) spojeni su gravitacijskim cjevovodima dužine 1100 m na dvije

crpne stanice i podmorskim ispustom dužine 510 m upuštanju se u more na dubini od 45 m.

Drugom fazom Projekta Jadran predviđena je dopuna sustava odvodnje novim gravitacionim i tlačnim kanalima te crpnim stanicama, kojima će se zone Čikat i Sunčana uvala povezati na centralni uređaj na rtu Kijac.

Dogradnja kanalizacijske mreže izvest će se na lokacijama podsustava Poljana - Škverić, podsustava Priko - Velopin, podsustava Sv. Martina, CS Valdarke i kolektor Zagazine - jug te podsustava kojim je obuhvaćen priključak TK Čikat, TK Sunčana uvala i CS Priko na uređaj za pročišćavanje.

Za ostala naselja oko grada Malog Lošinja su zbog konfiguracije terena i sezonskog karaktera vikend naselja predviđeni zasebni sustavi odvodnje s vlastitim uređajima i podmorskim ispustima što uključuje sabirnu mrežu i neophodna prepumpavanja (crpne stanice) i to posebno za naselje Čunski, posebno za naselje Artatore na čiji će se sustav priključiti i odvodnja aerodroma i vojne luke Kovčanje.

Na sustav naselja Nerezine s dvjema crpnim stanicama i podmorskim ispustom spojeno je i turističko naselje Bučanje preko dviju crpnih stanica. Ovaj sustav ima ukupno 3170 m kolektora i ispust dužine 350 m.

Na ostalom području Grada planirana je izgradnja i rekonstrukcija postojećih sustava odvodnje (Nerezine, turističko naselje Bučanje i autokamp Lopari) sa razdjelnim sustavima i podmorskim ispustom:

- naselje Osor,
- naselje Nerezine sa turističkim zonama Lopari i Bučanje i naseljem Sveti Jakov,
- naselje Punta Križa,
- kamp Baldarin (postojeći sustav),
- naselja Ilovik,
- naselje Unije.

Naselje Susak ima izgrađen sustav sa biološkim uređajem za pročišćavanje. Na otoku Susku izgrađen je kanalizacijski sustav koji uz kolektore dužine 2840 m i crpnu stanicu i ispust dužine 185 m na dubini 15 m sadrži i biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Sve otpadne vode prije puštanja u more redovito kontrolira Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ. Isto tako redovito se kontrolira i kvaliteta mora u blizini podmorskih ispusta.

Naselja u unutrašnjosti otoka Belej, Ustrine, Srem, Plat, Verin kao i na otocima Vele i Male Srakane predviđena je odvodnja sanitarnih otpadnih voda u tlo s prethodnim pročišćavanjem.

44.-9. Broj i udio stanovnika priključenih na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda

Naselje	Broj priključaka	Udio
Mali Lošinj	2127	80%
Veli Lošinj	354	51%
Susak	170	50%
Nerezine	210	40%

Graf 44.-9. Broj i udio broja priključaka na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda

44.-11. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - veličina, kapacitet

		m ³ /god	ES
1.	Mali Lošinj – Kijac: - razdjelni tip - fino sito i dozažni bazen; Q _{god} =270000 m ³ /god, odnosno dnevno Q _{dnsr} =740 m ³ /dan	270000	17000 ES
2.	Mali Lošinj – Čikat: - razdjelni tip – taložnica i crpna stanica Q _{god} = 90000 m ³ / god, odnosno dnevno Q _{dnsr} = 500 m ³ / dan	90000	
3.	Nerezine: razdjelni tip - crpna stanica s crpnim bazenom i grubom rešetkom Q _{god} = 65000 m ³ / god, odnosno dnevno Q _{dnsr} = 180 m ³ /dan	65000	5000 ES,
4.	Veli Lošinj: - razdjelni tip - crpna stanica s grubom automatskom rešetkom i taložnica; Q _{god} =140000 m ³ / god, odnosno Q _{dnsr} = 390 m ³ /dan	140000	6500 ES
5.	Susak: - razdjelni tip - središnji uređaj s drugim stupnjem pročišćavanja (crpka, lučno sito, aeracijski bazen, sekundarna taložnica te stabilizacija, ugušćivanje i procjeđivanje mulja, pješčani filter i mjerac protoka) Q _{god} = 15000 m ³ / god, odnosno dnevno Q _{dnsr} = 20 m ³ / dan	15000	1000 ES,

Kartogram 44. Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

2.2. Komunalna infrastruktura i uređenje građevinskog zemljišta

Grad Mali Lošinj kontinuirano radi na poboljšanju sustava komunalne infrastrukture i to u tehničkom smislu i u smislu usklađenja sa rastućim potrebama turizma i životnog standarda stanovništva, kao što i vrši sustavnu politiku uređenja građevinskog zemljišta.

Znatan dio prostora Grada zauzima prometna i komunalna infrastruktura: glavna cesta koja se proteže od Porozine na Cresu do Velog Lošinja, lokalne ceste između naselja, luke i lučice te aerodrom za manje zrakoplove kod Čunskog, zatim elektroenergetska mreža, telekomunikacijska mreža i konačno mreža sistema vodoopskrbe i sistema odvodnje otpadnih voda. Svi sustavi detaljno su obrađeni u drugim poglavljima ovog Izvješća.

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja određeno je uređenje građevinskog zemljišta, koje osim pripreme obuhvaća i osnovnu infrastrukturu: pristupni put, vodoopskrbu, odvodnju, elektroopskrbu i propisan broj parkirališnih mjesta. Uređenje uključuje pripremu i opremanje građevinskog zemljišta, a kategorije uređenosti građevinskog zemljišta su:

- I. kategorija uređenosti - visoko uređeno građevinsko zemljište koje uz pripremu obuhvaća pristupni put na građevnu česticu, tj. direktni kolni, odnosno javni pristup građevnoj čestici, minimalne širine kolnika 5,5 m, iznimno, ako to lokalni uvjeti ne dozvoljavaju, minimalna širina kolnika može iznositi i manje, ali ne manje od 3,0 m, vodoopskrbu, odvodnju otpadnih voda, elektroopskrbu i propisani broj parkirališnih mjesta obvezna za sva naselja i za izdvojena građevinska područja izvan naselja uz iznimku da se kolni pristup i propisani broj parkirališnih mjesta ne planira na malim otocima bez kolnog prometa,

- II. kategorija uređenosti - potpuno uređeno građevinsko zemljište koje uz pripremu podrazumijeva sve elemente opremanja; pristupni put, priključak na javni vodovod, na javnu kanalizaciju i na niskonaponsku mrežu te propisani broj parkirališnih mjesta, javnu rasvjetu i prateće centralne sadržaje unutar naselja. Obveza II. kategorije

uređenosti građevinskog područja se određuje programom mjera za unapređenje stanja u prostoru, a preporučuje se za naselje Mali Lošinj u ukupnom prostoru, povijesne jezgre, odnosno središta naselja koja su lokalni centri: Veli Lošinj, Osor i Nerezine, središta / rive samostalnih otočnih naselja (izostavljaju se parkirališta): Ilovik, Susak i Unije.

3. Zaštita i korištenje posebno vrijednih prostora

3.1. Zaštićeno obalno područje mora s osvrtom na razvojna kretanja (kopno, otoci i razvoj naselja uz obalnu crtu)

More i morska obala su dijelovi prostora od izuzetne vrijednosti za Grad Mali Lošinj. Površina mora koja uključuje grebene i hridi iznosi 225.440 ha što je 90% ukupnog prostora Grada dok duljina obale iznosi 346,5 km.

Oko 46.365,30 ha ili oko 21% površine mora predviđeno je Prostornim planom za zaštitu kao vrijedan dio prirode, dok preostali dio od oko 201.575,0 ha ili 79 % površine ostaje izvan zaštićenih dijelova ili onih koji su predloženi za zaštitu kao vrijedni dijelovi prirode.

Ti prostori također predstavljaju i vrijednost ali i osjetljiv dio prostora, čije korištenje je propisano i mjerama Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja i zakonskim i podzakonskim propisima. Od ukupno 327,2 km dužine obale oko 41,1 km (12,6 %) je obala u izgrađenom području, dok je oko 286,1 km (87,4 %) obale izvan izgrađenog područja.

Uz izgrađene dijelove prostora i naselja se priobalno more koristi za pomorski promet i privez plovila za koju su namjenu uređene luke otvorene za javni promet ili privežišta koja nisu kategorizirana. Pored toga uređene su brodogradilišne luke, luke nautičkog turizma i luke posebne namjene. Znatni se prostori koriste za kupanje i rekreaciju. Isto tako određeni se dijelovi koriste za izvedbu dijelova infrastrukturnih sustava.

Izvan izgrađenog područja se priobalno more u najvećem dijelu koristi za kupanje i rekreaciju, te za promet, ribarenje, izvedbu dijelova infrastrukturnih sustava i sl. dok se na određenim lokacijama koristi za privez, sidrenje

i marikulturu. Te teme obrađene su uglavnom u zasebnim poglavljima ovog Izvješća koje se bave komunalnom infrastrukturom.

Obalni prostor mora se uz naselja te turističke i sportsko rekreacijske zone, ali i na ostalim potezima prirodnog neizgrađenog dijela prostora koristi za kupanje i rekreaciju na uređenim i prirodnim morskim plažama.

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja, površina mora prema namjeni je razdvojena na slijedeća područja:

1. Površine za prometne i gospodarske djelatnosti:
 - akvatorij lučkih područja
 - akvatorij privezišta u zoni ugostiteljsko-turističke namjene (PR) i akvatorij privezišta u zoni sportsko-rekreacijske namjene (PS)
 - morski putovi
 - područja za marikulturu i za određivanje lokacija za uzgajališta (H)

2. Površine obalnog mora namijenjenog kupanju i rekreaciji obuhvaćaju pojas širine 300 m od obale:

- obalno more namijenjeno kupanju i rekreaciji (R),
- akvatorij uređenih plaža (R3)
- akvatorij sportsko-rekreacijskog centra (R4) i privezišta u zoni sporta i rekreacije (PS)

3. Površine za ostale djelatnosti (prometne, gospodarske(ribolov), sportsko-rekreacijske i druge, koje obuhvaćaju područje mora na udaljenosti većoj od 300 m od obale - ostalo more (M).

Mjere zaštite i uvjeti gradnje na području zaštićenog obalnog područja u cijelosti su definirane odredbama Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja i zakonima.

Na području Grada sva administrativna naselja, osim naselja Belej, su unutar ZOP-a, te se cijela prostorno-plan-ska dokumentacija, na snazi, u izradi ili planirane izrade temelji na postulatima vezanih uz zaštitu obalnog područja.

51.-1 i 2. Broj naselja i stanovnika i površina unutar ZOP-a i njihovi udjeli u ukupnom broju

Naselja	broj naselja	udio u ukupnom broju naselja	Površina GPn	Udio površine naselja u ukupnoj površini naselja	Broj stanovnika 2001.	Udio broja stanovnika naselja u ukupnom broju stanovnika
Mali Lošinj			186,33	39,74%	6296	75,06%
Veli Lošinj			73,03	15,58%	917	10,93%
Nerezine			79,43	16,94%	371	4,42%
Ćunski			24,56	5,24%	150	1,79%
Ilovik			16,93	3,61%	104	1,24%
Susak			12,79	2,73%	188	2,24%
Osor			6,01	1,28%	73	0,87%
Punta Križa			20,15	4,30%	61	0,73%
Unije			16,18	3,45%	90	1,07%
Male Srakane			0,82	0,17%	2	0,02%
Sveti Jakov			11,83	2,52%	37	0,44%
Ustrine			4,52	0,96%	27	0,32%
Vele Srakane			1,85	0,39%	8	0,10%
Ukupno u ZOP-u	13	92,86%	454,43	96,92%	8324	99,24%
Belej			14,43	3,08%	64	0,76%
Ukupno izvan ZOP-a	1	7,14%	14,43	3,08%	64	0,76%
Ukupno Grad Mali Lošinj	14	100,00%	468,86	100,00%	8388	100,00%

Graf 51.-1. Udio broja naselja izvan ZOP-a

Graf 51.-2. Udio broja stanovnika izvan ZOP-a

51.-4. Udio površina otočnog i morskog dijela ZOP-a (km²)

morski dio		82,23	35%
otočni dio	1000m	154,87	65%
	Od toga 100 m	32,56	

Graf 51.-4. Udio morskog i otočnog dijela ZOP-a

51.-5 i 51.-6. Površine planiranog i izgrađenog dijela GPn unutar ZOP-a i njihovi udjeli

Naselja	Površina GPn	Udio površine naselja u ukupnoj površini naselja	Površina planiranog GPn	Udio površine planiranog dijela GPn u ukupnom broju	Površina izgrađenog GPn	Udio površine izgrađenog dijela GPn u ukupnom broju
Mali Lošinj	186,33	39,74%	54,78	40,97%	131,55	39,25%
Veli Lošinj	73,03	15,58%	14,27	10,67%	58,76	17,53%
Nerezine	79,43	16,94%	35,81	26,78%	43,62	13,02%
Čunski	24,56	5,24%	5,25	3,93%	19,31	5,76%
Ilovik	16,93	3,61%	5,71	4,27%	11,22	3,35%
Susak	12,79	2,73%	0,08	0,06%	12,71	3,79%
Osor	6,01	1,28%	0,42	0,31%	5,59	1,67%
Punta Križa	20,15	4,30%	7,5	5,61%	12,65	3,77%
Unije	16,18	3,45%	2,08	1,56%	14,1	4,21%
Male Srakane	0,82	0,17%	0	0,00%	0,82	0,24%
Sveti Jakov	11,83	2,52%	3,42	2,56%	8,41	2,51%
Ustrine	4,52	0,96%	0,52	0,39%	4,00	1,19%
Vele Srakane	1,85	0,39%	0	0,00%	1,85	0,55%
Belej	14,43	3,08%	3,87	2,89%	10,56	3,15%
Ukupno izvan ZOP-a	14,43	3,08%	3,87	2,89%	10,56	3,15%
Ukupno u ZOP-u	454,43	96,92%	129,84	97,11%	324,59	96,85%
Ukupno Grad Mali Lošinj	468,86	100,00%	133,71	100,00%	335,15	100,00%

Graf 51.-5 i 51.-6. Udjeli površina planiranog i izgrađenog dijela GPn unutar ZOP-a

3.2. Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti

Planom prostornog uređenja Grada malog Lošinja propisana je zaštita prirode kroz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitu prirodnih vrijednosti, a to su zaštićena područja, zaštićene svojte te zaštićeni minerali i fosili. Zaštita prirodnih vrijednosti i biološke raznolikost definirana je i mjerama predmetnog prostornog plana i nizom zakona i pravilnika na nivou države.

Zaštićeni dijelovi prirode na području Grada su: Posebni ornitološki rezervat Mali Bok - Koromačna na otoku Cresu, proglašena je preventivna zaštita za područje posebnog rezervata - u moru, spomenik parkovne arhitekture (stablo pinije u Uvali Žalić na otoku Lošinju), te dvije park šume na Lošinju: Čikat i Podjavori.

Prostornim planom određeni dijelovi prirode predlažu se za zaštitu i to na kopnu:

- Posebni rezervat županijskog značaja

- Vele i Male stine na otoku Unije u kategoriji posebnog rezervata geomorfološkog i zajedno sa sjeveroistočnim dijelom otoka Unije kao posebni rezervat - ornitološki i botanički,

- otoci Veli Osir, Oruda i Palacol u kategoriji posebnog rezervata ornitološko botaničkog,

- Slatine kod Osora, otok Cres u kategoriji posebnog rezervata botaničko-zoološkog (herpetološkog),

- šuma Liski zapadno od Čunskog, otok Lošinj u kategoriji posebnog rezervata šumske vegetacije.

- Posebni rezervat lokalnog značaja

- šuma na Punt Križa, Otok Cres kao posebni rezervat - šumske vegetacije.

- Značajni krajobraz županijskog značaja

- otok Ilovik i Sv. Petar,

- otok Susak,

- Punta Križa, otok Cres,

- otok Unije.

- Značajni krajobraz lokalnog značaja

- Osorski zaljev s obalnim prostorom od Osora do Ustrina

- planina Osorščica.

- Spomenik prirode

- Jamina Sredi na Punt Križa,

- Vela jama na Osorščici (pod Televrinom),

- spilja Sv. Gaudencija na Osorščici,

- lokva u naselju Unije na otoku Unijama,

- izvor na Puntii Križa, otok Cres,
- sve veće lokve otoka Cresa.
- **Spomenik parkovne arhitekture**
- pojedinačno stablo koprivića »pokrivica - ladonja« u selu Parhovac na otoku Cresu, staro preko 200 godina.

Prostornim planom određeni dijelovi prirode predlažu se za zaštitu i to u moru:

- **Posebni rezervat**
- podmorje uz istočnu obalu otoka Cresa - rt Tarej- rt Meli (područje koje slijedi posebni rezervat gnjezdilišta bjeloglavih supova na kopnu) kao područje posebnih vrijednosti bioraznolikosti u moru,
- podmorje otočića Mali i Veli Čutin, područje posebnih vrijednosti bioraznolikosti u moru, kao posebni rezervat - rezervat u moru,
- podmorje otoka Palacol (ihtiološke posebnosti) kao posebni rezervat - rezervat u moru,

- podmorje otoka Unija (vrijedan ekosustav) kao posebni rezervat - rezervat u moru,
- podmorje otoka Suska (vrijedan ekosustav) kao posebni rezervat - rezervat u moru.

- **Spomenik prirode**

- Medvjeda pećina kod uvale Lučica na otoku Lošinju,
- uvala Kolorat, otok Cres,
- uvala Ul, otok Cres,
- uvala Baldarin, otok Cres,
- uvala Meli, otok Cres,
- uvala Jadriščica, otok Cres,
- uvala Martišnjica, otok Cres,
- uvala Kaldonta, otok Cres,
- uvala Sonte, otok Cres,
- uvala Sridnja, otok Unije,
- uvala Vognjišća, otok Unije.

52.-1. Broj i površina zaštićenih područja

ZAŠTIĆENE CJELINE		Ukupno (ha)	% od površine
Zaštićena prirodna baština ukupno		309,73	1,38
ostali zaštićeni dijelovi prirode			
poseban rezervat ornitološki Mali Bok-Koromačna		29,09	
poseban rezervat u moru - "Cres - Lošinj"	53.058,0		
park šuma Čikat		241,19	
park šuma Pod javori		39,45	
Zaštićena graditeljska baština ukupno		398,51	1,78
arheološka područja		260,26	1,16
povijesne graditeljske cjeline		138,25	0,62
Grad Mali Lošinj ukupno		22.440,00	

Kartogram 52. i 53. Područja zaštićene prirodne i kulturne baštine

52.-3. Broj i površina posebno zaštićenih područja (Natura 2000)

	Područje	Ciljna staništa/Vrste
1.	Otok Koludarc	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom
2.	Cres - Lošinj rezervat dupina	Tursiops truncatus - dobri dupin
3.	Uvala Vognjišća - Unije	Muljevita i pješćana dna izložena zraku za vrijeme oseke
4.	Vele stine - Unije	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom
5.	Male stine - Unije	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom
6.	Špilja i prolaz (o. Srakane)	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje
7.	Mali Lošinj - uvala Baldarka	Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama Limonium spp.
8.	Šuma Liski zapadno od Čunskog	Vazdazelene šume česmine (Quercus ilex)

9.	Medvjeda špilja (morska)	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje
10.	Špilja na Punta Križi	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje
11.	Izvori iznad luke u Punta Križa	Špilje i jame zatvorene za javnost
12.	Medvjeda pećina kod uvale Lučica (Lošinj)	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje
13.	Cres - Lošinj rezervat dupina	Tursiops truncatus - dobri dupin
14.	Kvarnerski otoci	redovite selice, bjeloglavi sup, crnogri plijenor, crvenokljuna čigra, čukavica, dugokljuna čigra, eja strnjarija, jarebica kamenjarka, kratkoprsta ševa, morski vranac, primorska trepteljka, sivi sokol, suri orao, ušara, voljčić maslinar, zmijar

3.3. Zaštita prirodnog, kulturnog i urbanog krajobraza

Ukupan prostor cresko-lošinskog arhipelaga prostor je izrazitih krajobraznih ljepota i atraktivnosti. Na području Grada Malog Lošinja se kao područja i lokaliteta posebnih prirodnih i stvorenih krajobraznih vrijednosti ističu:

- Osorski kanal s gradom Osorom i obalom sve do nase-
lja Ustrine,

- planina Osorščica,
- otok Unije,
- otok Susak,
- otoci Ilovik i Sv. Petar,
- otoci Male i Vele Srakane,
- otoci Vele i Male Orjule i Kozjak,
- prostor Punte Križa, unutrašnjost i obala te
- južni dio otoka Lošinja.

Prostornim planom ovi su predjeli predloženi za zaštitu u nekoj od kategorija koje utvrđuje Zakon o zaštiti prirode.

Prostori koji su izvan predloženih kriterija, a štite se mjerama plana kao prostori posebne krajobrazne vrijednosti su:

- Otoci Male i Vele Srakane kao prirodni predjel očuvanih jedinstvenih obilježja. Niski otoci laporaste podloge i akvatorij između njih tvore vrlo vrijedan i slikovit detalj lošinskog litorala. Na sjevernom dijelu otoka smjestila su se istoimena naselja.

- Južni dio otoka Lošinja i otočići Koludarac i Murtar kao prirodni i kulturni predjel osobite krajobrazne vrijed-

nosti, koji su svojom osebujnom morfologijom, florom, faunom i jedinstvenim kulturnim nasljeđem veoma zanimljivi i zaslužuju posebnu pažnju i zaštitu. Reljef najjužnijeg dijela otoka s istaknutim vizurama na obje obale kao i samo priobalje je iznimno slikovit i zanimljiv.

U ovom se krajobrazu se kao posebnost ističu potezi i točke s panoramskim vrijednostima:

- vrh Televrin i Sv. Nikola na Osorščici,
- vrh Did i Mala straža na otoku Iloviku,
- vrh Straža na otoku Susku,
- vrh Vela straža na Puntu Križa,
- vrh Melin i Sv. Ivan kraj Velog Lošinja.

Mjere zaštite i uvjeti gradnje na područjima prirodnog, kultiviranog i urbanog krajobraza u cijelosti su definirane odredbama Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja, gdje se uz zakonski propisane uvjete zaštite, propisuju i uvjeti gradnje za očuvanje panoramskih vizura, ambijentalnih vrijednosti, ograničavana daljnjeg zauzimanje obale, i nenastanjenih otoka i otočića. Zaštita prirodnih, kulturnih i urbaniziranih krajobraznih vrijednosti trebala bi i omogućiti održivi razvoj Grada, te biti u službi daljnjeg dizanja standarda života.

3.4. Zaštita i očuvanje kulturne baštine

Na prostoru Grada Malog Lošinja nalazi se više arheoloških i hidroarheoloških zona i lokaliteta, od toga je upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske tri (3) kopnena, te devet (9) podmorska lokaliteta.

53.-1.1. Lista registriranih kulturnih dobara – arheoloških lokaliteta

Popis registriranih arheoloških lokaliteta (kopnenih i podvodnih)				
ARHEOLOŠKI KOPNENI LOKALITETI - REGISTRIRANI				
r.br.	Mjesto	Naselje lokalitet	Pok	Naziv
1.	Oruda	Oruda	n	Arheološka zona Oruda
2.	Palacol	Palacol	n	Arheološka zona Palacol
3.	Punta Križa	Punta Križa	n	Arheološki lokalitet Punta Križa (Martinščica)
ARHEOLOŠKI PODVODNI LOKALITETI - REGISTRIRANI				
1.	Osor	Osor	n	Ostaci pokretnih antičkih nalaza i građevinskog materijala koji se nalazi uz naselje Osor, u uvali Bijar
2.	Osor	Osor	n	Hidroarheološki nalaz, poluotok Kolo
3.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	n	Ostaci tereta antičkog građevinskog materijala, tegula koji se nalazi kod rta Madona, ispred položaja Pločice
4.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	n	Nalazište okamenjenih antičkih amfora, posuđa i tegula koje se nalaze na poziciji kod rta Boko, otok Lošinj
5.	Susak	Susak	n	Ostaci antičkog brodoloma s teretom građevinskog materijala kod rta Margarín

6.	Sv. Petar	Ilovik	n	Ostaci antičkog brodoloma koji se nalaze nedaleko otoka sv. Petra, kod zapadnog rta otoka Ilovika
7.	Unije	Unije	n	Ostaci antičkog brodoloma koji se nalazi sjeverozapadno od otočića Školjić kod otoka Unije
8.	Unije	Unije	n	Ostaci potonulog parobroda „Tihany“ koji se nalazi sjeverozapadno od otočića Školjić kod otoka Unija

U Registru kulturnih dobara također se nalazi 12 pojedinačnih građevina/kompleksa građevina, a najveći broj iz predmetne kategorije kulturnih dobara nalazi se u naselju Osor za koje je izrađena konzervatorska podloga naselja.

53.-1.2. Lista registriranih kulturnih dobara – pojedinačne građevine/kompleksi građevina

POJEDINAČNE GRAĐEVINE/KOMPLEKSI GRAĐEVINA - REGISTRIRANI			
1.	Čunski	n	Mlin za masline – Torać (k.č. 416 i 158/1 k.o. Čunski)
2.	Mali Lošinj	n	Zgrada „Zbirke Piperata“
3.	Mali Lošinj	n	Pomorska škola
4.	Osor	n	Crkva sv. Marije
5.	Osor	n	Ruševine crkve sv. Marije i samostana
6.	Osor	n	Biskupski dvor (Župna kuća)
7.	Osor	n	Ruševine opatija sv. Petra
8.	Osor	n	Kapela sv. Gaudencija
9.	Osor	n	Gradska vijećnica
10.	Osor	n	Ranokršćanski kompleks s crkvom sv. Marije od Anđela (Kapela sv. Jakova na groblju)
11.	Osor	n	Kompleks stambenih zgrada u Osoru
12.	Mali Lošinj	lokalni značaj	Zvezdarnica Manora

U kategoriji kulturno-povijesnih cjelina trenutno je registrirano 3 povijesno memorijalna područja i 4 povijesna naselja (3 urbanističke cjeline i 1 ruralna cjelina).

53.-1.3. Lista registriranih kulturnih dobara – kulturno povijesne cjeline – povijesno memorijalna područja i povijesna naselja i dijelovi naselja

KULturno-POVIJESNE CJELINE - registrirane				
POVIJESNO- MEMORIJSKA PODRUČJA				
1.	Belej		n	Uvala Koromačno – mjesto iskrcavanja jedinica IV. J.A. pri oslobađanju zemlje
2.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	n	Uvala Plijeski – mjesto iskrcavanja boraca bataljona „Matija Gubec“
3.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	n	Spomenik oslobodiocima
POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA				
1.	Mali Lošinj	Mali Lošinj	n	Urbanistička cjelina (registrirano 1973.)
2.	Osor	Osor	n	Urbanistička cjelina (registrirano 1968.)
3.	Veli Lošinj	Veli Lošinj	n	Urbanistička cjelina (registrirano 1969.)
4.	Susak	Susak	n	Urbanistička cjelina naselja Susak (registrirano 1969.)

Na području Grada Malog Lošinja ima ukupno 197 pojedinačno evidentiranih nepokretnih kulturnih dobara. Arheoloških lokaliteta ima ukupno 93, od toga 39 kopnenih i 54 podvodna. Od kulturno povijesnih cjelina (43), povijesno memorijalnih područja ima 3, povijesnih naselja i dijelova naselja im a12, a najviše ih je evidentirano, čak

28, kao etnološka baština - pastirski stanovi na području Punta Križa. Ukupno pojedinačnih građevina i kompleksa građevina ima 61 i to četiri u kategoriji memorijalne građevine, civilnih građevina ima sedam, vojnih građevina i kompleksa šest, a najviše ih je - 44 - pojedinačnih sakralnih građevina.

53.-2. Broj evidentiranih kulturnih dobara

Evidentirana kulturna dobra	Broj
ARHEOLOŠKI LOKALITETI	
ARHEOLOŠKI KOPNENI LOKALITETI	39
ARHEOLOŠKI PODVODNI LOKALITETI	54
Ukupno arheološki lokaliteti	93
KULTURNO-POVIJESNE CJELINE	
Povijesno-memorijalna područja	3
Povijesna naselja i dijelovi naselja	12
ETNOLOŠKA područja - pastirski stanovi	28
Ukupno kulturno povijesne cjeline	43
POJEDINAČNE GRAĐEVINE/KOMPLEKSI GRAĐEVINA	
Memorijalne građevine i kompleksi	4
Civilne građevine i kompleksi	7
Vojne građevine i kompleksi	6
Sakralne građevine	44
Ukupno pojedinačne građevine i kompleksi	61
Sveukupno evidentirane kulturne baštine	197

4. Područja od posebnoga državnog interesa i obilježja**4.1. Područja s posebnim razvojnim problemima - otoci**

Grad Mali Lošinj je u potpunosti smješten na otocima Lošinj i Cres i pripadajućem arhipelagu tako da su sva naselja i svi stanovnici na otocima, te se ovo Izvješće u svim svojim dijelovima bavi predmetnom problematikom.

4.2. Područja za potrebe obrane

Na prostoru Grada Malog Lošinja postoje slijedeće građevine i kompleksi za potrebe obrane:

1. Komplex »Kovčanje« - odnosi se na luku posebne namijene - vojnu luku, koja se sastoji od kopnenog dijela površine 19,9 ha i morskog dijela koji obuhvaća obalno more do 60 m udaljeno od obale. Komplex ostaje u dosadašnjim granicama, namjeni i korištenju, kako na kopnu tako i na moru.

2. RP »Tovar« - postojeće vojne građevine, na kojima se Prostornim planom dozvoljavaju svi radovi kojima se osigurava nesmetan rad vojnih uređaja te sigurnost i tajnost vojnog kompleksa sukladno potrebama obrane kao i realizacija novog objekta sukladno potrebama obrane.

63.-1. Površina područja i lokaliteta za potrebe obrane izvan i unutar naselja

59,0 Ha

Na prostoru Grada Malog Lošinja na otocima Lošinj, Ilovik i Unije postojale su građevine i kompleksi za potrebe obrane, a koje su Prostornim planom prenamijenjene. Tijekom prethodnog razdoblja Grad je započeo proces prijenosa ovlasti i vlasništva za predmetne građevine i komplekse, na čemu se i dalje radi kao i na dodjeljivanju prava na korištenje poduzećima sa ili bez javnih ovlasti.

Za sadržaje naselja Mali Lošinj prenamijenjeni su; Komplex »Velopin« - skladište goriva - za javne gradske i druge sadržaje i ex. Dom JNA - za javne namjene u naselju (Plavi svijet - edukacijski centar.

Za sadržaje naselja Unije prenamijenjen je Komplex »Maračol«

Za sadržaje naselja Ilovik prenamijenjeni su Komplex »Parkna« - za sportsko-rekreacijske sadržaje - centar sportova na moru i ex. Vojarna - za hotel ili druge, javne namjene naselja.

Kartogram 63. Područja posebne namjene**4.3. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća****PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

Potencijalne prirodne i druge nesreće obrađene u ovom poglavlju su: poplave, ugroženost od erozije, od klizišta i odrona, od požara i potresa kao i od nesreća u gospodarstvu.

Osim navedenih i u daljnjem tekstu opisanih potencijalnih nesreća na području Grada postoji opasnost od prirodne katastrofe koje bi mogle nanijeti veliku štetu: olujno ili orkansko nevrijeme, suša i tuča. Posljedice bi se očitovala u rušenju stabala na prometnice, rušenju krovova i štetama na poljoprivredi.

UGROŽENOST OD POPLAVA

Na području Grada Malog Lošinja, obzirom na litološki razvoj, nema razvijene površinske hidrografske mreže. Oborine koje padnu na predmetnom području u potpunosti se infiltriraju u podzemlje. Površinski tokovi formirani u karbonatima isključivo su aktivni za obilnih oborina. Područje Grada karakterizira pojava povremenih bujičnih tokova, male i srednje veličine sliva (mali sliv površine <1 km², srednji 1-10 km²).

Na području Grada Malog Lošinja utvrđeno je postojanje sljedećih bujica:

- Jadreščica (Punta Križa),
- Bujični tok u Velom Lošinj, u
- Bujični tok u Malom Lošinj, u
- Draga (Susak), koje su od ranije registrirane, te bujični tokovi koji će se tek registrirati kao:
- Kalvarija (Mali Lošinj),
- Bučanje (Nerezine),
- Peštine (Nerezine) i
- više bujičnih tokova na Susku.

U tijeku su radovi uređenja bujica u Nerezinama, bujice Bučanje - kroz kamp i Peštine - u centru, Podgora, koje provode Hrvatske vode.

Grad Mali Lošinj ima blagu sredozemnu klimu, koju karakteriziraju vruća i suha ljeta te kišovite zime. Prosječne godišnje padaline iznose 869 mm (najveća u listopadu 122 mm i studenom 114 mm) iz čega zaključujemo da najviše padalina ima u jesen pa je tada i najveća pojavnost bujičnih tokova. Prema podacima DHMZ-a o srednjoj godišnjoj količini oborina u razdoblju od 1961. do 1991. godine Grad Mali Lošinj ima najmanju količinu oborina godišnje u Primorsko-goranskoj županiji.

Iako je u Velom Lošinj dolazilo do bujičnih poplava, općenito na području Grada Malog Lošinja nisu zabilježene elementarne nepogode uzrokovane bilo klasičnim bilo bujičnim poplavama te možemo zaključiti da područje Grada nije ugroženo od poplava.

Na području Grada Malog Lošinja zabilježena je i pojava uspora - ekstremno visokih razina mora (acqua alta) što može prouzročiti plavljenje niskih obalnih zona. U posljednjih 10 godina zadnja pojava poplavljanja dogodila se je u kolovozu 2008. u zaljevima okrenutim prema sjeverozapadu.

Ponašanje prisilnih oscilacija razine mora je ne-periodičko te je uzrokovano uglavnom jakim i dugotrajnim puhanjem vjetrova i neobično visokim ili niskim tlakom zraka. U Jadranu vjetrovi koji pušu iz jugoistoka (jugo) povisuju razinu mora, naročito u sjevernom Jadranu, gdje dugotrajno jugo i niski atmosferski tlak mogu povisiti razinu mora i do 1 m. Kad vjetar puše prema zatvorenom kraju bazena, uzdiže morskou razinu te stvara razliku visina razine mora na ulazu u bazen i na zatvorenom kraju bazena.

Osim pozitivnih uspora koji uzrokuju poplavljanje obalnih područja, u Jadranu se javljaju i negativni uspori kod puhanja dugotrajne olujne bure koja potiskuje vodene mase prema talijanskoj obali Jadrana. Pri tome, zbog njezine nehomogene prostorne razdiobe, sniženje razine mora uz istočnu obalu Jadrana nije uniformno. Utjecaj tlaka zraka u odnosu na vjetar je ovdje značajan, te u ekstremnim situacijama može sniziti razinu mora i preko 30 cm. Iako je ova pojava znatno manje opasna od visoke vode, ipak može izazvati štete na plovilima na privezištima u lukama i lučicama na prostoru Grada Malog Lošinja gdje su manje dubine.

Područje Grada Malog Lošinja ugroženo je od pojave uspora, ali ne u mjeri da izazove katastrofu ili veliku nesreću. Uspori na ovom području mogu dovesti do oštećenja na rivi, oštećenja na brodicama privezanim u lučicama te u prizemnim dijelovima objekata koji se nalaze na samoj obali.

Mjerama zaštite u urbanističkim planovima i građenju potrebno je predvidjeti mogućnost nastanka ovakve vrste nepogode, te planirati mjere zaštite kako plovnih objekata tako i obale i prometnica mogućim podizanjem zaštitnih zidova čime bi se bar djelomično smanjile štete u slučaju pojave ovakve nepogode.

UGROŽENOST OD EROZIJE

Neuređene bujice ugrožavaju dijelove naselja i poljoprivredne površine na području Grada Malog Lošinja. Posebno je izražena erozija i površinska i linijska. Vodnom erozijom zahvaćene su slivne površine svih bujica, posebno onih većih. Izražena je i jaružasta erozija, kao i erozija korita. U gornjim dijelovima sliva dolazi do ispiranja čestica tla, a u donjim do zamuljivanja i zatrpavanja prirodnih korita i kanala te zasipavanja utoka u more.

U bujicama na vapnencima slabija je erozija, posebno erozija otporne geološke podloge, dok je kod bujica na pijescima vodna erozija izuzetno izražena, posebno linijska. Na ovim je prostorima (Susak, djelomično Unije i Srakane) uz izraženu vodnu eroziju prisutna i eolska erozija na svim nezaštićenim površinama.

Specifičnost ovog područja je i pojava izražene i vodne i eolske erozije na otocima Susku, Srakanama i Unijama, a koja je vezana na posebno osjetljivu pješčanu podlogu i zahtjeva specifična rješenja zaštite.

Razmjeri erozije najbolje se mogu sagledati u činjenici da su u ne tako davnoj prošlosti i Srakane bile prekrivene pijescima kao i Sušak, dok danas postoje samo ostaci takvog pokrova. Ovo je važno i s činjenice što je u tradicionalnom poljodjelstvu na tim prostorima bila prisutna zaštita od erozije kroz poseban način formiranja poljoprivrednih parcela, podizanjem terasa i specifičnim načinom obrade u što je uloženo ogroman rad i što bi trebalo poslužiti i kao temelj anti-erozijske zaštite i u budućnosti.

Zaštita od erozije provodi se među ostalim održavanjem minimalne pokrovnosti tla, ograničenjem ili potpunom zabranom sječe dugogodišnjih nasada. Prioritetno je potrebna izrada temeljne dokumentacije zaštite od erozije ugroženih područja.

UGROŽENOST OD KLIZIŠTA I ODRONA

Na području Grada Malog Lošinja nema evidentiranih klizišta. Teren prekriven lesom (posebno područje otoka Suska, debljina lesa do 90m) izložen je lokalnim odronima na nezaštićenim i prestrmim zasjecima. Kod nepažljivo izvedenih građevinskih zahvata izražena je opasnost od pojave erozije. Prema podacima s terena, evidentirana su oštećenja na stambenim objektima uzrokovana erozijom na pješčanoj podlozi. Za otok Susak i slične pješčane površine drugih otoka Unije, Vele i Male Srakane potrebno je izraditi temeljnu stručnu dokumentaciju zaštite od erozije.

UGROŽENOST OD POŽARA

Najveći dio područja Grada Malog Lošinj je nenaseljen, a vegetacijski pokrov čine na sjeveru otoka površina obrasla visokim raslinjem (šume hrasta i graba) te pašnjaci i površine obrasle niskim raslinjem-makijom i listopadnom šumom na ostalom dijelu otoka sa sastojinama i kulturama crnog bora.

Tako građevinska područja naselja i građevinska područja ostalih namjena zauzimaju samo 4% površine, dok preostalih 96% zauzimaju poljoprivredne, šumske i ostale površine. Obradive poljoprivredne površine zauzimaju cca 11% površine, a šume 40%, dok preostalih 45% svrstano u kategoriju - ostale poljoprivredne i šumske površine. Pored toga na području Grada ima manji postotak javne zelene površine s kojima gospodari javno komunalno poduzeće i turističko ugostiteljski subjekti.

Šumsko područje (šume gospodarske, zaštitne i posebne namjene) Grada prekriveno je listopadnim submediteranskim i mediteranskim šumama (značajne su površine šume obrasle crnikom, te grabom i hrastom) i kulturama i sastojinama četinjača. Sa stanovišta razmatranja zaštite od požara od posebnog interesa su sastojine i kulture četinjača (poglavito crnog bora), područja obrasla crnikom te površine pod šikarom i makijom.

Najveći broj požara na području Grada predstavlja upravo broj požara koji izbija na otvorenom prostoru (šume i poljoprivredne površine), izazvanih prilikom čišćenja zemljišta spaljivanjem biljnog otpada, a ta je opasnost najveća od početka srpnja do polovice kolovoza.

Područja razvrstana prema pretežitom vegetacijskom pokrovu otvorenog prostora te stupnju ugroženosti od požara

- područje predjela Čikat: stoljetna borova šuma - II. stupanj ugroženosti od požara
- područje oko naselja Osor i autokampovi Preko mosta i Bijar: borova šuma u kome je smješten autokamp Bijar - I stupanj ugroženosti od požara
- područje od Velog Lošinja do krajnje točke otoka Lošinja: brdovit predio prekriven šumom

ŠUMA RAZVRSTANA U II. STUPANJ UGROŽENOSTI

- područje oko naselja Artatore: šume crnike i bora (II. stupanj ugroženosti)
- područje oko naselja Čunski
- područje oko naselja Sveti Jakov i TN Bučanje
- područje južnog dijela poluotoka Punta Križa
- otok Koludarc

ŠUMA RAZVRSTANA U II. I III. STUPANJ UGROŽENOSTI

- područje Osorščice
- područje zapadnog dijela poluotoka Punta Križa

ŠUMA RAZVRSTANA U III. I IV. STUPANJ UGROŽENOSTI

- područje istočnog dijela otoka Unije

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE I ŠUMA RAZVRSTANA U II. STUPANJ UGROŽENOSTI

- područje oko zračne luke Lošinj i kamenoloma: poljoprivredno zemljište (pašnjaci i nešto obrađene površine) te manje parcele pod šumom (II stupanj ugroženosti)
- područje oko naselja Ustrine: pašnjaci i šuma (uglavnom u II. stupanj ugroženosti)

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE (PAŠNJACI I NEŠTO OBRAĐENO) I ŠUMA RAZVRSTANA U III. STUPANJ UGROŽENOSTI.

- otok Unije: poljoprivredno tlo i šuma razvrstana (III. stupanj ugroženosti)

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- područje zapadnog dijela otoka Unije
- otok Susak
- otok Vele Srakane: pašnjaci i poljoprivredno zemljište
- otok Male Srakane: pašnjaci

Za područje Grada karakteristično da je za gašenje požara otvorenih prostora javnim prometnicama moguć pristup vatrogasnoj tehnici ili do ugroženog prostora ili do najbližeg mjesta sa kojeg se može graditi efikasna intervencija ekipa gasioca.

Jedina specifičnost odnosi se na područje Punta Križa, gdje je na samom kraju poluotoka smješteno stambeno naselje i autokamp; a poluotok je prekriven gustim raslinjem razvrstanim u II. i III. stupanj ugroženosti šuma od požara, a da do krajnjeg rta Punta Križa vodi samo jedna (za učinkovitu akciju gašenja nedovoljno široka) prometnica. Tako je prema »Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Grada Mali Lošinj 1999./2000. god.«, Vatrogasna zajednica PGŽ, Rijeka preporuka za probijanju protupožarne proesjke sa elementima uređenog makadamskog šumskog puta u cilju omogućavanja učinkovitog odvijanja usporedno i akcije gašenja požara i spašavanja osoba sa predmetnog područja, koja bi kod mjesta Marina trebala biti spojena sa cestom Osor-Punta Križa.

UGROŽENOST OD POTRESA

Područje Republike Hrvatske, kao dio mediteransko-transazijskog pojasa, odlikuje se izraženom seizmičkom aktivnošću, dok je područje Grada Malog Lošinja u VI° potresnoj zoni MCS ljestvice (jaki potresi) za povratni period od 500 godina te se ne očekuju veći učinci (štete) od potresa.

U posljednjih 125 godina na području Grada Malog Lošinja nisu zabilježeni jaki i razorni potresi.

Prema nacrtu »Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Malog Lošinja« izrađenog od strane DLS d.o.o., Odjel zaštite okoliša, M. Baraća 19, Rijeka, najugroženiji dio Grada Malog Lošinja od potresa je stara jezgra, gdje su kuće građene kroz povijest bez urbanističkih planova i poštivanja modernih standarda građevinske struke. Prema proračunu na osnovi pretpostavljenog zoniranja kvalitete građevinskog fonda s obzirnom na

otpornost prema potresu i maksimalnog broja stanovnika i turista (17195 stanovnika) u cijelom Gradu Malom Lošinjju očekuje do 18 ranjenih, dok smrtno stradalih neće biti. Budući da kod ovog intenziteta potresa ne dolazi do rušenja niti totalnog oštećenja objekata (eventualno onih u staroj gradskoj jezgri) neće doći do nastanka značajnih količina građevinskog otpada pa sukladno tome ne treba predviđati područje za privremeno deponiranje otpada, mehanizaciju niti ljudstvo nužno za uklanjanje ruševina. Kako se potresi kao i njihova snaga ne mogu predvidjeti nužno je ipak navesti snage zaštite i spašavanja na području Grada koji će za slučaj katastrofe biti u pripravnosti.

Učinkovita zaštita od štetnih djelovanja potresa usmjerena je prije svega prema preventivnim segmentima, kao jedinom pouzdanom načinu zaštite, a ostvaruje se putem tehničko građevinskih mjera: seizmološkim istraživanjima, proračunom i nadzorom nad izgradnjom konstrukcija, seizmička mikrozoniranja te sustavna edukacija stanovništva o svim aspektima potresa.

Sa aspekta prostornog planiranja jedan od primarnih preventivnih segmenata zaštite od štetnih djelovanja potresa mora biti sadržan kod izrade prostorno planske dokumentacije.

U dokumentima prostornog uređenja mjere zaštite moraju se ostvarivati temeljem propisanih zajedničkih prostornih normativa i standarda koje vode općem smanjenju povredljivosti urbanih struktura te moraju biti sadržani u koncepcijama i rješenjima, od prostornog plana Grada, urbanističkih i detaljnih planova uređenja, kod utvrđivanja uvjeta uređenja prostora prilikom izdavanja lokacijske dozvole, u procesu uređivanja zemljišta te na kraju kod same izgradnje građevina.

UGROŽENOST OD NESREĆA U GOSPODARSTVU

Na području Grada Malog Lošinja nalaze se gospodarski objekti koji svojom namjenom i proizvodnim procesom - onečišćenjem ili drugim akcidentnim situacijama koje mogu prerasti u veliku nesreću te tako mogu ugroziti život i zdravlje stanovništva, okoliš i gospodarstvo, kao i objekte kritične infrastrukture, ili imovinu. Prvenstveno se tu misli na istjecanje i/ili eksplozije opasnih tvari, a posljedice ovise o vrsti, koncentraciji i količini opasne tvari u postrojenju, geofizičkom položaju, udaljenosti od najbližeg naselja i mora, te brzini reagiranja snaga spašavanja.

Sveukupno postoji osam takvih gospodarskih objekata. To su četiri benzinske postaje na području naselja Mali Lošinj: INA, Veloselska cesta i INA, Obala Priko, na samom ulazu u marinu - Adria Oil, Runjica, te na području naselja Nerezine - Tifon. Nadalje to su Skladište Jadranke d.d. u industrijskoj zona Kalvarija koja posjeduje hladnjače s velikim količinama amonijaka, Brodogradilište Lošinjске Plovidbe u Malom Lošinjju, Aerodrom Mali Lošinj i Srednja škola Ambroza Haračića sa podzemnim spremnikom od 40 m³ LUEL-a (loživo ulje ekstra lako).

Osnovna opasnost u obavljanju djelatnosti tih gospodarskih subjekata je korištenje opasnih tvari sa osnovnim opasnim svojstvima svih navedenih tvari - opasnost po okoliš, sa time da su aviation gas, jet fuel, benzin, dizel, LUEL još i zapaljivi, benzin i eksplozivan, a amonijak otrovan po ljude i ostala živa bića.

64.-13. Broj postrojenja koje u obavljanju djelatnosti koriste opasne tvari

	Gospodarski subjekt	Opasna tvar	Količina opasne tvari	Način skladištenja spremnici
1.	LOŠINJSKA PLOVIDBA - BRODOGRADILIŠTE d.o.o., Lošinjskih Brodograditelja bb, Mali Lošinj	otpadna ulja	30 t	Nadzemni
2.	Aerodrom Mali Lošinj, Privlaka 19, Mali Lošinj	Aviation gas Jet fuel	50 m ³ 50 m ³	Podzemni Podzemni
3.	INA BP Mali Lošinj – Grad Veloselska cesta bb	Benzin Diesel	110m ³ 50 m ³	Podzemni Podzemni
4.	INA BP Mali Lošinj – Obala Priko bb	Benzin Diesel	105 m ³ 90 m ³	Podzemni Podzemni
5.	Tifon BP Lošinj, Nerezine bb, Nerezine	Benzin Diesel	60 m ³ 60 m ³	Podzemni Podzemni
6.	Adria Oil BP Runjica, Runjica bb, Mali Lošinj	Benzin Diesel	60 m ³ 60 m ³	Podzemni Podzemni
7.	Srednja škola Ambroza Haračića, Omladinska 10, Mali Lošinj	LUEL	40 m ³	Podzemni
8.	Jadranka d.d. Servisno skladišna zona Kalvarija bb, Mali Lošinj	Amonijak	1,5 t	Nadzemni

Izvor: Plan intervencija u zaštiti okoliša PGŽ

64.-14. Procjena broja i udio stanovnika ugroženih u slučaju velike nesreće

	Gospodarski subjekt	Utjecaj na ljudske živote u slučaju katastrofe	Udio stradalog stanovništva u ukupnoj populaciji grada Malog Lošinja u %
1	LOŠINJSKA PLOVIDBA - BRODOGRADILIŠTE d.o.o., Lošinjskih Brodograditelja bb, Mali Lošinj	zanemariv	-
2	Aerodrom Mali Lošinj, Privlaka 19, Mali Lošinj	zanemariv	-
3	INA BP Mali Lošinj – Grad Veloselska cesta bb	2 – 3 stradale osobe 150 teže ozlijeđenih Ukupno 153 ozlijeđenih	0,03 1,19 1,22
4	INA BP Mali Lošinj – Obala Priko bb	2 – 3 stradale osobe 200 teže ozlijeđenih Ukupno 203 ozlijeđenih	0,03 2,38 2,41
5	Tifon BP Lošinj, Nerezine bb, Nerezine	2 – 3 stradale osobe koji se zateknu u tom trenutku na benzinskoj crpki Ukupno 3 ozlijeđenih	0,03 - 0,03
6	Adria Oil BP Runjica, Runjica bb, Mali Lošinj	2 – 3 stradale osobe 20 teže ozlijeđenih Ukupno 23 ozlijeđenih	0,03 0,24 0,27
7	Srednja škola Ambroza Haračića, Omladinska 10, Mali Lošinj	370 osoba	4,41
8	Jadranka d.d. Servisno skladišna zona Kalvarija bb, Mali Lošinj	1000 stradalih 5000 ozlijeđenih	11,92 59,61

Osim ugroženosti od nesreća u gospodarstvu na samim lokacijama gospodarskih subjekata koje koriste opasne tvari, na području Grada Malog Lošinja postoji također i opasnost prometa opasnim tvarima za potrebe istih subjekata, tijekom prijevoza, dostave i punjenja spremnika. Uz prethodno navedene opasnosti na samim lokacijama, to se prvenstveno odnosi na cestovni promet, koji osim izlivanja naftnih derivata u more uključuje i opasnost od izlivanja opasnih tvari u blizini vodoopskrbnih objekata.

Tako bi mogle biti ugrožene, uz državnu cestu D100: magistralni opskrbeni cjevovod, vodospreme 'Osor', 'Nerezine', 'Sv. Jakov', 'Ćunski', uz županijsku cestu Ž 5159 - vodosprema 'Čikat', uz županijsku cestu Ž5158 - vodosprema 'Kalvarija', uz županijsku cestu Ž5161 - vodosprema 'V. Lošinj', te uz lokalnu cestu L 58101 - vodosprema 'Grmožaj'.

Kartogram 64. Ugroženost od nesreća u gospodarstvu

5. Zaštita okoliša u prostornom uređenju

5.1. Osjetljivost prostornog razvoja grada u odnosu na zaštitu okoliša

Stanje okoliša u Gradu Mali Lošinj znatno je očuvano: zrak, voda (površinske vode za vodoopskrbu, te unos onečišćenja kopnenim vodama u more), obalno more (na plažama za kupanje) i tlo nisu izloženi većem onečišćenju iz domicilnih izvora, jer u Gradu osim remontnog brodogradilišta nema industrije koja onečišćuje okoliš. Intenzivan razvoj turizma donio je pojavu sve veće degradacije prostora i okoliša: povećani broj osobnih vozila i autobusa na uskom prostoru obalne zone, osobito u Malom i Velom Lošinj, izaziva znatno zagađivanje zraka, prometne gužve i zakrčenja, buku i narušavanje tradicionalnog ritma otočne oaze mira. Osim toga, velika koncentracija turista povećava količinu kućnog smeća i otpada, onečišćuje javnih površina i korištenje mnogih neuređenih plaža, kršenje javnog reda i mira, a i određene vrste kriminala.

Na području Grada nema mjernih postaja za praćenje onečišćenja zraka, a sastav i kvalitetu vode i mora na plažama prati Zavod za javno zdravstvo u Rijeci.

Zrak

Kako je već spomenuto na području Grada Malog Lošinja ne postoje mjerne postaje pa se praćenje kakvoće zraka ne provodi. Prema rezultatima mjerenja onečišćenja zraka u 2009. godini na području Županije, mogu se donijeti neki zaključci, te predstaviti rezultati za područje:

Kakvoća zraka na većem dijelu Županije je I. kvalitete, odnosno zrak je čist ili neznatno onečišćen.

Županijski Zavod za javno zdravstvo kontinuirano od 1986. godine provodi Praćenje kakvoće zraka za područje otoka Cres. Mjerna postaja otoka Cresa nalazi se neposredno iznad jezera Vrana, te se temeljem rezultata ispitivanja kakvoće zraka, s obzirom na promatrane onečišćujućih tvari, područje otoka Cresa svrstava se prema stupnju onečišćenosti zraka u I kategoriju kakvoće zraka. Već se i po tome može zaključiti da je emisija onečišćujućih tvari na području Grada Maloga Lošinja niska. Povećane razine pojedinih onečišćujućih tvari u zraku se javljaju uz trase glavnih prometnica posebno u naseljima, u lukama, uz odlagalište otpada, zimi kad se u domaćinstvima koriste ložišta na kruta goriva, pri korištenju štetnih premaza, otapala i mirisa u procesima proizvodnje i u sličnim situacijama. Procjenjuje se da područje Grada Malog Lošinja odgovara kakvoći zraka I. kategorije.

Nakon uspostave mjernih mjesta i nakon kontinuiranog praćenja kakvoće zraka kroz 5 godina očekuje se prva ocjena stanja onečišćenja zraka na ovom području. Isto se tako očekuje da će područje Grada Malog Lošinja biti u cijelosti svrstano u I. kategoriju u kojoj su koncentracije onečišćenja zraka manje od preporučenih vrijednosti.

Grad Mali Lošinj se, kao dio Riječkog zaljeva, nalazi unutar Regije posebne zaštite kakvoće zraka (AQMR - air quality monitoring region).

U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka i Uredbom o preporučenim i graničnim vrijednostima kakvoće zraka planira se na području Grada Malog Lošinja uspostava mjernih mjesta na kojima će se prema očekivanim opterećenjima zraka pratiti koncentracije različitih onečišćujućih tvari u naseljenim i gospodarskim područjima. Nakon praćenja stanja (kroz 5 godina) utvrditi će se ocjena stanja i kategorizacija područja prema stupnju onečišćenja zraka.

Voda

Kakvoća voda izvora i površinskih voda (svih značajnijih izvora, na području Županije sustavno se prati od 80-tih godina prošlog stoljeća, a godišnji izvještaji s ocjenom kakvoće vode izrađuju se i objavljuju od 1996. godine.

Programom ispitivanja obuhvaćeni su fizikalno-kemijski pokazatelji, režim kisika, hranjive tvari, mikrobiološki pokazatelji, biološki, teški metali i organski spojevi s dinamikom mjerenja 6 - 12 puta godišnje. Kakvoća vode ispituje se na 27 mjernih postaja.

Zdravstvena ispravnost vode za piće u periodu 2006. - 2009. u vodovodu Cres-Lošinj, bila je dobra. Broj neispravnih uzoraka na razini cijele Županije bio je nizak, uvijek ispod 5% a uzrok neispravnosti uglavnom je bio povišeni broj kolonija koji nema učinka na zdravlje ljudi.

Obalno more

Na području Grada je Programom stalnog ispitivanja kakvoće mora na morskim plažama obuhvaćeno 30 točaka, koje su ispituju od 1988. g., a nalaze se u blizini potencijalnih izvora zagađenja kao što su kanalizacijski i podmorski ispusti uz urbana središta i turističke komplekse.

Program koordinira Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, a analize provodi Županijski zavod za javno zdravstvo. Rezultati ispitivanja već su u 2005. godini pokazali da bez obzira na nedostatnost i neefikasnost komunalne infrastrukture (sustav javne odvodnje), svih 30 uzoraka uzetih na 30 plaža otoka Lošinja odgovaraju kriterijima za mikrobiološke parametre Uredbe o standardima kakvoće mora na morskim plažama. Od 30 plaža urbaniziranog područja, 17 ih je ocijenjeno kao more visoke kakvoće (I.) a 13 kao more podobno za kupanje (II.). Na onom dijelu priobalnog mora Grada gdje more nije ispitivano (neurbanizirano područje), smatra se da je more visoke kakvoće.

Izvješća oceanografskih institucija o stanju mora (Projekt «Jadran») govore da je veliki dio hrvatskog dijela Jadrana još uvijek oligotrofan i čist, međutim, učinak pojedinih tvari i organizama (potencijalni unos putem balastnih voda) koje se unose u morski okoliš i njihov međusobni utjecaj može biti različit. Da bi se on utvrdio potrebna su vrlo opsežna istraživanja osnovnih mehanizama i procesa, stalno praćenje stupnja onečišćenja u makrolokacijama Jadranskog mora, što uključuje i područje otoka Lošinja.

Uredbom o klasifikaciji voda obalno more na području Grada Maloga Lošinja razvrstano je u drugu kategoriju (od četiri) prema namjeni i stupnju čistoće - more koje se može koristiti za kupanje i za sportove na vodi.

Istom Uredbom je Analize bioraznolikosti i lokalnog rasprostranjenja pojedinih svojti i životnih zajednica morskog dna ukazuju na onečišćenja mora koja su ograničena na područja većih naselja i turističkih kompleksa, te prema mikrobiološkim parametrima koji se prate u uzorcima mora može se zaključiti da je glavni izvor onečišćenja mora na plažama neodgovarajuća odvodnja fekalnih otpadnih voda. Upravo je izgradnja komunalnih sustava odvodnje otpadnih voda pridonijela znatnom poboljšanju kakvoće mora u odnosu na razdoblje prije 2005. godine.

Tlo

Na području Grada kao niti na području Županije nije organizirano trajno praćenje onečišćenja i oštećenja zemljišta. Za potrebe izrade Prostornog plana Županije provedena su ipak pedološka istraživanja i inventarizacija tla.

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja dane su pretpostavke i smjernice zaštite tla, pa je tako predviđeno:

- obaviti istraživanja na područjima koja su posebno osjetljiva (ranjiva) na građevinske zahvate, između ostalih i otok Susak kao područje osjetljivo na eroziju, za koji je potreban cjelovit monitoring intenziteta erozije i djelovanja mora,

- zaštita vrijednih prostora od građenja te se utvrđuje I. i II. kategoriji zaštite prostora.

- Od građenja se štiti poljoprivredno tlo - I. kategorije koje je uključeno u I. kategoriju osjetljivosti i dijelove prostora koji predstavljaju zaštićenu prirodnu baštinu - park prirode i posebni rezervat koji su uključeni u II. kategoriju osjetljivosti.

- Osobito vrijedno obradivo tlo površine oko 600 ha i vrijedne obradivo tlo površine oko 2.600 ha čuva se od nenamjenskog korištenja i osnova je razvoja maslinarstva, vinogradarstva, voćarstva, povrćarstva te uzgoja mediteranskog ljekovitog i začinskog bilja.

- Zaštita tla od onečišćenja teškim kovinama treba se sastojati u primjeni tehničkih mjera pri izgradnji energetskih izvora čije emisije onečišćuju tlo (toplinske energane, industrijski pogoni i dr.). Uporaba bezolovnog benzina u prometu je također važna zaštitna mjera tala od onečišćenja.

- Zaštita šumskog tla osigurati ograničenjem primjene kemijskih proizvoda u postupcima održavanja i zaštite šuma, nadzorom nelegalnog odlaganja otpada, otpadnih voda i drugih štetnih tvari i dr.

- Poljoprivredna tla izvan užeg područja izvora emisije su na području Grada Malog Lošinja na visokom stupnju »čistoće« i pogodna su za proizvodnju »zdrave hrane«.

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja tla za poljoprivrednu proizvodnju svrstana su u četiri kategorije zaštite i za njih je propisan način korištenja:

- Zemljišta I. kategorije zaštite obuhvaćaju zemljišta IV. i djelomično V. bonitetne klase, namijenjeno isključivo za poljoprivrednu proizvodnju. (P2 prostorna kategorija korištenja zemljišta).

- Zemljišta II. kategorije obuhvaćaju zemljišta V. i VI. bonitetne klase-namjenjuju poljoprivredi u alternativni s drugim mogućnostima - pašnjaci u maslinicima (P3 ostala obradiva tla). Obuhvaćaju uglavnom zapuštene poljoprivredne površine i pašnjačke površine.

- Zemljišta III. i IV. kategorije zaštite uglavnom čine zemljišta koja su pokrivena šumama te prostori koje

treba zaštititi od erozije, mogu se koristiti za širok spektar korisnika i za sva infrastrukturna planiranja (PŠ ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište, tj. pašnjačke površine).

Opasnost za onečišćenje okoliša predstavljaju potencijalne nesreće u prijevozu opasnih tvari, nafte, plina i drugih kemikalija.

5.2. Područja i lokacije onečišćenja okoliša

Onečišćeni dijelovi okoliša uglavnom se sastoje od većinom saniranih neuređenih odlagališta otpada i jedinog uređenog odlagališta otpada Kalvarija. Kako ne postoji sustav mjerenja i praćenja niti ugroženosti bukom niti emisijama u zrak, o stvarnom onečišćenju, odnosno ugroženosti može se samo nagađati.

Općenito je pretpostavka da je razina onečišćenja niska, odnosno da je zrak čist ili neznatno onečišćen, te da do većeg onečišćenja dolazi isključivo tijekom ljetnih mjeseci i povećanja prometa, gdje su ugrožena područja uz prometnice i mjesta sa većom turističkom privlačnošću.

Planovima za proširenje kapaciteta zračne luke, situacija će se promijeniti, te je potrebno izvršiti sva mjerenja i analize o utjecaju povećanog kapaciteta i prometa na okoliš. Te su studije u većoj mjeri propisane, ali se utjecaj na okoliš Grada mora uzeti u obzir u svim budućim analizama i studijama za općeniti razvoj Grada.

5.3. Sanirani dijelovi okoliša

Na temelju popisa otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta na području Primorsko-goranske županije, izrađen je Plan sanacije kojim je predviđeno izvlačenje, skupljanje i selektiranje otpada, čišćenje i planiranje zatrpavanja, zaprečivanje i označavanje lokacija, te odvoz smeća. Tako je na području Grada utvrđeno da se treba izvršiti sanacija neuređenih odlagališta: »Fabrike« u Nerezinama, volumena 102.135 m³ s procjenom troškova od 300.000,00 kuna, »Gornje selo« volumena 900 m³ i »Grbotine« na otoku Susku volumena 3.693 m³, otok Unije prema »uvali Maračol« volumena 503 m³ i »uvala Vrulje« volumena 606 m³.

Sanacija utvrđenih lokacija neuređenih odlagališta izvršene su u 2006. i 2008. godini.

73.-1. Broj i površina lokacija saniranih dijelova okoliša ("Hot spots")

Mjesto	Opis	Površina (ha)
Nerezine - godina 2006.	sanirano i zatvoreno, otpad se odvozi na deponij u Malom Lošinj na predjel Kalvarija	0,11
Susak - godina 2008.	sanirano divlje odlagalište, otpad se brodovima odvozi na deponij u Malom Lošinj na predjel Kalvarija	0,24
Unije - godine 2008.	sanirano divlje odlagalište i zatvoreno, otpad se brodovima odvozi na deponij u Malom Lošinj na predjel Kalvarija	0,14
Ukupno	3 lokacije	0,49

U razdoblju do prethodnog Izvješća o stanju u prostoru (do 1998.) sanirano je i divlje odlagalište »Bučanje« iznad istoimene uvale kraj Nerezina, na samoj cesti Nerezine-Mali Lošinj.

5.4. Gospodarenje otpadom

Količine i sastav komunalnog otpada na području Grada Malog Lošinja, na svim otocima koji su njegovom sastavu,

jako varira prema dobi godine i turističkom prometu. Velike količine otpada nastaju u dva ljetna mjeseca; srpnju i kolovožu, u ostalim su mjesecima količine otpada znatno manje, dok su u zimskim mjesecima minimalne. Prema podacima iz 2000. godine količine prikupljenog otpada od lipnja do rujna - četiri mjeseca, odgovara otprilike prikupljenom otpadu tijekom preostalih osam mjeseci. Godine 2004. -te prikupljeno je 11.500,00 tona otpada, odnosno 39.000,00 m³

Za Grad Mali Lošinj postoji jedno legalno odlagalište komunalnog otpada »Kalvarija«, koje se nalazi 2 km od urbanizirane zone Malog Lošinja, u blizini turističkog naselja Sunčana uvala. Koristi se od 1967. godine, površine je 27.000 m², kapaciteta 350.000 m³, iskorišteni kapacitet 280.000 m³. Njime upravlja i gospodari »Vodovod i čistoća Cres Lošinj« d.o.o. Odlagalište »Kalvarija« je opremljeno infrastrukturom i ograđeno žičanom ogradom.

Komunalni otpad prikuplja se u uličnim kontejnerima i kamionima odvozi na zajedničko odlagalište prikupljenih od Beleja do Velog Lošinja te brodom iz Ilovika, Suska i Unija. Odloženi komunalni otpad pokriva se inertnim materijalom. Ostale vrste otpada, ambalaža i ambalažni otpad, zeleni otpad i bio otpad i proizvodni otpad, osim povratne ambalaže koja se otkupljuje za reciklažu (boca koje se pakiraju i odvoze) uglavnom se i dalje skupljaju na odlagalištu komunalnog otpada.

Posebne kategorije otpada (olupine automobila, otpadni električki i električni uređaji i oprema) sakuplja se izvan ograde odlagališta »Kalvarija« i po potrebi preša i odvozi.,

Opasni otpad u vidu baterije, boja i lakovi odbacuju se kao komunalni otpad, dok se otpadna ulja motornih vozila i plovila organizirano sakupljaju u dva spremnika. Na odlagalištu komunalnog otpada postoji također i zatvoreni spremnik za čuvanje starih akumulatora.

Sanacija odlagališta Kalvarija planirana je sukladno Programu zaštite okoliša u Primorsko-goranskoj županiji i izrađenoj Studiji utjecaja na okoliš sanacije. Cilj je zaštita ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, te sanacija prostora nakon zatvaranja odlagališta. Do stavljanja u funkciju buduće centralne zone gospodarenja otpadom potrebno je omogućiti odlaganje otpada skupljenog na području lošinskog arhipelaga na predmetnom odlagalištu, kao i omogućiti sanaciju prostora nakon zatvaranja odlagališta.

Prema prostorno planskoj dokumentaciji, odnosno prostornim planovima i Županije i Grada, kao i provedbenim planom u izradi, predviđeno je na predmetnom prostoru uređenje transfer stanice sa manjim reciklažnim dvorištem. Transfer stanica je prostor u kojoj se komunalni otpad mehanički obrađuje (sabija - kompaktira) za transport na veću udaljenost u županijsko središte za gospodarenje otpadom.

74.-2. Udio domaćinstava obuhvaćenih organiziranim zbrinjavanjem otpada

Mali Lošinj	2819
Veli Lošinj	631
Čunski	166
Sveti Jakov	126
Nerezine	420
Osor	90
Punta Križa	124
Ustrine	46
Belej	68
Unije	190

Susak	392
Ilovik	128
Srakane	22
Artatore	218
Ukupno	5440

Kartogram 7. Lokacije onečišćenja i sanacije u okolišu i gospodarenje otpadom

II. ANALIZA PROVOĐENJA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGIH RAZVOJNIH DOKUMENATA I PROGRAMA

II. 1. Dosljednost razvojnih dokumenata i programa Grada s prostornim planom uređenja Grada

Obveza je da PPU Grada Malog Lošinja bude usklađen s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (Sl.n. PGŽ broj 14/2000, 12/05, 50/06, 08/09 i 03/11) koji administrativni prostor Grada Malog Lošinja sagledava u okviru otočnog područja Županije.

Grad Mali Lošinj dio je otočne regije Primorsko-goranske županije, koja je jedna od tri ekonomski najrazvijenijih županija (sa Gradom Zagrebom i Istrom) u Republici Hrvatskoj. Kao takav, Grad ima mogućnosti primjenjivati razvojne dokumente Primorsko-goranska županija te ih elaborirati i razvijati na konkretnim problemima i lokacijama u Gradu.

Značajnije studije i istraživanja i planovi županijske razine relevantne za Grad:

- Strategija energetskog razvitka PGŽ, 2004. godine, Tehnički fakultet Rijeka i Energetski institut »Hrvoje Požar, Zagreb,

- Plan plinifikacije PGŽ, Tehnički fakultet Rijeka i Energetski institut »Hrvoje Požar, Zagreb,

- Plan intervencija u zaštito okoliša PGŽ, 2004. APO d.o.o.,

- Studija zaštite voda i mora Primorsko-goranske županije, IGH Zagreb, PC Rijeka,

- Plan gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za razdoblje 2007.-2015. godine,

- Strategija zaštite okoliša Primorsko-goranske županije, za razdoblje do 2015. godine,

- Strateške smjernice rada Primorsko-goranske županije za razdoblje 2009.-2013. godine,

- Prostorni plan Primorsko-goranske županije, 2000. godine te usklađenja te I. Izmjene i dopune 2009. godine, a pokrenut je postupak izrade novog Prostornog plana Primorsko-goranske županije,

- Glavni plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije i Strateški marketinški plan turizma 2009.-2015.,

- Regionalni operativni program (ROP) Primorsko-goranske županije za razdoblje 2008.-2013. godine, izrađen od Regionalne razvojne agencije Porin, 2008.,

- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2011.-2013.,

- Komunikacijsku strategiju za upravljanje i provedbu Razvojne strategije Primorsko-goranske županije, 2011.,

- U izradi je i Strategija razvoja ljudskih resursa u Primorsko - goranskoj županiji,

- Pri kraju je i izrada Prostorno i prometno integralna studije Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke, koja se bavi prometnim značenjem Rijeke, te će rezultati provođenja studije svakako imati utjecaja i na Grad Mali Lošinj.

Za područje Grada izrađeni su i slijedeći planovi, programi, studije i doneseni dokumenti od strane Grada:

- Osnove dugoročnog razvitka Grada Mali Lošinj 2001.-2015. godine, Dr. sc. Ivo Žuvela i dr. sc. Miro Šverko,

- Plan razvojnih programa Grada Malog Lošinja za 2011. i projekcija Plana razvojnih programa za 2011. i 2013. godinu,

- Smjernice za organizaciju i razvoj Sustava zaštite i spašavanja na području Grada Malog Lošinja,

- Program poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Malom Lošinj,

- Studija utjecaja na okoliš - Sanacija odlagališta otpada 1. kategorije s transfer stanicom i reciklažnim dvorištem »Kalvarija«, Mali Lošinj, 2003, IPZ Uniprojekt MCF d.o.o., Zagreb,

- Program održivog razvitka otoka Lošinja, Unija, Male Srakane, Vele Srakane, Suska, Ilovika, Svetog Petra, Vele Orjule, Trstenika i Palacolia za razdoblje 2005. - 2010. godine,

- Projekt proširenja aerodroma Zračne luke Lošinj, IGH Rijeka,

- Plan upravljanja okolišem Sustava javne odvodnje Grada Mali Lošinj, Institut IGH d.d. Zavod za planiranje, studije i zaštitu okoliša, Split, 2011., sa nositeljem projekta Hrvatske vode Jadranski projekt d.o.o.,

- Novelacija koncepcije odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda grada Mali Lošinj, TEH-PROJEKT HIDRO d.o.o., Rijeka, 2006.,

- Kanalizacijski sustav grada Mali Lošinj - II. etapa - Uređaj za pročišćavanje i ispust I. etape, 1997.

Sva tri gore navedena projekta odnose se na sustav odvodnje otpadnih voda naselja Mali Lošinj, odnosno samog naselja Mali Lošinj, Sunčane uvala i Čikata.

U pogledu turističkog plana razvoja Grada 2003. g. izrađen je Konačni nacrt prijedloga Master Plana razvoja turizma za cluster Mali Lošinj 2002.-2010. THR u suradnji sa Horwath Consulting Zagreb koji nikada nije službeno donesen na razini Grada.

Godine 2005. Institut za turizam, Zagreb izradio je dokument: Strateške odrednice poslovanja 2006.-2010. i Plan upravljanja hotelskom imovinom, Mali Lošinj.

U toku je izrada strateškog dokumenta turizma: Akcijski plana razvoja turizma Grada, također od Instituta za turizam, a u skladu sa Glavnim Planom turizma PGŽ 2009.-2015. (spomenutog prethodno pod županijskim strateškim planovima),

Grad godišnje donosi odluke vezano na uređenje i gospodarenje prostorom:

- Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture

- Program javnih potreba u tehničkoj kulturi Grada Malog Lošinja

- Program javnih potreba u kulturi Grada Malog Lošinja

- Program javnih potreba u športu Grada Malog Lošinja

- Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture

- Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture

- Plan upravljanja pomorskim dobrom

U Gradu djeluju slijedeći Odbori vezani na prostorno uređenje i graditeljstvo i razvoj:

- Odbor za prostorno planiranje

- Odbora za očuvanje i uređivanje prirode i zaštitu okoliša

- Odbora za međugradsku i međunarodnu suradnju

- Odbora za gospodarstvo i razvoj

- Povjerenstva za rezervat na moru - rezervat za dupine

- Odbor Pilot projekta lokalnog razvoja »Otok Cres«.

II. 2. Provedba dokumenata prostornog uređenja lokalne razine

Za područje Grada donesen je osnovni dokument prostornog razvoja Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja 2008. godine (Službene novine Primorsko-goranske županije broj 13/08). U tijeku je izrada prvih izmjena i dopune prostornog plana koje će biti donesene do kraja 2011. godine.

Prostornim planom propisana je izrada ukupno 33 planova uži područja urbanističkih planova uređenja i to 14 za građevinska područja naselja kojima su obuhvaćena sva naselja na području Grada osim za naselja Male i Velike Srakane za koje nije propisana obvezna izrada urbanističkog plana uređenja. Za naselja Mali Lošinj i Belej propisani su i dodatni urbanistički planovi uređenja isključivo za izdvojena područja naselja (za Mali Lošinj - izdvojeno područje naselja prema Sunčanoj Uvali - Sunčana/Dražica i naselje Belej - za tri odvojena građevinska područja - Srem, Plat i Verin).

Nadalje, za izdvojena građevinska područja izvan naselja propisano je daljnjih 19 UPU-a i to sedam za turističke zone sa sportsko rekreacijskim zonama, jedan za turističku zonu, četiri za sportsko rekreacijske zone, četiri za gospodarske zone, jedna za područje posebne namjene - Vojarne Kovčanje, te po jedan za površine isključivo infrastrukturnih sustava - jedan za infrastrukturnu zonu kalvarija (deponij i razvrstavanje otpada) i jedan za uređenje luke Mrtva-ska.

Od prostornim planom određenih 33 urbanističkih planova uređenja, donesen je jedan - UPU 11 - gospodarske zone Kalvarija, a trenutačno ih je u izradi još osam, i to tri za građevinska područja naselja, jedan za područje naselja Veli Lošinj (UPU-27), drugi za područje naselja Mali Lošinj (UPU-9) i treći za izdvojeni dio područja naselja Mali Lošinj - Sunčana/Dražica (UPU-30). Od preostalih pet UPU-a u izradi, četiri se odnosi na područja pretežito turističke namjene sa ili bez pripadajućih sportsko rekreacijskih površina, plaža i sl, a posljednji se odnosi na infrastrukturnu zonu Kalvarija unutar kojega se nalazi gradski deponij.

U izradi je i izmjena i dopuna PUP-a Parkiralište Veli Lošinj.

Možemo zaključiti da se propisani urbanistički planovi uređenja rade po logičnim prioritetima Grada, prvenstveno za naselja Mali i Veli Lošinj koji su ujedno i nosioci najgušće izgradnje i naseljenosti i gdje boravi 86% ukupnog stanovništva Grada, turistička naselja sa zainteresiranim korisnicima, te za infrastrukturnu i gospodarsku zonu uz Mali Lošinj koja su od velike važnosti za gospodarstvo Grada.

Donesene su i Odluke o izradi urbanističkih planova uređenja ali se još nije pristupilo izradi UPU Ćunski (UPU-3), naselje i rekreacijska zona; UPU gospodarske zone Ćunski (UPU-4), poslovne i infrastrukturne namjene, UPU Artatore, Ćunski (UPU-5) - namjene turizam i rekreacija, UPU Lopari, Nerezine (UPU-17) ugostiteljsko turističke namjene; UPU Bučanja, Nerezine (UPU 18)-ugostiteljsko turističke namjene, UPU Sveti Jakov (UPU 24), naselje; UPU luke Mrtvaska, Veli Lošinj (UPU-28) -

infrastrukturne namjene i UPU sportsko rekreacijskog centra R16, Mali Lošinj (UPU-29).

U planu je još preostala izrada 11 UPU-a za građevinska područja naselja te 13 za izdvojena građevinska područja izvan naselja. Međutim kada se promotri površina propisanih UPU-ova, vidljivo je da površina (581,50 ha) UPU-ova onih koji su doneseni ili su u procesu izrade iznosi 55% od ukupne površine (1063,22 ha) UPU-ova određenih Prostornim planom.

II. 1.-21. Broj i površina donesenih UPU-a

broj /oznaka UPU-a	naselje	područje	naziv UPU-a	Broj	ha
1. UPU-11	Mali Lošinj	Mali Lošinj	UPU gospodarske zone Kalvarija	1	23,11
Ukupno:				1	23,11

II. 1.-23. Broj i površina obuhvata UPU-a u izradi

broj /oznaka UPU-a	naselje	područje	naziv UPU-a	Broj/ha	
1. UPU-9	Mali Lošinj	Mali Lošinj	Urbanistički plan uređenja Mali Lošinj	302,7	
2. UPU-27	Veli Lošinj	Veli Lošinj	Urbanistički plan uređenja Veli Lošinj	102,34	
3. UPU-13	Mali Lošinj	Čikat	Urbanistički plan uređenja Čikat	90,1	
4. UPU-14	Mali Lošinj	Poljana	Urbanistički plan uređenja Poljana	25,8	
5. UPU-32	Mali Lošinj	Sunčana uvala	Urbanistički plan uređenja Sunčana uvala	29,47	
6. UPU-10	Mali Lošinj	Mali Lošinj dio naselja	Urbanistički plan uređenja Mali Lošinj - dio naselja 4-1	1,44	
7. UPU-30	Mali Lošinj	Sunčana uvala dio naselja	Urbanistički plan uređenja dijela područja Sunčana uvala	0,39	
8. UPU-12	Mali Lošinj	Kalvarija	Urbanistički plan uređenja infrastrukturne zone Kalvarija	6,15	
Ukupno:				8	558,39

II. 1.-25. Broj i površina obuhvata UPU-a planirane izrade

naselja i područja za izdvojene namjene					
broj /oznaka UPU-a	naselje	područje	naziv UPU-a	Broj	ha
1. UPU-1	Belej	Belej, Banići, Kačićevi, Zela	Urbanistički plan uređenja Belej		12,03
2. UPU-2	Belej	Srem, Plat, Verin	Urbanistički plan uređenja Srem, Plat i Verin		5,05
3. UPU-3	Ćunski	Ćunski Zaosirom	Urbanistički plan uređenja Ćunski		13,25

4. UPU-7	Ilovik	Ilovik	Urbanistički plan uređenja Ilovik		24,76
5. UPU-15	Nerezine	Nerezine Halmac	Urbanistički plan uređenja Nerezine		104,13
6. UPU-19	Osor	Osor, luka Bijar	Urbanistički plan uređenja Osor		13,16
7. UPU-21	Punta Križa	Punta Križa, UI	Urbanistički plan uređenja Punta Križa		21,16
8. UPU-23	Susak	Susak, Bok	Urbanistički plan uređenja Susak		28,32
9. UPU-24	Sveti Jakov		Urbanistički plan uređenja Sveti Jakov		11,64
10. UPU-25	Unije	Unije, Maračol	Urbanistički plan uređenja Unije		24,04
11. UPU-26	Ustrine		Urbanistički plan uređenja Ustrine		5,1
Ukupno:				11	262,64
površine izdvojenih namjena izvan naselja					
broj /oznaka UPU-a	naselje	područje	naziv UPU-a	Broj	ha
1. UPU-4	Ćunski	Brdo Kušć	Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Ćunski		8,6
2. UPU-5	Ćunski	Artatore	Urbanistički plan uređenja Artatore		12,26
3. UPU-6	Ćunski	Kurila-Liski	Urbanistički plan uređenja sportsko rekreacijskog centra R1-3		14,67
4. UPU-8	Ilovik	Parkna-Paržine	Urbanistički plan uređenja sportsko rekreacijskog centra R1-4 i R1-5		4,02
5. UPU-16	Nerezine	Podgora Fabrike	Urbanistički plan uređenja sportsko rekreacijske zone R1 ₈		2,3
6. UPU-17	Nerezine	Lopari	Urbanistički plan uređenja Lopari		52,25
7. UPU-18	Nerezine	Bučanje	Urbanistički plan uređenja Bučanje		2,79
8. UPU-20	Mali Lošinj	Vojarna Kovčanje	Urbanistički plan uređenja dijela područja Vojarne Kovčanje		65,75
9. UPU-22	Punta Križa	Baldarin	Urbanistički plan uređenja Baldarin		37,73
10. UPU-28	Veli Lošinj	u. Mrtvaska	Urbanistički plan uređenja luke Mrtvaska		4,09
11. UPU-29	Mali Lošinj	Mali Lošinj	Urbanistički plan uređenja sportsko rekreacijskog centra R1 ₆		10,34
12. UPU-31	Nerezine	Meline	Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Meline		2,55
13. UPU-33	Unije	Mali dijel	Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Mali dijel		1,73
Ukupno:				13	219,08
Sveukupno:				24	481,72

Kartogram II. 1.-21. Urbanistički planovi uređenja propisani PPUG-om

II. 1.-33. Broj i udio provedbenih planova (UPU-a) prema osnovnoj namjeni

Vrsta UPU-a	oznaka UPU-a	naziv Urbanističkog plana uređenja, područje naselja	Oznaka područja	Broj UPU-a iste namjene	Udio u ukupnom broju UPU-a
UPU GP naselja					
Naselje	UPU-2	UPU Srem, Plat i Verin, Belej	NA		
	UPU-7	UPU Ilovik	NA		
	UPU-9	UPU Mali Lošinj	NA		
	UPU-10	UPU Mali Lošinj - dio naselja	NA		
	UPU-24	UPU Sveti Jakov	NA		
	UPU-26	UPU Ustrine	NA		
Naselje ukupno				6	18%
Naselje + Rekreacija	UPU-3	UPU Ćunski	NA + R		
	UPU-19	UPU Osor	NA + R + IS		
	UPU-23	UPU Susak	NA + R		
	UPU-25	UPU Unije	NA + R		
	UPU-27	UPU Veli Lošinj	NA + R + IS + G		
Naselje + Rekreacija ukupno:				5	15%
Naselje + Turizam	UPU-1	UPU Belej	NA + T + IS + G		
	UPU-15	UPU Nerezine	NA + T + L + G		
	UPU-21	UPU Punta Križa	NA + T + IS		
Naselje + Turizam ukupno:				3	9%
UPU GP naselja ukupno:				14	42%
UPU područja izvan naselja					
Turizam	UPU-30	UPU dijela područja Sunčana uvala, Mali Lošinj	T	1	3%
Turizam ukupno					
Turizam i rekreacija	UPU-5	UPU Artatore, Ćunski	T + R		
	UPU-13	UPU Čikat, Mali Lošinj	T + R		
	UPU-14	UPU Poljana, Mali Lošinj	T + R		
	UPU-17	UPU Lopari, Nerezine	T + R		
	UPU-18	UPU Bučanje, Nerezine	T + R		
	UPU-22	UPU Baldarin, Punta Križa	T + R		
	UPU-32	UPU Sunčana uvala, Mali Lošinj	T + R		
Turizam i rekreacija ukupno:				7	21%

Rekreacija	UPU-6	UPU sportsko rekreacijskog centra R1-3, Čunski	R		
	UPU-8	UPU sportsko rekreacijskog centra R1-4 i R1-5, Ilovik	R		
Rekreacija	UPU-16	UPU sportsko rekreacijske zone R18, Nerezine	R		
Rekreacija	UPU-29	UPU sportsko rekreacijskog centra R16, Mali Lošinj	R		
Rekreacija ukupno				4	12%
Poslovna	UPU-31	UPU gospodarske zone Meline, Nerezine	K		
	UPU-33	UPU gospodarske zone Mali dijel, Unije	K		
Poslovna ukupno:				2	6%
Poslovna i infrastruktura	UPU-4	UPU gospodarske zone Čunski	K + IS		
	UPU-11	UPU gospodarske zone Kalvarija, Mali Lošinj	K + IS		
Poslovna i infrastruktura				2	6%
Infrastruktura	UPU-12	UPU infrastrukturne zone Kalvarija, Mali Lošinj	IS		
	UPU-28	UPU luke Mrtvaska, Veli Lošinj	IS		
Infrastruktura ukupno:				2	6%
Posebna namjena	UPU-20	UPU dijela područja Vojarne Kovčanje, Mali Lošinj	N		
UPU područja izvan naselja ukupno:				1	3%
Sveukupno UPU-a				19	58%
				33	100%

Prema namjeni odnosno vrsti, najviše UPU-a predviđeno je za građevinska područja naselja, odnosno 42%, od čega 18% za isključivo građevinsko područje naselja dok se 15% odnosi na naselja i pripadajuće rekreacijske zone, te 9% za naselja sa pripadajućim turističkim zonama. Udio UPU-ova za izdvojena građevinska područja izvan naselja predstavljaju ukupno 58% od svih propisanih UPU-ova, s time da se za turističke zone (3%) i za turističke zone sa pripadajućim rekreacijskim zonama (21%) ukupno predviđa 24%, odnosno skoro četvrtina svih predviđenih UPU-ova. Značajniji udio imaju i UPU-ovi rekreacijske namjene -12 %, dok manji broj UPU-ova po 6% svaki se odnosi na poslovne, poslovno - infrastrukturne i infrastrukturne zone.

Od provedbenih planova starije generacije, koji su bili važeći prema prošlom Izvješću o stanju u prostoru, neki su stavljeni van snage od strane Grada donošenjem novih planova ili silom zakona, dok su drugi ostali na snazi, te se dapače krenulo i u izradu Izmjena i dopuna nekih planova starije generacije. Za planove koji se nalaze na području UPU-ova koji su trenutačno u izradi, može se pretpostaviti da će njihovim donošenjem biti stavljeni van snage. U nastavku su provedbeni planovi prema kategorijama, van snage, predviđeno stavljanje van snage i nadalje u primjeni:

Provedbeni plan stavljanje van snage donošenjem plana nove generacije

- PUP »Skladišno-servisna zona-Kalvarija«, Mali Lošinj. S.N. 8/90, 6/92, - Stavljen izvan snage Odlukom o donošenju UPU gospodarske zone »Kalvarija« (UPU -11), SN 30/2010

Provedbeni planovi koji su stavljeni van snage silom zakona, rješenjem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u travnju 2008. godine:

- GUP Mali i Veli Lošinj, (S.N. 8/91)
- PUP »Zagazinjine I«, Mali Lošinj, (S.N. 6/90, 6/92),
- PUP »Zagazinjine II«, Mali Lošinj, (S.N. 6/90, 6/92),
- DPU »Punta«, Veli Lošinj, (S.N. 17/02),

Provedbeni planovi za koje se predviđa stavljanje van snage donošenjem planova nove generacije

Unutar obuhvata plana u izradi UPU Mali Lošinj (UPU -9):

- PUP »Centar«, Mali Lošinj, (S.N. 1/93),+ Odluka o usklađenju sa ZOP-om, (SN 21/2008)
- PUP »Bričina«, Mali Lošinj, (S.N. 6/90, 6/92), + Odluka o usklađenju sa ZOP-om, (SN 21/2008)
- PUP »Kalvarija«, Mali Lošinj, S.N. (5/89, 6/92, 2/98), + Odluka o usklađenju sa ZOP-om, (SN 21/2008)

Unutar obuhvata plana u izradi UPU Veli Lošinj (UPU -27):

- PUP »Punta-Šestavina«, Veli Lošinj, S.N. 9/88, 6/92, + Odluka o usklađenju sa ZOPUG i ZOP-om, (SN 21/2008)

Provedbeni planovi - koji ostaju i nadalje u primjeni
Unutar obuhvata UPU Mali Lošinj (UPU -9) u izradi:

- PUP »Proširenje groblja-Sv. Martin«, Mali Lošinj (S.N. 8/92,) + Odluka o usklađenju sa ZOP-om, (SN 21/2008)

Unutar obuhvata UPU Veli Lošinj (UPU -27) u izradi

- PUP »Parkiralište«, Veli Lošinj, (S.N. 34/94), + Odluka o usklađenju sa ZOPUG i ZOP-om, (SN 21/2008) + Odluka o izradi Izmjena i dopuna (SN 30/10)

PUMN »Nerezine«, (S.N. 32/94, S.N. 21/06.) + Odluka o usklađenju sa ZOP-om, (SN 21/2006)

PRAĆENJE STANJA U PROSTORU

Izvešća o stanju u prostoru

II. 2.-1. Broj donesenih Izvešća o stanju u prostoru prema propisanim razdobljima

Naziv izvješća	broj	godina
1. Izvešće o stanju u prostoru za razdoblje do 1995. godine.		1995.
1. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 1996/97.	(Sl.n.16/95)	1995
2. Izvešće o stanju u prostoru za razdoblje 1996/97		1997
2. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 1998/99.	(Sl.n.28/97)	1997.
3. Izvešće o stanju u prostoru grada Malog Lošinja za razdoblje 1997.- 1999.		1999.
3. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 2000/2001.	(Sl.n.29/99)	1999.
4. Izvešće o stanju u prostoru za razdoblje za razdoblje 2000.- 2001.		2002.
4. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 2002/2003.	(Sl.n.01/2002)	2002
5. Izvešće o stanju u prostoru za razdoblje 2002.-2003.g		2003.
5. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 2004/05.	(Sl.n.34/2003).	2003.
6. Izvešće o stanju u prostoru grada Malog Lošinja za razdoblje 2004.- 2005.		2006.
6. Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za razdoblje 2006. – 2010.	(Sl.n.40/2006).	2006.
Ukupno:	6	

Ovo je Izvešće sedmo u generaciji izvješća za Grad Mali Lošinj. Zakonom o prostornom uređenju iz 1994. godine bilo je propisano donošenje Izvešća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru za dvogodišnja razdoblja, dok je Zakonom iz 2004. godine periodičnost donošenja predmetnih dokumenata povećana na četiri godine. Trenutačno važećim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, (N.N. 76/07 i 38/09) razdoblje povećano na četverogodišnje, te je ukinuta potreba izrade posebnog dokumenta kao programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

III. OCJENA STANJA I PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA SA PLANOM AKTIVNOSTI

III. 1. Ocjena stanja prostornog razvoja

III. 1.1. Mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja grada u funkciji regionalnih razvojnih potreba

Za potrebe provjere analizirani su strateški ciljevi i mjere iz Strategije razvoja Primorsko goranske županije 2011-2013.

Naravno da se većina strateških ciljeva Županije logično i odnosi na Grad Mali Lošinj, no kako Županija obuhvaća tri različita područja, i u geografskom i u ekonomskom smislu, postoji potreba da se predviđeni strateški ciljevi, prioritete i mjere obrade sa aspekta Grada. Određene mjere se već uvelike provode na području Grada, neke se više odnose na druge regije, dok su neki ciljevi i mjere toliko opsežne da se ih na lokalnoj razini nije racionalno provoditi parcijalno, već se u provedbi treba osigurati suradnja sa Županijom.

Strategijom su određena četiri glavna strateška cilja; Razvoj dinamičkog gospodarskog okruženja; Uravnotežen regionalni razvoj; Razvoj ljudskih potencijala i Zaštita prirode i okoliša. Ciljevi su podijeljeni u prioritete, a oni u mjeru.

1. Strateški cilj Razvoj dinamičkog gospodarskog okruženja ima četiri prioriteta definirana kao:

1.1. Razvoj sektora gospodarstva, pri kojem je za Grad najvažnija mjera - Razvoj turizma, te dodatni ciljevi Grada u sklopu mjere Razvoj prometnog pravca i logistike - općenito povećanje pristupačnosti lokalnog stanovništva i turista, kroz razvoj modela prvenstveno pomorskog i cestovnog prometa, te kroz model upravljanja i proširenja zračne luke Lošinj. Također mjera Razvoja energetskog sektora važna je za Grad u smislu decentralizacije energetskog sustava u okviru održivog razvoja.

1.2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva, od kojih se sve četiri mjere odnose općenito na Grad, dok se mjere Razvoj regionalnih sektorskih klastera, umrežavanje poduzetnika i institucija i Promocija regije i gospodarstva, odnose na Grad, i to najviše vezano na turističku ponudu Grada, odnosno sudjelovanju Grada u svim oblicima promocije na regionalnom nivou.

1.3. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, gdje se mjera Razvoj poduzetničke infrastrukture provodi, kroz planiranje i opremanje poduzetničkih zona, dok se sve ostale mjere mogu provoditi i na razini Grada ali i na razini Županije.

1.4. Razvoj tržišta radne snage, čije se mjere odnose više na regionalnu razinu, a kroz razvoj Grada može poboljšavati samo ukupnu sliku zaposlenosti (nezaposlenosti) i potrebu za radnom snagom, te potrebu za visokokvalificiranom radnom snagom, te predujete za doseljavanje mladih profesionalaca na područje Grada, odnosno lokalno djelovati na globalnu problematiku.

2. Strateški cilj Uravnoteženi regionalni razvoj ima šest prioriteta:

2.1. Unaprjeđenje županijskih mreža, od kojih se mjera Razvoj prometne infrastrukture i valorizacija pomorskog dobra, na Grad odnosi na bolju prometnu povezanost sa županijskim središtem Rijekom, koja je od velike važnosti za daljnji razvoj Grada, dok se dvije mjere: Izgradnja i ure-

đenje javne infrastrukture i Razvoj telekomunikacijskih mreža i uvođenje sustava gospodarenja DTK infrastrukturom u Gradu već konstantno provode i sasvim su usuglašene, dok se pod mjerom Uspostave ekološki održivog sustava javnog prijevoza, Grad može naći sa daljnjim i dodatnim ciljevima osiguravanja pristupačnosti Grada, a mjera Odvajanje tranzitnog od lokalnog prometa samo se uvjetno (Grad nije na tranzitnoj ruti cestovnog prijevoza) može primijeniti na Grad, odnosno na potrebu izgradnje obilaznica (D100) oko naselja.

2.2. Razvoj ruralnih područja, čije mjere se mogu samo u manjem opsegu primijeniti (na Grad sa neznatnim udjelom stanovništva u poljoprivrednim djelatnostima), već se obje mjere mogu promatrati kroz prizmu podizanja kvalitete i raznolikost turističke ponude uz uključenje manjih naselja Grada, te poticanja proizvodnje lokalno uzgojene hrane kao dijela turističke ponude.

2.3. Razvoj civilnog društva, sve mjere su relevantne za Grad, te se u većoj mjeri već provode, a odnose se na jačanje kapaciteta, poticanje umrežavanja, transparentnosti u suradnji civilnog društva.

2.4. Unapređenje područja sporta i rekreacije sa svim mjerama relevantnim za Grad, pogotovo u svrhu daljnjeg podizanja kvalitete i raznolikosti turističkih usluga, uz napomenu da je prostorno planskom dokumentacijom već predviđena opsežna sportsko rekreacijska infrastruktura, te se podizanje kvalitete odnosi najviše na podizanje razine usluge.

2.5. Razvoj kulturnih djelatnosti sa tri mjere koje se sve odnose konkretno na Grad.

Bogato kulturno naslijeđe područja Grada kao i materijalni dokazi povijesne turističke orijentacije Grada, međusobno su neodvojivi tako da sve investicije u kulturnu djelatnost ujedno predstavljaju i gospodarski razvoj Grada. Mjera Razvoj infrastrukture u kulturi je u skladu je sa postojećom gradskom politikom upravljanja u kulturi. Mjere stvaranje infrastrukturnih uvjeta za poboljšanje uvjeta rada institucija u kulturi, te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata u kulturi, (sa maksimalnim iskorištavanjem bivših industrijskih, vojnih i ostalih javnih objekata) već su se konkretno počele ostvarivati na području Grada (muzej Apoksiomen, Edukacijski centar Plavi Svijet u bivšem Domu JNA, Mali Lošinj). Mjere Unapređenje programa u kulturi i Valorizacija kulturne materijalne i nematerijalne baštine također se već provode na području Grada, prva kroz postojeću mrežu institucija i udruga koja svojim radom bitno doprinose bogatstvu sadržaja u području kulture, kroz programe, projekte, manifestacije i sl., te druga kroz temeljenje identiteta grada i promociju Grada kao destinacije među ostalima i na kulturnoj baštini. Sve daljnje aktivnosti, kroz sve tri mjere ovog prioriteta, koje bi doprinijele daljnjem razvoju, valorizaciji i unaprjeđenju kako materijalne tako i nematerijalne kulturne baštine, svakako će biti od velike važnosti za područje Grada.

2.6. Jačanje kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem sa tri mjere koje su relevantne za Grad, iako se u biti više odnose na regionalnu razinu. Mjere su Jačanje administrativnih i ljudskih kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem, Povećanje dostupnosti i kvalitete javnih usluga i Jačanje unutar-županijske, među-županijske i prekogranične suradnje. Iako je kapacitet lokalne samouprave vrlo visok, uvijek postoji prostor za poboljšanje učinkovitosti, kvalitete i kvantitete javnih usluga. To se odnosi i na teme uključivanja u međunarodne razvojne programe i financiranja, kao i unaprjeđenje suradnje sa drugim područjima u županiji, zemlji i inozemstvu. Međutim, vjerojatno postoji limit do kojega je racionalno povećavati kapacitete

lokalne uprave, te će se za specifične teme, i nadalje koristiti vanjska suradnja.

3. Strateški cilj Razvoj ljudskih potencija definiran je kroz tri prioriteta:

3.1. Razvoj svih razina i oblika obrazovanja unutar kojeg su mjere koje se već i provode na području Grada, a odnose se na Izgradnju i opremanje objekata predškolskog odgoja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, te Poticanja cijelo-životnog učenja (Pučko otvoreno učilište), te mjera na poboljšavanju općih uvjeta studiranja i stipendiranja za sve razine obrazovanja koje Grada provodi unutar svojih mogućnosti, te mjera na koje lokalna zajednica teško može utjecati ali je svakako jest jedna od zainteresiranih strana pri provođenju mjera Povećanje uključenosti u programe predškolskog odgoja i obrazovanja i Razvoj visokoškolskog obrazovanja.

3.2. Unapređenje zdravlja i zdravstvene zaštite

Sve mjere su od velike važnosti za Grad, pogotovo kao dodatni ciljevi Grada sa aspekta poboljšanja i povećanja raznolikosti zdravstvenog turizma: Povećanje dostupnosti i obuhvatnosti zdravstvene zaštite na primarnoj i specijalističko-konzilijarnoj razini, Unapređenje programa palijativne i pokretanje hospicijske skrbi, Razvoj zdravstvenih programa izvan standardne zaštite, te drugih mjera uglavnom preventivnog karaktera, za osiguravanje opće dobrobiti stanovništva, što su mjere koje je potrebno provoditi na nacionalnoj, a ne samo regionalnoj ili lokalnoj razini, te nisu specifične niti za Županiju niti za Grad.

3.3. Unapređenje socijalne sigurnosti i socijalne uključenosti

Sve mjere temeljene na postulatima pravičnosti, solidarnosti, poštivanja ljudskih prava i uvažavanja različitosti, te su također nacionalnog a i globalnog interesa. Mjera Povećanje dostupnosti socijalnih usluga konkretno bi se također mogla izvršiti u stratešku usmjerenosti Grada na turizam u smislu i zdravstvenog turizma i turističkih usluga namijenjenih osobama treće dobi.

4. Strateški cilj Zaštite prirode i okoliša definiran je kroz tri prioriteta, a općenito je od velike važnosti za Grad, koji atraktivnost svoje turističke ponude kao glavne gospodarske grane, većim dijelom temelji na netaknutoj prirodnoj (a tako i kulturnoj) baštini. Sve mjere svih definiranih prioriteta odnose se na Grad.

4.1. Očuvanje bioraznolikosti i sprečavanje rizika, sa mjerama koje se odnose na Grad, te se provode i kroz suradnju sa civilnim društvom a posebno su važne mjere Jačanje kapaciteta za očuvanje i upravljanje prirodnim vrijednostima, Provođenje mjera zaštite krajobraza, prirodnih staništa, staništa važnih za očuvanje biološke raznolikosti i Valorizacija prirodne baštine u cilju održivog razvoja, dok se oformljivanje baze podataka o staništima (dio mjere Istraživanje, inventarizacija i monitoring sastavnica prirodne baštine) vjerojatno treba voditi na regionalnoj razini.

4.2. Uspostava integriranog sustava upravljanja okolišem sa mjerama koje bi trebale biti organizirane od strane Županije, od konkretnog su interesa za Grad, a pogotovo mjera Razvoj i promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti u sklopu koje bi Grad mogao definirati strateške smjernice za korištenje obnovljivih izvora energije na svome području.

4.3. Razvoj komunalne infrastrukture

Sve mjere unutar ovog prioriteta u velikoj se mjeri već provode od strane Grada koje se i provode sukladno cilju uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, koji svakako ostaje u domeni Županije

Pregled strateških ciljeva i prioriteta sa osvrtom na mjere koje su u domeni ili se provode ili se mogu provoditi na razini Grada Malog Lošinja:

STRATEŠKI CILJ 1. RAZVOJ DINAMIČKOG GOSPODARSKOG OKRUŽENJA

PRIORITETI	MJERE	MALI LOŠINJ
1. Razvoj sektora gospodarstva	1. Razvoj prometnog pravca i logistike	Mjera se općenito odnosi i na Grad , ali se odnosi najviše na promet riječke luke i njene pristupačnosti Dodatni ciljevi Grada su: - proširenje zračne luka Lošinj. - povećanje pristupačnosti lokalnog stanovništva i turista kroz razvoj pomorskog prometa
	2. Razvoj prerađivačke industrije s posebnim naglaskom na brodograđevnu i drveno-prerađivačku industriju	Mjera se u većem dijelu ne odnosi na Grad , osim eventualnog razvoja manjih brodogradilišta i servisa unutar turističke ponude Grada.
	3. Razvoj turizma	Mjera se u velikom dijelu konkretno odnosi na Grad , te je Grad već u visokom stupnju strateškog planiranja turizma kao osnovne gospodarske grane u kojoj je zaposleno 25% stanovništva Grada. strateške mjere primjenjive na: - valorizaciju prirodne i kulturne baštine, - razvoj selektivnih oblika turizma (tematski parkovi i sl.), - podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta i drugo, - krajnji cilj povećanja konkurentnosti, - privatiziranje i dokapitaliziranje turističkih tvrtki, - rješavanje statua turističkog zemljišta, - izradu programa i akcijskih planova razvoja turističkih destinacija, - upravljanje destinacijom, - udruživanje i zajednički nastup na tržištu.
	4. Razvoj energetskog sektora	Mjera se konkretno odnosi na Grad , u smislu potrebe: - promicanja održivog energetskog razvitaka kroz nastajanje decentraliziranih energetskih sustava koji će se u najvećoj mjeri oslanjati na obnovljive izvore energije, - poticanje primjene mjera energetske učinkovitosti, - poticanja i razvoja poduzetništva u području energetike.
2. Povećanje konkurentnosti gospodarstva	1. Unapređenje imovinsko-pravnih odnosa	Mjera se odnosi na Grad , u smislu potrebe rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao jedne od prepreka bržem razvoju gospodarstva i privlačenju investitora. Međutim, iako Grad ima profesionalni kadar koji probleme tog tipa rješava sa iskustvom, nije vjerojatno da se na lokalnoj razini može učiniti više na tom problemu nacionalnih razmjera.
	2. Razvoj tehnološke infrastrukture, razvoj i implementacija novih znanja i tehnologija	Mjera se općenito odnosi i na Grad , isto i na bilo koju drugu jedinicu lokalne samouprave, a Grad u cjelini ima razvijene sustave informiranja javnosti, primjenjive mjere su: - povećanje sposobnosti radne snage da usvaja nove tehnologije, odnosno povisiti stupanj obrazovanosti, stručno usavršavanje, - analiza potrebe gospodarstva - jačanje primjene novih tehnologija, - unaprjeđivanje korištenje informacijskih tehnologija u poslovnom komuniciranju i poslovanju, - poticanje medijske kampanje kojima će se podizati svijest javnosti o svim aspektima inovacija i istraživanja

	3. Razvoj regionalnih sektorskih klastera, umrežavanje poduzetnika i institucija	Mjera se odnosi na Grad, posebno se to odnosi na najjaču gospodarsku granu – turizam: - daljnji razvoj gospodarskih sektora kroz stvaranje novih, zajedničkih proizvoda i usluga. Aktivnosti kroz koje će se ova mjera realizirati su - jačanje postojećih klastera i stvaranje novih, - zajednički marketinški nastup, - izrada mjera potrebnih za snažan razvoj postojećih i budućih klastera, - otvaranje, koordinacija nacionalnih, regionalnih i lokalnih programa vezanih za razvoj klastera.
	4. Promocija regije i gospodarstva	Mjera se odnosi na Grad, a već se u većoj mjeri provodi, konkretno se na lokalnoj razini mjere sastoje od promocije prednosti i pozitivne percepcije, sa ciljem povećanja ulaganja i razvoj turizma i ekonomsku aktivnost, stvaranje lokalne baze projekata unutar županijske, te ciljano privlačenje investitora kako domaćih tako i stranih.
3. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	1. Razvoj poduzetničke infrastrukture	Mjera se odnosi na Grad, te se već provodi. Prostorno planskom dokumentacijom predviđene su gospodarske zone. Daljnje mjere odnose se na potrebe razvoja poslovnih zona i njihovo komunalno opremanje; marketinšku promociju zona, izrade marketinškog plana i plana aktivnosti na privlačenju potencijalnih korisnika, analiza ciljnih grupa potencijalnih korisnika .
	2. Uspostavljanje mreže za informiranje i savjetodavnu podršku poduzetnicima	Mjera se općenito odnosi i na Grad, ali prvenstveni nositelj projekata bi trebala biti Županija, a Grad ima izrađeni program poticanja poduzetništva, a potencijalne mjere na razini Grada su: - razvoj novih programa potpore poduzetništvu; - jačanje povezanosti s državnim institucijama i međunarodnim organizacijama; - umrežavanje i razmjena iskustva.
	3. Financijski instrumenti za podršku poduzetnicima	Mjera se odnosi na Grad, sa ciljem povećanja dostupnost financijskih instrumenata poduzetnicima, a moguće ju je realizirati kroz suradnju ministarstava, regionalne i lokalne samouprave i financijskih institucija. mjere: - edukacija poduzetnika o mogućnostima kreditiranja i potrebnoj dokumentaciji, -putem medija i info centara s informacijama o mogućnostima financiranja, - edukacija o postupcima realizacije poduzetničke ideje.
	4. Pomoć ciljanim skupinama poduzetnika	Mjera se općenito odnosi i na Grad.
4. Razvoj tržišta radne snage	1. Razvoj ljudskih resursa u funkciji gospodarstva	Mjera se općenito odnosi i na Grad, ali mjere koje idu prema istraživanju programa obrazovnih institucija i prilagođavanju postojeće akademskih programa su sasvim izvan mogućnosti jedinica lokalne samouprave.
	2. Razvoj lokalnog tržišta rada	Mjera se općenito odnosi i na Grad, a jedina konkretna primjenjiva mjera je povećanje dostupnosti svih informacija vezanih uz tržište rada.

STRATEŠKI CILJ 2. URAVNOTEŽEN REGIONALNI RAZVOJ

PRIORITETI	MJERE	
1. Unapređenje županijskih mreža	1. Razvoj prometne infrastrukture i valorizacija pomorskog dobra	Mjera se odnosi na Grad, u dijelu koji se odnosi na pomorsko dobro, odnosno na mjere: - poticanje na učinkovito i aktivno upravljanje pomorskim dobrom. U priobalnim i otočkim gradovima i općinama potrebno je - rekonstrukcija dijela lučke nadgradnje i podgradnje - bolje povezivanje sa županijskim središtem Rijekom, - razvijanje lokalne i među-lokalne prometnu infrastrukturu radi bolje dostupnosti poduzetničke i turističke infrastrukture, - valorizacija i korištenje pomorskog dobra u gospodarske svrhe.

	2. Odvajanje tranzitnog od lokalnog prometa	Mjera se odnosi na Grad , iako se za područje Grada nikako ne može reći da se nalazi na tranzitnom pravcu, te se odnosi na postizanje veće protočnosti prometa izgradnjom obilaznih prometnica, što je u većoj mjeri na području grada prostorno planskom dokumentacijom i predviđeno, te u jednoj mjeri već i realizirano.
	3. Izgradnja i uređenje javne infrastrukture	Mjera se odnosi na Grad, te se predviđene mjere na području Grada konstantno provode: izgradnja i uređenjem ulica, trgova, zgrada, parkova i groblja. Nadalje potrebno je provoditi mjere izgradnje trasa biciklističkih prometnica, uspostave kvalitetnije mreže pješačkih putova i ostvarivanje veza s postajama javnog prometa.
	4. Uspostava ekološki održivog sustava javnog prijevoza	Mjera se konkretno odnosi na Grad , ali ne u smislu promocije korištenja javnog prijevoza, već na omogućavanje stanovništva da se koristi javnim prijevozom, odnosno osmišljavanju i poboljšavanju pristupačnosti Grada, prvenstveno u pomorskom prometu, u kombinaciji sa razvijanjem kvalitetnije i brže veze sa regionalnim središtem Rijeka.
	5. Razvoj telekomunikacijskih mreža i uvođenje sustava gospodarenja DTK infrastrukturom	Mjera se odnosi na Grad , međutim, pokrivenost područja Grada u telekomunikacijskim mrežom je vrlo razvijena.
2. Razvoj ruralnih područja	1. Diversifikacija gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima	Mjera se odnosi na Grad , više zbog opće depopulacije naselja, te se određene mjere mogu primijeniti i na konkretnim lokacijama: - poticanje samozapošljavanja i zapošljavanja domicilnog stanovništva putem revitalizacije tradicionalnih obrtničkih i gospodarskih aktivnosti, marketinških aktivnosti i edukacije domicilnog stanovništva.
	2. Razvoj poljoprivrede i ribarstva	Mjera se odnosi na Grad , manje u smislu intenzivne poljoprivredne proizvodnje a više kroz - razvojem gospodarskih subjekata koji postaju nositelji prepoznatljive proizvodnje, poticanjem eko uzgoja i proizvodnje hrane a posebno je to na području Grada povezano s razvojem turizma, odnosno prepoznatljivih otočkih prehrambenih proizvoda.
3. Razvoj civilnog društva	1. Jačanje kapaciteta civilnog društva	Mjera se odnosi na Grad, te se već provodi. Grad je jedan od razvijenijih na nivou Županije sa brojem udruga i uključenosti civilnog društva, aktivnim odnosom građana prema javnim službama i poslovima.
	2. Poticanje umrežavanja organizacija civilnog društva, međusektorske i međuinstitucijske suradnje	Mjera se općenito odnosi i na Grad.
	3. Poticanje transparentnosti u suradnji civilnog društva i javnog sektora	Mjera se odnosi na Grad, te se već provodi. Grad ima razvijenu kulturu i mehanizme poticanja javnosti i otvorenost pri donošenju i provedbi javnih odluka, omogućavanje javnog uvida, otvorenost na kritike i rasprave, te prigovore i prijedloge.
	4. Jačanje kapaciteta za alternativne pristupe razvoju	Mjera se općenito odnosi i na Grad , a sastoji se od mjera: - promišljanje i razvoj strategija - Razvoj koncepata samoodržanja kroz pronalaženje alternativnih strategija razvoja i drugačije pristupe poljoprivredi, prometu, opskrbi vodom, energetici, zdravstvu, zaštiti prirode i okoliša.
4. Unapređenje područja sporta i rekreacije	1. Izgradnja nove, uređenje/prilagodba postojeće sportsko-rekreacijske infrastrukture s pripadajućom opremom	Mjera se odnosi na Grad , te je prostorno planskom dokumentacijom već predviđena opsežna sportsko-rekreacijska infrastruktura, te dapače postoje i programi izgradnje i uređenja sportskih građevina na području Grada, kao i veliki broj sportskih udruga, te gospodarski subjekti koji se bave sportsko rekreacijskim sadržajima u sklopu turističke ponude Grada.
	2. Unapređenje sportsko-rekreacijskih programa, njihove dostupnosti i osposobljavanje stručnog osoblja	Mjera se odnosi na Grad , sa ciljem zadovoljavanja raznolikih potreba bavljenja sportom i rekreacijom kako domicilnog stanovništva, tako i u sklopu turističke ponude, te predviđa mjeru stručnog oblikovanje sportskih programa i stručnog osposobljavanja trenerskog kadra.

5. Razvoj kulturnih djelatnosti	1. Razvoj infrastrukture u kulturi	Mjera se konkretno odnosi na Grad , te je u skladu sa postojećom gradskom politikom upravljanja u kulturi, pogotovo stoga što su kulturne djelatnosti također dio turističke ponude Grada. Mjere stvaranje infrastrukturnih uvjeta za poboljšanje uvjeta rada institucija u kulturi, te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata u kulturi, (sa maksimalnim iskorištavanjem bivših industrijskih, vojnih i ostalih javnih objekata) već su se konkretno počele ostvarivati na području Grada (muzej Apoksiomen, Plavi Svijet u bivšem Domu JNA)
	2. Unapređenje programa u kulturi	Mjera se konkretno odnosi na Grad , te je u Gradu već postojeća mreža institucija i udruga koja svojim radom bitno doprinose bogatstvu sadržaja u području kulture, kroz programe, projekte, manifestacije i sl.
	3. Valorizacija kulturne materijalne i nematerijalne baštine	Mjera se konkretno odnosi na Grad . Na području Grada postoji svijest o velikoj važnosti materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Grad već u većoj mjeri dio svoje promocije i identiteta temelji na kulturnoj baštini, te su sve mjere koje bi doprinijele daljnjem očuvanju objekata nepokretne kulturne baštine svakako od najveće važnosti za područje Grada.
6. Jačanje kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem	1. Jačanje administrativnih i ljudskih kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem	Mjera se odnosi na Grad , a kapaciteti postojeće lokalne samouprave su vrlo veliki. Primjenjive mjere su: - jačanje sposobnosti i znanja u upravi za upravljanje razvojem i uključivanje u međunarodne razvojne programe Dodatni kapaciteti organizacija koje se bave provođenjem i realizacijom planova razvoja kako bi mogle odgovoriti potrebama koje se javljaju vezano uz mogućnosti financiranja projekata iz programa EU i drugih oblika financiranja, vjerojatno nije moguće organizirati iz jedinica lokalne samouprave, te bi se trebala, poboljšati koordinacija i između lokalne samouprave i vanjskih suradnika po tom pitanju.
	2. Povećanje dostupnosti i kvalitete javnih usluga	Mjera se odnosi na Grad, te je već u većoj mjeri provedena informatizacije rada, no prostora za poboljšanje, većoj učinkovitosti i boljoj kvaliteti te kvantiteti javnih usluga sigurno postoji, te će postojati sve dok se informatička tehnologija razvija sadašnjim tempom. Konkretno na području Grada treba se započeti sa primjenom geoinformacijskog sustava, kako je već predviđeno i prijašnjim programa unapređenja stanja u prostoru.
	3. Jačanje unutaržupanijske, međužupanijske i prekogranične suradnje	Mjera se općenito odnosi i na Grad , sa ciljem unaprjeđivanja suradnje sa drugim područjima u županiji, zemlji i inozemstvu.

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

PRIORITETI	MJERE	
1. Razvoj svih razina i oblika obrazovanja	1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata predškolskog odgoja	Mjera se odnosi na Grad, te je već u većoj mjeri već provedena.
	2. Povećanje uključenosti u programe predškolskog odgoja i obrazovanja	Mjera se općenito odnosi i na Grad , a sastoji se od povećanja broj djece koja su uključena u programe predškolskog odgoja i obrazovanja i sufinanciranje vanstandardnih programa.
	3. Izgradnja, dogradnja i opremanje objekata u školstvu	Mjera se odnosi na Grad, te je već u većoj mjeri već provedena , a odnosi se na izgradnju novih, te rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje postojećih školskih objekata nastavnom opremom i pomagalicama.
	4. Razvoj osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja kroz razne programe	Mjera se općenito odnosi i na Grad, ali usklađivanje mreže škola sa suvremenim zahtjevima u školstvu, kroz racionalizaciju školskih programa u srednjim školama, sigurno nije u domeni Grada. Grad, međutim je Grad aktivni sudionik provođenja svih vrsta izvan institucionalnih aktivnosti

	5. Unapređenje sustava stipendiranja za sve razine obrazovanja	Mjera se odnosi na Grad , te je se sa aspekta Grada već u većoj mjeri provodi u onoj mjeri kojoj je to lokalnoj samoupravi moguće, a razvoj sustava odnosio bi se konkretno na općenitu dostupnost visokokvalificiranog kadra za potrebe razvoj Grada.
	6. Razvoj visokoškolskog obrazovanja	Mjera se općenito odnosi i na Grad , ali samo u aspektu koji omogućava primijenjeni praktični rada kao standardnog dijela visokog obrazovanja, te u smislu povezivanja i osmišljavanja programa koje bi unaprijedile i produžile sezonu osnovne gospodarske djelatnosti Grada, turizma.
	7. Poboljšanje općih uvjeta i dostupnosti studiranja	Mjera se općenito odnosi i na Grad , a konkretno se može odnositi isključivo na povećanje dostupnosti studiranja kroz sufinanciranje troškova prijevoza, te sudjelovanju u promociji kako lokalne zajednice tako i županije kao regije znanja.
	8. Poticanje cijeloživotnog učenja i razvoja kompetencija kroz formalno i neformalno obrazovanje	Mjera se općenito odnosi i na Grad , ali Grad tu mjeru već provodi kroz instituciju Pučkog otvorenog učilišta.
2. Unapređenje zdravstva i zdravstvene zaštite	1. Povećanje dostupnosti i obuhvatnosti zdravstvene zaštite na primarnoj i specijalističko-konzilijarnoj razini	Mjera se konkretno odnosi na Grad , manje u aspektu razvoja zdravstvene zaštite za domicilno stanovništvo, koje je općenito pokriveno ovom mjerom, te nije u domeni Grada, a puno više sa aspekta osiguravanja uvjeta za iskorištenje pogodnosti prirodnih resursa i ambijentalnih vrijednosti za razvoj zdravstvenog turizma, kroz razvoj specijalnih bolnica i lječilišta
	2. Unapređenje programa palijativne i pokretanje hospicijske skrbi	Mjera se općenito odnosi i na Grad , a sastoji se od unapređenje programa i ustanove za palijativnu skrb, koja na području Grada već postoji. Na području Grada svi oblici unapređenja zdravstvene zaštite su od velike važnosti za promicanje zdravstvenog turizma.
	3. Razvoj zdravstvenih programa izvan standardne zaštite	Mjera se općenito odnosi i na Grad , a sastoji se od unapređenje programa koji se odnose na ciljane skupine ljudi i na ciljane zdravstveno – socijalne probleme. Na području Grada svi oblici unapređenja zdravstvene zaštite su od velike važnosti za promicanje zdravstvenog turizma
	4. Razvoj programa prevencije i ranog otkrivanja bolesti	Mjera se općenito odnosi i na Grad , sa ciljem da se kroz programe prevencije i ranog otkrivanja bolesti, smanjiti postotak pobola, skratiti vrijeme i troškove liječenja te smanjiti stopu smrtnosti.
	5. Promocija zdravih životnih stilova i prevencija ovisnosti	Mjera se općenito odnosi i na Grad.
3. Unapređenje socijalne sigurnosti i socijalne uključenosti	1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga	Mjera se općenito odnosi na Grad , Odnosi se na razvoj mreže socijalnih usluga za sve socijalno osjetljive skupine (stari, nemoćni, djeca sa posebnim potrebama, osobe sa invaliditetom, stari i nemoćni). Mjera predviđa povećanje smještaja udomiteljskih obitelji, otvaranje obiteljskih domova i omogućavanje organiziranog stanovanja za sve korisnike socijalne skrbi; smanjivanje i institucionalizaciju djece i mladih, obiteljsku reintegraciju i razvijanje mreže alternativnih oblika socijalne skrbi.
	2. Unapređenje horizontalne i vertikalne koordinacije i stvaranje mreže socijalnih usluga	Mjera se općenito odnosi i na Grad , Odnosi se na razvoj kvalitetnih usluga u zajednici, socijalnoj politici temeljenoj na kontinuiranom istraživanju i planiranju kroz procjenu prioriteta razvoja sustava socijalne skrbi i usklađivanja sa prioritetima drugih sustava i (odgojno obrazovnog, zapošljavanje, kulturna djelatnost) sa osnovnim postulatima pravičnost, solidarnost, poštivanje ljudskih prava i uvažavanje različitosti.
	3. Razvoj ljudskih resursa u području socijalne skrbi	Mjera se općenito odnosi i na Grad , Osnovni cilj ove mjere je edukacija i razvijanje ljudskih resursa u području socijalne skrbi.

STRATEŠKI CILJ 4. ZAŠTITA PRIRODE I OKOLIŠA

PRIORITETI	MJERE	
1. Očuvanje bioraznolikosti i sprečavanje rizika	1. Jačanje kapaciteta za očuvanje i upravljanje prirodnim vrijednostima	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se provodi u smislu promicanja Udruga koje se bave programima zaštite prirode i istraživanja.
	2. Istraživanje, inventarizacija i monitoring sastavnica prirodne baštine	Mjera se odnosi na Grad, mjere koje se sastoje od projekata zaštite staništa i moraju se provoditi na lokalnoj razini, dok je sustavno prikupljanje podataka relevantne za očuvanje i zaštitu staništa i oformljivanje baze podataka o staništima Županije, puno racionalnije voditi na regionalnoj razini.
	3. Provođenje mjera zaštite krajobraza, prirodnih staništa, staništa važnih za očuvanje biološke raznolikosti	Mjera se odnosi i na Grad, mada se osim prostorno planskom dokumentacijom i poticanjem rada udruga i ukupnog razvoja Grada, mjere trebaju većim dijelom provoditi na regionalnoj razini, te se sastoje od podizanja svijesti o važnosti očuvanja i zaštite staništa, vrednovanja i zaštitu staništa,
	4. Valorizacija prirodne baštine u cilju održivog razvoja	Mjera se odnosi konkretno na Grad, najviše u smislu provođenja turističke valorizacije, obilježavanje zaštićenih područja, izradi edukacijskih centara, mjere koje se odnose na poticanje poljoprivredne i ostalih djelatnosti, također provoditi u smislu kreiranja i prepoznatljivosti vezane uz turističku djelatnost.
2. Uspostava integriranog sustava upravljanja okolišem	1. Jačanje institucionalnih i ljudskih kapaciteta u području zaštite okoliša	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se provodi u suradnji sa civilnim društvom u smislu jačanja institucionalnih i ljudskih kapaciteta za provedbu svih oblika zaštite okoliša na svim razinama.
	2. Provođenje Strategije i Programa zaštite okoliša i drugih programskih dokumenata Primorsko-goranske županije u području zaštite okoliša	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se na lokalnoj razini može provoditi uključivanjem navedenih dokumenata, u prostorno planske i druge dokumente i analiziranjem te razvojem lokalnih razvojnih dokumenta sa temom zaštite okoliša.
	3. Podizanje svijesti građana vezano za gospodarenje okolišem i zaštitu okoliša	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se već provodi uglavnom kroz civilne udruge i turističku zajednicu Malog Lošinja, a može se nadalje provoditi mjerama obrazovanja gospodarstvenika o održivom razvoju; popularizacijom održivog razvoja, kroz nastavne planove i programe i stručne skupove, te uspostavljanje bliske suradnje između javne uprave, znanstvenih institucija, nevladinih udruga, školstva i medija.
	4. Razvoj i promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti	Mjera se odnosi konkretno na Grad, sa ciljem promoviranja racionalno korištenje energije, te smanjenje udjela fosilnih izvora energije uz povećanje udjela Konkretno, na osnovi analiza područja, definirati politiku, strateške dokumente, ciljeve i mjere korištenja obnovljivih izvora energije, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru.
3. Razvoj komunalne infrastrukture	1. Uspostava cjelovitog i uravnoteženog sustava vodoopskrbe	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se već provodi, a Grad aktivnom politikom poboljšanju sustave vodoopskrbe uglavnom već ima definirane daljnje mjere i planove.
	2. Unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	Mjera se odnosi konkretno na Grad, te se već provodi, a planskom i projektnom dokumentacijom već su definirane daljnje mjere unapređenja sustava.
	3. Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	Mjera se odnose konkretno na Grad, te se već provode na razini Grada, a cjeloviti sustav regije je u domeni Županije.

III. 1.2. Međunarodna i prekogranična suradnja u području prostornog uređenja

Ciljevi prostornog uređenja grada dio su općenitog cilja održivog razvoja Grada, odnosno povećanju kvalitete života svojeg stanovništva, životnog prostora i zajednice općenito.

Afirmacija razvojne komponente prostorno planske i projektne dokumentacije, kao osnovnog razvojnog dokumenta Grada, moguća je uz postojanje i dostupnost sektorskih strateških dokumenata Grada u skladu sa općom razvojnom regionalnom i nacionalnom politikom, a omogućava stvarnu provedbu razvojnih projekata Grada. Potrebe i mogućnosti međunarodne i prekogranične suradnje važan su dio općenitog prostornog uređenja Grada.

Dvije su važne komponente međunarodne i prekogranične suradnje u području prostornog uređenja Grada:

- Postojanje kvalitetne dokumentacije prostornog uređenja preduvjet je za privlačenje Investitora (kako domaćih, tako i stranih) i realizacije svih vrsta projekata.

- Povećavanje apsorpcijske moći EU fondove za područja Grada, omogućava ili olakšava razvoj svih komponenti društva, i civilnog i javne uprave te prostorno uređenje u smislu većih ili manjih infrastrukturnih projekata te poticanja gospodarskih procesa i općenito održivog razvoj cijelog Grada.

Grad Mali Lošinj je kao jedinica lokalne samouprave, te kroz institucije civilnog društva i gospodarskih subjekata na području aktivan u međunarodnoj suradnji, kako bilateralnoj tako i kroz međunarodne organizacije. Kao dio Primorsko-goranske županije u prilici koristiti se regionalnim institucijama međunarodne suradnje te sudjelovati u projektima koji se financiraju bespovratnim sredstvima Europske unije (nadalje EU).

Na regionalnoj razini je 2007. godine osnovana Koordinacija za europske integracije i međunarodnu suradnju koju čine predstavnici svih upravnih tijela, ustanova i trgovačkih društava Županije sa svrhom učinkovitoga sudjelovanja u EU programima.

Vrlo važan oblik aktivnosti odnosi se na sudjelovanje u programima i projektima EU u kontekstu približavanja RH punopravnom članstvu u EU te korištenja pretpripravnih, a ulaskom u EU i kohezijskih fondova.

Europska komisija je 2004. godine uvela instrumente za pretpripravnost pomoć - Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA- za razdoblje 2007. do 2013. godine, a koji je zamijenio pretpripravne programe PHARE (priprema za punu primjenu pravne stečevine EU te korištenje strukturalnih i Kohezijskog fonda nakon pristupanja), ISPA (podrška u području ekonomske i socijalne kohezije, zaštite okoliša i prometa) i SAPARD (strukturne prilagodbe u poljoprivrednom sektoru i ruralnim područjima).

Program IPA se sastoji od 5 komponenti:

- I. Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija (namijenjena prvenstveno državnom aparatu za usvajanje pravne stečevine EU),

- II. Prekogranična suradnja (za pogranične regije - od kojih je najinteresantniji program za Grad Mali Lošinj - Jadranska prekogranična suradnja),

- III. Regionalni razvoj (u sklopu kojega se financira projekt izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom),

- IV. Razvoj ljudskih potencijala (zapošljavanje, obrazovanje i socijalna uključenost),

- V. Ruralni razvoj (IPARD program IPA Rural development za obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrte i tvrtke).

Osim prava na korištenje IPA programa, RH je u cjelini na raspolaganju i niz Programa Zajednice u područjima

kao što su obrazovanje, istraživanje, zaštita okoliša, malo i srednje poduzetništvo, programi za mlade i javno zdravlje. Programi zajednice su u pravilu namijenjeni državama članicama EU, ali neki od njih otvoreni su RH kao državi koja se nalazi u procesu približavanja Uniji. Za sudjelovanje u Programima Unije RH je dužna platiti članarinu, u iznosu različitom od programa do programa. Isplativost plaćanja članarine direktno ovisi o kvaliteti prijavljenih projekata.

Nakon stupanja u punopravno članstvo, Hrvatskoj postaju dostupni strukturni instrumenti kohezijske politike EU: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond (ESF) i Kohezijski fond; Zajedničke politike za poljoprivredu; Europski Fond za garancije u poljoprivredi (EFGP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Zajedničke politike za ribarstvo: Europski fond za ribarstvo (EFR).

Uz navedene mogućnosti financiranja projekata i programa od strane EU, paralelno se i povećavaju zahtjevi na regionalnu i lokalnu samoupravu za produkcijom kvalitetnih programa i projekata, financijskih sredstava i ljudskih resursa, kako bi svoje razvojne ciljeve bazirane na povećanju kvalitete života svojeg stanovništva, životnog prostora i zajednice općenito, ostvarila ili uz značajnu uštedu koristeći bespovratna sredstva EU ili ostvarila one ciljeve i projekte koje vlastitim sredstvima uopće ne bi bila u mogućnosti realizirati.

Nacionalni strateški referentni okvir (NSRO) je osnovni nacionalni okvir za strateško usmjeravanje instrumenata kohezijske politike, povezuje prioritete Zajednice s nacionalnim i regionalnim prioritetima za održivi razvoj, a temelji se na prioritetima Nacionalnog razvojnog plana. Odabir projekata za sufinanciranje vršiti će se na temelju sektorskih ili regionalnih operativnih programa, s razvojnim prioritetima, u skladu sa Nacionalnim razvojnim planom.

Na razini Županije prioritetni projekti izvršeni su u razvojne prioritete i mjere sektorskih operativnih programa u pojedinom sektoru definirane NSRO-om, odnosno u: Razvoj modernih prometnih sustava i povećana privlačnost regija, Ulaganje u okoliš i energetske infrastrukture za održivi razvoj i poboljšanje prirode i životnog prostora, Konkurentnost i uravnotežen regionalni razvoj, Zaposlenost i razvoj ljudskog kapitala, Razvoj administrativnih kapaciteta.

Grad treba razvijati projekte u skladu sa navedenim prioritetima, te koristiti potporu Županije za provedbu aktivnosti u okviru EU fondova, prvenstveno IPA Programa, te planirati projekte koji će omogućiti korištenje strukturalnih fondova pri ulasku RH u Europsku Uniju.

Mora se također napomenuti da apsorpcijska mogućnost svih razina, osim o kvaliteti, održivosti i učinkovitosti provedbe projekata te usklađenosti s Razvojnou strategijom Primorsko-goranske županije, ovisi i u velikom dijelu o sposobnosti sufinanciranja odobrenih projekata.

Kako nije moguće točno predvidjeti dinamiku objave natječaja i provedbe pojedinih projekata, niti u točne odnose između EU darovnica i potrebnog vlastitog sufinanciranja, teško je i predvidjeti precizno planiranje potrebnih proračunskih sredstava te je na razini županije uvedena praksa osiguranja pričuvnih sredstava za ulazak u ne-specificirane projekte. U budućnosti prihodi jedinica lokalnih, niti regionalnih samouprava jednostavno neće biti adekvatni za ulaganje u veći broj projekata, te bi se sredstva za sufinanciranje (a time i učinkovito korištenje fondova) trebala rezervirati na nacionalnoj razini.

Primorsko-goranska županija i njene institucije, sa velikim brojem domaćih i stranih partnera, je do kraja 2009. realizirala 27 projekata ukupne vrijednosti 22 milijuna EUR, odobreno ih je još 11, ukupne vrijednosti cca 32 mili-

juna EUR, od čega je izravno osigurano cca 12 milijuna EUR bespovratnih EU sredstava. Regionalna razvojna agencija Porin, sudjelovala je u 12 projekata ukupne vrijednosti skoro 7 milijuna EUR, sa ukupnom vrijednosti EU darovnica skoro 2 milijuna EUR.

Županija i RRA PORIN su započeli sa stvaranjem Baze projekata u kojoj se prikupljaju projekti i projektne ideje usklađene sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Razvojne strategije, kao i prioritetima i mjerama Jadranske Hrvatske.

Sa područja Grada Malog Lošinja u bazu prijavljeno je 29 projekata, odnosno projektnih ideja.

U Bazu projekata županije za privlačenje domaćih i stranih investitora Turistički projekti PGŽ - navedena su dva projekta sa područja Grada:

- Projekt: AERODROM MALI LOŠINJ, Ćunski, sa svrhom - Nadogradnja aerodroma »Mali Lošinj« s ostalim sadržajima /usluge, ugostiteljstvo, sport itd./, površine 77 ha u vlasništvu Lošinjska plovidba d.d. /Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., RH /

- Projekt: MARINA VELOPIN, Mali Lošinj, Velopin, sa svrhom - Javna luka i marina s ugostiteljskim sadržajima, trgovinama, zabavnim i sportsko rekreativnim sadržajima, površine 2 ha, u vlasništvu RH i privatno.

U Bazi poslovnih zona županije sa područja Grada navedena je:

- SKLADIŠNO SERVISNA ZONA »KALVARIJA«, Mali Lošinj, površine 4,1 ha.

Grad Mali Lošinj kandidirao je dva projekta, koji na žalost nisu usvojeni, a to su: Ribarska luku Kovčanje - idejni, glavni i izvedbeni projekt te Projekt energetski učinkovitije i ekološki prihvatljivije javne rasvjete.

Grad Mali Lošinj je u međuvremenu predvidio sustav isključivo za pripremu dokumentacije i prijavama na natječaj, te izradu baze podataka kojom će se odrediti projekti pogodni za kandidiranje po komponentama IPA fondova. Projekti se odnose na nerazvrstane ceste, protupožarne putove, zbrinjavanje otpada na Kalvariji, palaču Kvarner za muzej Apoksiomena, Zračnu luku te osiguranje sredstava za organiziranje sastanaka bratimljenja gradova (sa talijanskim gradom Cioggia). Na razini županije Lokalno partnerstvo za zapošljavanje usvojio je Javni poziv za predlaganje projektnih ideja u području razvoja ljudskih potencijala - zapošljavanje i tržište rada Primorsko-goranske županije, kao što je izdan i Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dodjelu bespovratnih potpora za opći program mjera poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva na području Primorsko-goranske županije u 2011. godini.

Osim projekata koje pokrenula gradska uprava, na području Grad projekte prijavljuju i to uspješno i predstavnici civilnog društva, odnosno udruge:

Tako je u podacima SAFU - Središnje agencije za financiranje i ugovaranje, kao uspješni projekt naveden »Jačanje sposobnosti NVO-a za provođenje Natura 2000« sa sljedećim karakteristikama:

Cilj projekta: Jačanje znanja i suradnje organizacija civilnog društva u RH u zaštiti mora te promocija zaštite mora usredotočena na prioritetne vrste na Crvenom popisu ugroženih vrsta u RH i Direktive o staništima te poticanje svijesti civilnog društva o zaštiti mora.

Partneri: Društvo za zaštitu prirode Hrvatske Natura, i suradničke organizacije: članice Cetacean Alliance (Tethys, Alnitak, CIRCE & Pelagos), WWF Rezervat Miramare, ACCOBAMS i DZZP.

Ciljane skupine i krajnji korisnici: članovi Plavog svijeta i Nature, lokalno stanovništvo i posjetitelji otoka Lošinja i Visa, Ministarstvo kulture RH, Državni zavod za zaštitu prirode.

Očekivani rezultati: obuka djelatnika i volontera udruga, inventarizacija arhipelaga otoka Visa, usavršavanje Lošinjske izložbe o zaštiti mora, snimanje dokumentarnog filma i TV oglasa, izrada brošura i web stranice.

Udruga Plavi svijet - Institut za istraživanje i zaštitu mora, osigurala je potpore u tri navrata, dok je nevladina udruga Idem i ja, koja od 2005. g. djeluje kao lošinjski Centar za zdravo odrastanje je za projekt osnivanja kluba mladih i informatičke edukacije osigurao 97 tisuća eura.

III. 2. Plan aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Općenito - aktivnosti za integrirani razvoj Grada

Iz analize stanja u prostoru i analize Strategije razvoja Primorsko-goranske županije 2011.-2013. godine mogu se donijeti određeni zaključci o potrebnim aktivnostima Grada koji nisu usko vezana za prostorno planiranje, ali koji se odnose na daljnji ukupni razvoj Grada.

Za područje Grada izrađen je veći broj stručnih dokumenata, za specifične lokacije, cijelo područje i regiju kojoj Grad pripada te i iz šire perspektive ukupnog razvoja i za specifične teme razvoja. Svu postojeću i planiranu dokumentaciju, navedenu djelomično u poglavlju II.2. ovog Izvješća, potrebno je nadalje sustavno analizirati i staviti na raspolaganje upravi za donošenje informiranih zaključaka o prioritetima i mogućnostima daljnjeg razvoja Grada.

Razvoj Grada se uz prirodne i prostorne osobitosti sastoji od njegovih stanovnika. Za daljnji razvoj potrebno je provoditi sve aktivnosti za poboljšanje demografske slike prostora, s većim udjelom aktivne populacije te za kvalitetan i zdrav život. Potrebno je omogućiti mladom i radno aktivnom stanovništvu visoku kvalitetu života, ne samo sadržajima i standardom života na području Grada, već i omogućavajući veću pristupačnost do regionalnog centra Rijeke, u ljetnom i u zimskom periodu. Program stanogradnje Grada Malog Lošinja ide u tom smjeru kao i sve mjere vezane za poboljšanje prometne infrastrukture. Nadalje za taj su aspekt važne i sve aktivnosti koje se bave razvojem ljudskih potencijala, unaprjeđenje svih oblika obrazovanja, zdravstvene zaštite, socijalne sigurnosti.

Razvoj gospodarstva, predviđen je kroz povećanje konkurentnosti, razvoj malog i srednjeg poduzetništva, tržišta radne snage, razvoj ruralnih područja, poljoprivrede i ribarstva. Osim direktnih mjera za unaprjeđenje prometne i komunalne infrastrukture, specifična orijentiranost Grada na turizam, čini gospodarski isplativim mjere koje se svrstavaju u razvojne mjere civilnog društva i zaštite okoliša. Te se mjere odnose na zaštitu prirodne i kulturne baštine, unaprjeđenje zdravstvene i socijalne zaštite.

Posebno se mora istaknuti potreba za razvojem selektivnih oblika turizma, prvenstveno zdravstvenog i za osobe starije dobi.

Problematika povezana sa stambenim fondom koji se 42% odnosi na stanove za odmor, relativno skupom komunalnom infrastrukturom koja se koristi manji dio godine, ukazuje na potrebu ne samo produženja sezone, već i razvijanja selektivnih grana turističke djelatnosti koje omogućavaju rad i prihode kroz cijelu godinu. S tom problematikom su direktno povezane, između ostaloga i mjere koje idu za korištenjem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, povećanja prometne pristupačnosti, pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti, razvoja javnog prijevoza, razvoja ljudskih potencija i dr.

Daljnje mjere za unaprjeđenje gospodarstva, su one koje se odnose na ukupni razvoj poduzetničke infrastrukture, horizontalno i vertikalno sektorsko povezivanje, promociju Grada kao destinacije, privlačenje domaćih i stranih inve-

stitora i olakšavanja financiranja kako javnih tako i privatnih razvojnih programa. Potrebno je sustavno unaprijediti sustav razvoja programa i projekata za uključivanja u sufinancirane projekte, uz optimiziranje korištenja unutarnjih i vanjskih resursa, regionalne infrastrukture, sa aktivnom promocijom Gradskih interesa.

Sustavna dopuna baze projekata Grada, uključivanja u europske predpristupne programe, te jasna slika o prioritetima razvoja donosi Gradu ne samo konkretne rezultate već i dugoročne posljedice na razvoj.

III. 2.1. Prijedlog i razlozi izrade, odnosno izmjena i dopuna dokumenata prostornog uređenja na lokalnoj razini

Na osnovi sektorskih analiza i stručnih podloga sa aspekata gospodarstva, u što je uključen daljnji razvoj turizma i postojećih gospodarskih zona te općenite pristupačnosti Grada sa aspekta svih vrsta prometne infrastrukture, zračne pomorske i povezanog cestovnog prometa i prometa u mirovanju potrebno je pristupiti izradi slijedećih, drugih po redu Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja.

Prostorni planovi uređenja užih područja definirani su Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja te ih je već 16 u izradi ili su za njih već donesene Odluke o izradi. Potrebno je pristupiti i izradi preostalih 19 planova koji će se odrediti daljnjim analizama, vezano za Bazu projekata Grada.

U narednom razdoblju planira se pristupiti proceduri izrade urbanističkih planova uređenja za koje su već donesene Odluke o izradi, po redu:

- UPU gospodarske zone Čunski (UPU-4),
- UPU luke Mrtvaska, Veli Lošinj (UPU-28) - infrastrukturne namjene, nakon izrade studija navedenih u slijedećim poglavljima vezanima za tu temu,
- UPU sportsko rekreacijskog centra R16, Mali Lošinj (UPU-29),
- UPU Čunski (UPU-3), naselje i rekreacijska zona, poslovne i infrastrukturne namjene,
- UPU Sveti Jakov (UPU - 24), naselje

Te nadalje pristupiti izradi ostalih urbanističkih planova uređenja za koje su donesene Odluke o izradi a čije financiranje djelomično ovisi o zainteresiranim poslovnih subjektima

- UPU Artatore, Čunski (UPU-5) - namjene turizam i rekreacija,
- UPU Lopari, Nerezine (UPU-17) ugostiteljsko turističke namjene,
- UPU Bučanja, Nerezine (UPU 18) - ugostiteljsko-turističke namjene.

III. 2.2. Prijedlog izrade drugih razvojnih dokumenata i programa (studije istraživanja, razvojne koncepcije) s osnovnim polazištima

1. Stručna podloga za gradski projekt stanogradnje

Analiza potencijalnih lokacija, za rješavanje stambenog pitanja za aktivnu /stručnu/ populaciju na području Grada, kao preduvjet podizanja ljudskih potencijala.

2. Stručna podloga za gospodarski razvoj sastoji se od slijedećih analiza, razvojnih koncepcija, sektorskih i akcijskih planova:

- analiza potrebe gospodarstva i poduzetništva,
- analiza ciljanih grupa potencijalnih korisnika,
- analize baze projekata Grada Malog Lošinja.

3. Stručne podloge za razvoj lokalne i prometne infrastrukture radi bolje dostupnosti poduzetničke i turističke infrastrukture

Analize i studije izrađuju se sa ciljem povećanje pristupačnosti - domicilnog stanovništva i turista, i to na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, odnosno osiguravanja bolje povezanosti sa županijskim središtem Rijeka, definiranja prioriteta projekata u cestovnom, pomorskom i zračnom prometu.

Sa aspekta prometa potrebno je potrebno izraditi slijedeće analize u obliku istraživanja, studija, podloga i sl.:

3.1. Analiza održivosti i poboljšavanja održivog sustava javnog prijevoza tijekom cijele godine

3.2. Analiza utjecaja i efikasnosti pomorskog prometa unutar lošinskog arhipelaga, na regionalnom nivou do Rijeke i na nivou jadranskog pomorskog prometa u zemlji i inozemstvu, u periodu do i nakon izgradnje planirane luke Mrtvaska

3.3. Analiza mogućnosti i planova sa izgradnjom planirane luke Mrtvaska

3.4. Analiza trase nove ceste od Malog Lošinja do planirane luka za javni promet Mrtvaska, sa aspekta održivosti, kapaciteta u dugom i srednjem periodu, zaštite prirodne baštine, te mogućnosti koncesioniranja privezišta u uvalama sa obje strane otoka

3.5. Analiza cestovnog prometa sa akcijskim planom za rješavanje problematičnih točaka cestovne infrastrukture, te prometa u mirovanju

3.6. Analiza potreba i utjecaja na prostor vezanih uz proširenje zračne luke Lošinj

3.7. Studija sveukupnog prometa za srednji i dugi period

4. Stručne podloge za korištenje održivih izvora energije i energetske efikasnost

Cilj analiza i strateških dokumenata je promišljanje, razvoj koncepata samoodržanja kroz pronalaženje alternativnih strategija razvoja i drugačije pristupe poljoprivredi, prometu, opskrbi vodom, energetici, zdravstvu, zaštiti prirode i okoliša, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru.

5. Analiza područja sa aspekta korištenja održivih izvora energije koje bi definirale politiku, strateške dokumente, ciljeve i mjere, održivog razvoja na konkretnim prirodnim

6. Analiza podataka iz Popisa stanovništva 2011. godine, te stvaranje baze podataka, kao podloga za izradu slijedećeg Izvještaja o stanju u prostoru te kontrole projekcija i premisa definiranih u Prostornom planu Grada Malog Lošinja

III. 2.3. Prioritetne aktivnosti u provođenju dokumenata prostornog uređenja

Za potrebe definiranja prioriteta aktivnosti tematski je analizirana provedba projekata propisana Izvješćem i Programom mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru prošle generacije, te dan pregled planiranih projekata Grada u narednom razdoblju.

2.3.1. Projekti Izgradnje javnih objekata koja obuhvaćaju radove na izradi programa, projektne dokumentacije, rješavanje imovinsko pravne radnje, pripremu za gradnju i građenje i sl. iz Izvješća o stanju u prostoru i Mjera za unaprijeđenje stanja u prostoru prošle generacije su u slijedećim fazama realizacije:

1. Muzej maslinarstva, uređenje nekadašnjeg toša (mlina) za masline kraj franjevačkog samostana u Nerezinama,

- projekt je još u planu
- 2. Muzej podmorske arheologije lošinjskog arhipelaga,
 - projekt je još u planu
- 3. Muzej pomorstva,
 - projekt nije realiziran, a ne planira se niti u sljedećem razdoblju
- 4. Etnografski muzej na otoku Susku,
 - projekt nije realiziran, a ne planira se niti u sljedećem razdoblju
- 5. Međunarodni znanstveni - istraživački centar za more i podmorje,
 - projekt je u planu, a djeluje pod okriljem udruge Plavi svijet, u Velom Lošinj u te se planira premijestiti na novu lokaciju (bivši Dom JNA) u Malom Lošinj u
- 6. Centar sportova na moru,
 - projekt je još u planu

U prošlom razdoblju su rekonstruirani/izgrađeni su također:

- Hotel Aurora,
- Hotel Vespera,
- Izgrađen je trgovački centar »Opkrbnj centar«
- Izgrađen je poslovni centar »Bočac«
- Restoran »Klub Kapetana« na Runjici

Plan razvojnih programa Grada Malog Lošinja za 2011. i projekcija istoga za 2012. i 2013. godinu uključuje i sljedeći kapitalne projekte Grada:

1. Kapitalni projekt stanogradnje u svim naseljima
2. Kapitalni projekt Muzej Apoksiomen
3. Kapitalni projekt proširenja Gradske knjižnice i čitaonice u Malom Lošinj u
4. Kapitalni projekt sanacije deponije otpada na Kalvariji
5. Kapitalni projekt poboljšanja energetske učinkovitosti i smanjenja svjetlosnog zagađenja
6. Proširenje groblja Čunski
7. Projekti rekonstrukcije hotela Punta, Bellevue i Helios i novih smještajnih kapaciteta prema Prostornom planu uređenja Grada Mali Lošinj
8. Nova sportska dvorana u sklopu osnovne škole, Mali Lošinj
9. Vatrogasni dom na Kalvariji, projekt je realiziran do prve faze

2.3.2. Projekti javnih površina iz Izvješća o stanju u prostoru i Mjera za unaprjeđenja stanja u prostoru prošle generacije su u sljedećim fazama realizacije:

1. Uređenje raskrižja kod Dječjeg vrtića s uređenjem parkirališta,
 - program je realiziran
2. Pristupna cesta kroz skladišno-servisnu zonu
 - u fazi izrade projektne dokumentacije, izgradnja je u Planu razvojnih programa Grada
3. Pristupna cesta Privlaka
 - program je još u planu
4. Pristupna cesta Kalvarija - Mate Vidulića,
 - projektna dokumentacije je izrađena,
5. Pristupna cesta Veli Lošinj - Gornji kraj,
 - program se realizira u fazama i nadalje je u planu
6. Šetnica Runjica - A/C Poljana
 - program je još u planu
7. Pristupna cesta Šestavina - Hotel Punta - lučica Veli Lošinj
 - program je još u planu
8. Pristupna cesta Artatore - Ružmarinka
 - program je još u planu
9. Uređenje parkirališta Zagazinjine

- program je realiziran
- 10. Uređenje šetnice lungo mare u naselju Artatore
 - program je još u planu
- 11. Uređenje javne površine prema DPU Škverić
 - DPU Škverić više nije na snazi, a na području je djelomično realiziran program izgradnje parkirališta na Novoj obali.
- 12. Proširenje groblja u Malom Lošinj u
 - program je realiziran
- 13. Uređenje javnih površina za potrebe nove stambene izgradnje
 - projekt je djelomično realiziran,
- 14. Uređenje javnih površina u naseljima: Osor, Punta Križa, Sv. Jakov, Čunski, Belej, Ustrine, Susak, Unije, Ilovik, Veli Lošinj, Nerezine
 - programi se realiziraju u fazama.

U prošlom razdoblju su rekonstruirani/izgrađeni su također:

- Cesta D'-100 Martinščica - Belej,
- Uređenje parkiralištam »Budovina«
- Rekonstrukcija marine na Runjici

Plan razvojnih programa Grada Malog Lošinja za 2011. i projekcija istoga za 2012. i 2013. godinu uključuje i sljedeći programe vezane uz javne površine Grada:

- Dječje igralište Malin, Mali Lošinj,
- Dječje igralište Čunski i dječje igralište Nerezine,
- Građenje nerazvrstane ceste u skladišno-servisnoj zoni Kalvarija III. faza sa izgradnjom infrastrukture,
- Projekt uređenja parkirališta Sunčana uvala,
- Projekt pristupne ceste - Galboka, Nerezine,
- Projekt pristupne ceste za stanove Nerezine za projektnu dokumentaciju,
- Projekt rekonstrukcije raskršća Mali Lošinj - Veli Lošinj - Sunčana uvala,
- Kapitalni projekt uređenja rive Priko,
- Projektna dokumentacija za parkiralište Nova obala, Mali Lošinj,
- Kapitalni projekt rekonstrukcije mola na Srakanama odnosi se na izradu glavnog i izvedbenog projekta,
- Kapitalni projekt ribarske luke na Kovčanju - odnosi se na izradu idejnog rješenja,
- Kapitalni projekt rješenja pristupne ceste na Kalvariji za stanove, odnosi se na projektnu dokumentaciju, imovinsko pravna pitanja i zemljane radove,
- Projekt popločenje Suska I. faza odnosi se na projektnu dokumentaciju,
- Izgradnja rive na Iloviku,
- Izgradnja helidroma na Iloviku u iznosu odnosi se na ishodenje projektne dokumentacije i imovinsko pravna pitanja,
- Kapitalni projekt izgradnje marine Velopin u Malom Lošinj u.

2.3.3. Infrastrukturni projekti iz Izvješća o stanju u prostoru i Mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru prošle generacije su u sljedećim fazama realizacije:

1. Uređenje odvodnje i vodovoda na Privlaci
 - nije se pristupilo realizaciji te preostaje za realizirati u sljedećem razdoblju, nakon 2013. godine, u sklopu projekta Poljana-Škverić
2. Izgradnja kanalizacijskog kolektora i odvodnje oborinskih voda sa izmjenom vodovoda u ulici Priko
 - projekt se realizira u fazama, tako da je dio već u izgradnji te se nadalje planira i projektira završni sloj odnosno popločenje, u Planu razvojnih programa Grada

3. Crpna postaja i tlačni cjevovod Priko sa spojem do kolektora u ulici G. Garibaldi
 - realizacija projekta je u tijeku
 4. Izgradnja kanalizacijskog kolektora od Privlake do crpne postaje Škverić
 - u sklopu projekta Poljana-Škverić
 5. Izrada projektne dokumentacije vodovoda i odvodnje za područje Gornjeg kraja, Veli Lošinj
 - projekt se realizira u fazama te je izrađeno Idejno rješenje
 6. Izgradnja kanalizacijskog kolektora i oborinske kanalizacije za područje Gornjeg kraja, Veli Lošinj
 - realiziran je kolektor sanitarne odvodnje
 7. Povezivanje Čikata sa tlačnim cjevovodom do uređaja Kijac
 - projekt se realizira u fazama
 8. Vodovod i odvodnja otoka Ilovika
 - projekt je u realizaciji, izrađena je projektna dokumentacija te su radovi na izgradnji u tijeku, u Planu razvojnih programa Grada
 9. Vodovod i odvodnja otoka Unije
 - projekt se još planira, u Planu razvojnih programa Grada
 10. Vodosprema Poljana
 - program je još u planu,
 11. Osor - uređenje sanitarne kanalizacije u naselju
 - program je još u planu,
 12. Nerezine - izgradnja vodospreme Nerezine na koti 70 m.n.m., kapaciteta 1.000 m³.
 - program je još u planu,
 13. Proširenje mreže sanitarne kanalizacije u naselju Nerezine
 - projekt je djelomično realiziran,
 14. Izgradnja sanitarnog kolektora A/C Poljana Most - Privlaka
 - projektna dokumentacija je izrađena te se priprema izgradnja
 15. Uređenje pomorskog dobra, obalnog zida, infrastrukture i šetnice od Runjice do A/C Poljana
 - projekt je u planu
 16. Uređenje infrastrukture na zoni Kalvarija
 - projekt nije u potpunosti realiziran, u Planu razvojnih programa Grada, planirana je izrada vodospreme Kalvarija
- Plan razvojnih programa Grada Malog Lošinja za 2011. i projekcija istoga za 2012. do 2013. godinu uključuje i sljedeće programe za komunalnu infrastrukturu - vodovoda i odvodnje otpadnih voda Grada:
- Odvodnja sanitarnih voda - Sv. Martin u 2011. godini,
 - izvršena I. faza obuhvata kanalizacije i izgrađena je crpna stanica
 - Odvodnja sanitarnih voda -Rapoča u 2011. godini,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije, izgradnja planirana u 2012. godini,
 - Proširenje kanalizacije Loš. Brodograditelja, Mali Lošinj u 2011. godini,
 - kontinuirano se rješava,
 - Proširenje kanalizacije s rekonstrukcijom vodovoda Podjavori, Veli Lošinj u 2011. godini,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije,
 - Razdavanje vodnog priključka u ul. Rialto u Velom Lošinj u 2011. godini,
 - realizacija planirana u jesen 2011. godine,
 - Izgradnja vodovoda i vodospreme, Punta Križa
 - vodovod i fekalna odvodnja - Riva Priko - Velopin
 - Projektna dokumentacija - Pročišćivač na Kijcu
 - Projektna dokumentacija i izgradnja vodoopskrbe - Poljana - Škverić
- početak realizacije u jesen 2011. godine
 - Produženje ispusta za fekalnu odvodnju u Nerezinama
 - projektna dokumentacija izrađena, izgradnja planirana u 2012. godini,
 - Proširenje odvodnje otpadnih voda naselja Mali Lošinj
 - kontinuirano se rješava,
 - Sanacija podmorskog ispusta u Velom Lošinj,
 - realizacija planirana u jesen 2011. godine,
 - Proširenje kanalizacije u malim mjestima,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije,
 - Izgradnja vodoopskrbe otoka Ilovika,
 - u tijeku izrada vodovodnih cijevi po otoku Lošinj,
 - Izgradnja vodospreme na Kalvariji,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije.
- Prema podacima iz Plana ulaganja VODOVOD I ČISTOČA CRES MALI LOŠINJ d.o.o. planirana je izgradnja sljedećih elemenata infrastrukturne mreže na području Grada Malog Lošinja:
- U 2011. godini planirano je:
- Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda:
- Idejni projekti odvodnje za naselja Čunski-Artatore, Sv. Jakov, Osor, P. Križa, Belej i Ustrine
 - Projekt produženja podmorskog ispusta Nerezine, duž. 550 m
 - Fekalna odvodnja Nerezine (Vručić i Magdalenska, iz 2010.)
 - Sanacija podmorskog ispusta Veli Lošinj
 - Izgradnja kanalizacije Rovenska V. Faza, 880 m
 - Izgradnja kanalizacije Sv. Martin - M. Lošinj, duž. kol. 200 m+c/s
 - Izgradnja priključnog kolektora Rapoča - Nerezine, 260 m
 - Izgradnja kanalizacije Kaštel IV. faza, 85m
 - Projekt proširenja kanalizacijskog sustava V. Lošinj II. faza
 - Kanalizacija Poljana - Škverić energetika za C/S Poljana, C/S Rujnica i C/S Lošinjskih brodograditelja
- Opskrba pitkom vodom:
- Projekt pojačanja vodoopskrbe Sv. Jakov, hidroforska stanica
 - Privremena vodoopskrba Verin (Srem), 3.200 m,
- U 2012. godini:
- Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda:
- Izgradnja uređaja za pročišćavanje Kijac I. faza - projekt Jadran
 - Izgradnja kanalizacijskih kolektora u naselju Poljana u Malom Lošinj, 700 m
- Opskrba pitkom vodom
- Pojačanje vodoopskrbe naselja Sv. Jakov, hidroforska postrojenje
 - Gradnja vodospreme "Kalvarija" I. faza 2.500 m³
- 2.3.4. Projekti javne rasvjete iz Izvješća o stanju u prostoru i Mjera za unaprjeđenja stanja u prostoru prošle generacije su u sljedećim fazama realizacije:
1. nova TS Šestavine u Velom Lošinj,
 - program je realiziran i trafostanica je u pogonu
 2. Izgradnja TS Kijac za potrebe uređaja za pročišćavanje,
 - program je još u planu, a realizacija (projektiranje i izgradnja) ovisna je o potrebama budućih kupaca na tom području
 3. TS Kalvarija stambena izgradnja,
 - program je još u planu, a realizacija (projektiranje i

- izgradnja) ovisna je o potrebama budućih kupaca na tom području
4. nova TS Tržnica Braće Vidulića,
 - program je realiziran i trafostanica je u pogonu
 5. nova TS Punta Križa sa VN i NN raspletom,
 - program je realiziran i trafostanica je u pogonu
 6. nova TS 10(20)/0.4 kV Belej sa 10(20) kV priključkom i NN mrežom u Beleju,
 - program je u realizaciji, u tijeku je ishođivanje dozvola na osnovu izrađene projektne dokumentacije
 7. nova TS Osor Kamp i TS Osorščica,
 - program je realiziran i trafostanice su u pogonu
 8. Proširenje i uređenje javne rasvjete u Malom Lošinj, Nerezinama i Velom Lošinj i malim mjestima,
 - program se kontinuirano provodi te se realizira u fazama.

Prema podacima ELEKTROPRIMORJE Rijeka planirana je izgradnja slijedećih elemenata elektroenergetske mreže na području Grada Malog Lošinja:

1. Izgradnja nove TS 10(20)/0.4 kV Rovenska sa 10(20) kV priključkom i NN mrežom u Velom Lošinj,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije
2. Izgradnja nove TS 10(20)/0.4 kV Mrtvaska sa 10(20) kV priključkom i NN mrežom u uvali Mrtvaska,
 - u tijeku je ishođivanje dozvola na osnovu izrađene projektne dokumentacije
3. Zamjena postojećeg kabela 10 kV TS Sunčana - TS Željezničar - TS Alhambra sa novim 10(20) kV kabelima,
 - u tijeku izrada projektne dokumentacije
4. Zamjena postojećeg kabela 10 kV TS Kino - TS Bolnica
 - TS Spomenik sa novim 10(20) kV kabelima,
 - projektna dokumentacija je izrađena.

Plan razvojnih programa Grada Malog Lošinja za 2011. i projekcija istoga za 2012. do 2013. godinu uključuje i slijedeće programe za javnu rasvjetu Grada:

- javna rasvjeta Valdarke, Veli Lošinj,
- javna rasvjeta Čikat - AC Čikat, Mali Lošinj,
- proširenje javne rasvjete Sunčana Uvala - Annunziata,
- proširenje javne rasvjete Sveti Martin, Zagazinje,
- proširenje javne rasvjete malih mjesta,
- proširenja javne rasvjete uvale Mrtvaška.

III. 2.4. Aktivnosti za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja

Za izradu dokumenata prostornog uređenja i analiza obuhvaćenih ovim Izvješćem potrebno je pribaviti i ažurirati:

- pokazatelje postojećeg stanja u okolišu (prvenstveno infrastrukturnih objekata),
- ažurirati demografske podatke vezano na novi Popis stanovništva 2011. godine.
- ažurirane kartografske podloge u digitalnom obliku, gdje se prvenstveno misli na digitalni katastar cijelog područja Grada, te nove detaljne topografske karte u mjerilu 1: 25000,
- analize i studije djelomično navedene u poglavlju 2.3. ovog Izvješća, i ostale konzervatorske podloge u smislu valorizacije povijesnih naselja,
- druge dokumente i studije uvjetovane važećim propisima,
- ostale podloge.

Potrebno je također postepeno uvoditi geo-informacijski sustav, kojem bi se svi podaci (demografski, izgrađenosti i sl.) vezali na podloge prostorno planske dokumentacije. Sustav je potrebno uvoditi postepeno, i u geografskom i u sektorskom smislu, kao i u razvoju edukacije javne

uprave i stanovništva u korištenju geo-informacijskog sustava. Potrebno je u tome surađivati sa tvrtkama sa javnim ovlastima, vezano na infrastrukturne podatke.

Potrebno je sustavno pratiti i ažurirati stanje u prostoru podacima vezanih na izdavanje, dokumenata kojima se odobrava građenje, inspekcijских nadzora, kako bi isti bili na raspolaganju Gradu.

Također, potrebno je objediniti i iskoristiti svu postojeću dokumentaciju, analize i studije koje se bave ili imaju utjecaja na prostorno uređenje cijelog područja i dijelova područja Grada.

III. 3. Pregled prostornih pokazatelja o stanju u prostoru prema tematskim cjelinama

Obavezni prostorni pokazatelji o stanju u prostoru, vezani su na poglavlja analize stanja u prostoru, te ovdje nisu posebno navedeni. Numeracija prostornih pokazatelja koji su u ovom izvješću predloženi u obliku tabela, grafova i kartograma, izvršena je sukladno Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 141/10), te su navedeni u sadržaju.

Nakon dobivanja podataka iz Popisa stanovništva Republike Hrvatske 2011. godine, potrebno je revidirati sve projekcije dane u Prostornom planu Grada Malog Lošinja.

U poglavlju IV. - Popis grafova, kartografskih i tabličnih priloga, prikazani su svi predmetni prilozi, te razvrstani prema poglavljima u kojima se nalaze u tekstu ovog Izvješća.

IV. Popis grafova, kartografskih i tabličnih priloga

IV. 1. GRAFOVI

1. OPĆI ČINITELJI RAZVOJNIH KRETANJA U PROSTORU

1.1. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

1. Graf 11.-1. Udio broja stanovnika Malog Lošinja u ukupnom broju stanovništvu RH
2. Graf 11.-2. Broj stanovnika i indeks kretanja broja stanovnika od 1961.
3. Graf 11.-3. Prirodni prirast stanovništva i vitalni indeks
4. Graf 11.-4. Koeficijent starosti stanovništva
5. Graf 11.-5. Indeks starenja
6. Graf 11.-6. Udio dobnih skupina prema starosti
7. Graf 11.-7. Odnos broja žena i muškaraca
8. Graf 11.-8. Odnos broja žena i muškaraca prema dobnim skupinama
9. Graf 11.-9. Udio stanovnika prema obrazovanju i prema spolu
10. Graf 11.-12. Udio i broj doseljenih stanovnika prema spolu
11. Graf 11.-13. Udio aktivnih stanovnika prema spolu
12. Graf 11.-15. Broj domaćinstava po naseljima

1.2. LOKALNA SOCIJALNO GOSPODARSKA STRUKTURA

13. Graf 12.-21.1. Broj i udio zaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu
14. Graf 12.-21.2.a. Broj muških zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju
15. Graf 12.-21.2.b. Broj ženskih zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju
16. Graf 12.-21.2.c. Ukupan broj zaposlenih prema starosti i položaju u zaposlenju
17. Graf 12.-22. Broj i udio zaposlenih prema djelatnostima
18. Graf 12.-23. Broj i udio nezaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu

19. Graf 12.-24. Broj i udio neaktivnog stanovništva prema spolu

1.3. STRUKTURA KORIŠTENJA POVRŠINA I ZEM-LJIŠTA U GRADU

20. Graf 21.-1. Udio broja naselja prema broju stanovnika

1.5. STRUKTURA POVRŠINA POSTOJEĆIH NASELJA I POVRŠINA ZA RAZVOJ NASELJA (GP)

21. Graf 23.-2. Površina i udio izgrađenog i planiranog dijela građevinskog područja naselja

1.7. OPREMLJENOST DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM (MREŽE I ORGANIZIRANOST)

22. Graf 25.1.-1. Udio broja učenika prema vrsti obrazovne ustanove

1.8. GOSPODARSKE DJELATNOSTI S OSNOVA EKOLOŠKI ODRŽIVE NAMJENE PROSTORA IZVAN NASELJA

23. Graf 31.-2. Udio površine obradivog tla po kategorijama u ukupnoj površini obradivog tla

24. Graf 31.-5. Udio površine šuma po kategorijama u ukupnoj površini šuma

25. Graf 34.-1. Struktura proizvodnih površina

2. OPREMLJENOST JAVNOM I KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM LOKALNE RAZINE

26. Graf 44.-9. Broj i udio broja priključaka na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda

3. ZAŠTITA I KORIŠTENJE POSEBNO VRIJEDNIH PROSTORA

27. Graf 51.-1. Udio broja naselja izvan ZOP-a

28. Graf 51.-2. Udio broja stanovnika izvan ZOP-a

29. Graf 51.-4. Udio morskog i otočnog dijela ZOP-a

30. Graf 51.-5 i 51.-6. Udjeli površina planiranog i izgrađenog dijela GPn unutar ZOP-a

IV. 2. KARTOGRAFASKI PRILOZI - KARTOGRAMI

1.3. STRUKTURA KORIŠTENJA POVRŠINA I ZEM-LJIŠTA U GRADU

1. Kartogram 21.-1. Broj stanovnika prema tipu naselja

1.4. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA PREMA VELIČINI I FUNKCIJI NA LOKALNOJ RAZINI

2. Kartogram 22.-1 i 22.-2. Naselja prema veličini i funkciji

1.5. STRUKTURA POVRŠINA POSTOJEĆIH NASELJA I POVRŠINA ZA RAZVOJ NASELJA (GP)

3. Kartogram 23.-1 i 23.-2. Naselja prema površini građevinskog područja i udjelu izgrađenog dijela

1.8. GOSPODARSKE DJELATNOSTI S OSNOVA EKOLOŠKI ODRŽIVE NAMJENE PROSTORA IZVAN NASELJA

4. Kartogram 31.-1 i 31.-4. Površina poljoprivrednog i šumskog zemljišta po kategorijama

2. OPREMLJENOST JAVNOM I KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM LOKALNE RAZINE

5. Kartogram 41.-1. Cestovni promet

6. Kartogram 41.-7. i 41.-11. Pomorski i zračni promet

7. Kartogram 42. Telekomunikacijska infrastruktura

8. Kartogram 43. Elektroopskrba

9. Kartogram 44. Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

3. ZAŠTITA I KORIŠTENJE POSEBNO VRIJEDNIH PROSTORA

10. Kartogram 52. i 53. Područja zaštićene prirodne i kulturne baštine

4. PODRUČJA OD POSEBNOGA DRŽAVNOG INTERESA I OBILJEŽJA

4.2. PODRUČJA ZA POTREBE OBRANE

11. Kartogram 63. Područja posebne namjene

4.3. PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

12. Kartogram 64. Ugroženost od nesreća u gospodarstvu

5. ZAŠTITA OKOLIŠA U PROSTORNOM UREĐENJU

13. Kartogram 7. Lokacije onečišćenja i sanacije u okolišu i gospodarenje otpadom

II. ANALIZA PROVOĐENJA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGIH RAZVOJNIH DOKUMENATA I PROGRAMA

II. 2. PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA LOKALNE RAZINE

14. Kartogram II. 1.-21. Urbanistički planovi uređenja propisani PPUG-om

IV. 3. TABLIČNI PRILOZI

1. OPĆI ČINITELJI RAZVOJNIH KRETANJA U PROSTORU

1.1. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

1. 11.-1. Broj stanovnika Grada Malog Lošinja 2001.

2. 11.-2. Indeks kretanja broja stanovništva Malog Lošinja

3. 11.-3. Prirodan prirast stanovništva

4. 11.-4. Koeficijent starosti stanovništva

5. 11.-5. Indeks starenja

6. 11.-6. Broj i udio dobnih skupina prema starosti

7. 11.-7. Spolna raspodjela

8. 11.-8. Odnos broja muškaraca/1000 žena prema dobnim skupinama

9. 11.-9. Udio stanovnika prema obrazovanju po spolu

10. 11.-11. Udio doseljenih stanovnika prema spolu u ukupnom broju stanovnika

11. 11.-12. Broj stanovnika koji od rođenja stanuje u istom naselju

12. 11.-13. Udio aktivnih stanovnika po spolu

13. 11.-14. Broj i udio radno sposobnog stanovništva (starog više od 15 godina) prema aktivnosti i prema spolu

14. 11.-15. Broj domaćinstava

15. 11.-16. Indeks rasta broja domaćinstava

16. 11.-17. Prosječni broj članova domaćinstva

17. 11.-18. Broj i udio poljoprivrednog stanovništva u ukupnom broju stanovništva

1.2. LOKALNA SOCIJALNO GOSPODARSKA STRUKTURA

18. 12.-11. Indeks i stupanj razvijenosti

19. 12.-21.1. Broj i udio zaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu

20. 12.-21.2. Zaposleni prema starosti, spolu i položaju u zaposlenju

21. 12.-22. Broj i udio zaposlenih prema djelatnostima

22. 12.-23. Broj i udio nezaposlenih od ukupno aktivnih stanovnika prema spolu - 2001. godine

23. 12.-24.1. Broj i udio neaktivnog stanovništva prema spolu

24. 12.-24.2. Broj i udio aktivnog i ukupno neaktivnog stanovništva (svih dobi) prema spolu

25. 12.-25. Stopa aktivnosti prema spolu
 26. 12.-31. Broj i udio komutanata - dnevnih migranata ukupnom broju aktivnog stanovništva
 27. 12.-32. Broj i udio komutanata - dnevnih migranata ukupnom broju zaposlenih
- 1.3. STRUKTURA KORIŠTENJA POVRŠINA I ZEM-LJIŠTA U GRADU**
 28. 21.-1. Broj i udio broja stanovnika prema tipu naselja
 29. 21.-2. Udio broja stanovnika u pojedinom tipu naselja u ukupnom broju stanovnika
 30. 21.-4. Gustoća naselja
 31. 21.-7. Udio stanovnika u sjedištu Grada u ukupnom broju stanovnika
 32. 21.-13. Udio stanovnika u ostalim naseljima
 33. 21.-14. Gustoća naseljenosti (opća)
 34. 21.-18. Gustoća naseljenosti građevinskih područja naselja - GP
 35. 21.-19. Gustoća naseljenosti izgrađenog dijela GP
 36. 21.-21. Broj stanovnika Grada u odnosu na površinu obradivog zemljišta
 37. 21.-22. Broj stanovnika ostalih naselja u odnosu na površinu obradivog zemljišta
- 1.4. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA PREMA VELIČINI I FUNKCIJI NA LOKALNOJ RAZINI**
 38. 22.-1. Broj i udio naselja prema veličini
 39. 22.-2. Broj i udio naselja prema funkciji
- 1.5. STRUKTURA POVRŠINA POSTOJEĆIH NASELJA I POVRŠINA ZA RAZVOJ NASELJA (GP)**
 40. 23.-1. Površina građevinskog područja naselja GPn
 41. 23.-2. Površina i udio izgrađenog i planiranog dijela građevinskog područja naselja
 42. 23.-3. Planirana površina građevinskog područja naselja GPn po stanovniku
 43. 23.-4. Izgrađena površina građevinskog područja naselja GPn po stanovniku
- 1.6. ŽIVOTNI STANDARD - STANOVANJE**
 44. 24.-1. Broj stanova na 1000 stanovnika
 45. 24.-2. Broj nastanjenih stanova na 1000 stanovnika
 46. 24.-3. Broj kućanstava na 1000 stanovnika
 47. 24.-4. Prosječan broj soba na 1000 stanovnika
 48. 24.-5. Prosječan broj stanovnika po broju stanova
 49. 24.-7. Prosječna stambena površina
 50. 24.-8. Gustoća izgrađenih stanova na području Grada
 51. 24.-9. Broj i udio stanova za odmor
 52. 24.-10. Prosječna površina stanova za odmor
- 1.7. OPREMLJENOST DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM (MREŽE I ORGANIZIRANOST)**
 53. 25.-1. Broj upisanih učenika u OŠ i SŠ na 1.000 stanovnika i broj obrazovnih ustanova
 54. 25.-2. Broj ustanova za kulturu i umjetnost
 55. 25.-31. Broj stacionarnih postelja na 1.000 stanovnika
 56. 25.-32. Broj zdravstvenih ustanova prema vrsti
 57. 25.-33. Zdravstvene ustanove po naseljima
 58. 25.-41. Broj korisnika na 1.000 stanovnika
 59. 25.-42. Broj socijalnih ustanova prema vrsti
 60. 25.-5. Broj sudova i odvjetništava
- 1.8. GOSPODARSKE DJELATNOSTI S OSNOVA EKOLOŠKI ODRŽIVE NAMJENE PROSTORA IZVAN NASELJA**
 61. 31.-1. Površine poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama
 62. 31.-2. Udio poljoprivrednog zemljišta po kategorijama
 63. 31.-4. Površine šuma i šumskog zemljišta
64. 31.-5. Udio površine šuma po namjeni
 65. 31. Struktura prostora grada Malog Lošinja (stanje 31.12.2001.) prema kategorijama
 66. 32.-1. Broj i površina područja za morskih ribogojilišta PPUG
 67. 32.-2. Broj i površina područja za morskih ribogojilišta slijedom Odluke o davanju u koncesiju
 68. 33.-1. Broj i površina polja eksploatacije mineralnih sirovina
 69. 33.-2. Broj i površina nelegalnih polja eksploatacije mineralnih sirovina
 70. 34.-1. Struktura proizvodnih površina
 71. 36.-1. Broj i površina prema vrsti radnih i poduzetničkih zona
 72. 37.-1. Broj turista prema površini
 73. 37.-2. Broj postelja na 1000 stanovnika
 74. 37.-3. Broj postelja na km²
 75. 37.-5. Udio izgrađenih površina T1,2,3 u ukupnom planiranoj površini ugostiteljsko turističke namjene
 76. 37.-6. Udio izgrađenih površina ugostiteljsko turističke namjene u ukupno izgrađenoj površini ugostiteljsko turističke namjene
 77. 37.-7. Planirane površine Ut IGP in prema ukupnom broju planiranih postelja
 78. 37.-8. Zauzetost obalne crte ugostiteljsko-turističkom namjenom prema ukupnoj dužini obalne crte
 79. 37.-13. Luke nautičkog turizma prema vrsti i broju vezova
- 1.9. STRUKTURA IZDOJENIH POVRŠINA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA (IGPN)**
 80. 26.-1.-3. Izdvojene površine građevinskih područja prema namjeni i udjelu u površini Grada, ukupnoj građevinskoj površini i građevinskoj površini izdvojene namjene
 81. 26.-3.a. Izdvojene površine građevinskih područja izvan naselja turističke namjene
 82. 26.-3.b. Izdvojene površine građevinskih područja izvan naselja gospodarske namjene
 83. 26.-3.c.1. Izdvojene površine građevinskih područja sportsko rekreacijske namjene- R1
 84. 26.-3.c.2. Izdvojene površine građevinskih područja sportsko-rekreacijske namjene- R2
 85. 26.-3.d. Izdvojene površine građevinskih područja posebne namjene
 26.-3.e. Izdvojene površine građevinskih područja infrastrukturne namjene
 26.-3.f. Površina groblja
- 2. OPREMLJENOST JAVNOM I KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM LOKALNE RAZINE**
 86. 41.-1., 41.-2. i 41.-3. Duljina, udio i gustoća javnih cesta
 87. 41.-7a. Broj i udio luka prema značaju
 88. 41.-7b. Broj i udio luka prema namjeni i značaju
 89. 41.-11. Broj zračnih luka
 90. 44.-1. Duljina javne vodoopskrbne mreže
 91. 44.-2. Broj priključaka na javnu vodoopskrbnu mrežu
 92. 44.-4. Udio stanovnika priključenih na javnu vodoopskrbnu mrežu
 93. 44.-6. Potrošnja pitke vode po stanovniku
 94. 44.-7. Udio potrošnje vode prema djelatnostima (industrija, energetika, poljoprivreda, domaćinstava i javne institucije)
 95. 44.-9. Broj i udio stanovnika priključenih na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
 96. 44.-11. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - veličina, kapacitet
- 3. ZAŠTITA I KORIŠTENJE POSEBNO VRIJEDNIH PROSTORA**

3.1. ZAŠTIĆENO OBALNO PODRUČJE MORA S OSVRTOM NA RAZVOJNA KRETANJA

97. 51.-1 i 51.-2. Broj naselja i stanovnika i površina unutar ZOP-a i njihovi udjeli u ukupnom broju
98. 51.-4. Udio površina otočnog i morskog dijela ZOP-a (km²)
99. 51.-5 i 51.-6. Površine planiranog i izgrađenog dijela GPn unutar ZOP-a i njihovi udjeli

3.2. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI

100. 52.-1. Broj i površina zaštićenih područja
101. 52.-3. Broj i površina posebno zaštićenih područja (Natura 2000)

3.4. ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE

102. 53.-1.1. Lista registriranih kulturnih dobara - arheoloških lokaliteta
103. 53.-1.2. Lista registriranih kulturnih dobara - pojedinačne građevine/kompleksi građevina
104. 53.-1.3. Lista registriranih kulturnih dobara - kulturno-povijesne cjeline - povijesno memorijalna područja i povijesna naselja i dijelovi naselja
105. 53.-2. Broj evidentiranih kulturnih dobara

4. PODRUČJA OD POSEBNOGA DRŽAVNOG INTERESA I OBILJEŽJA

4.2. PODRUČJA ZA POTREBE OBRANE

106. 63.-1. Površina područja i lokaliteta za potrebe obrane izvan i unutar naselja

4.3. PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

107. 64.-13. Broj postrojenja koje u obavljanju djelatnosti koriste opasne tvari
108. 64.-14. Procjena broja i udio stanovnika ugroženih u slučaju velike nesreće

5. ZAŠTITA OKOLIŠA U PROSTORNOM UREĐENJU

5.3. SANIRANI DIJELOVI OKOLIŠA

109. 73.-1. Broj i površina lokacija saniranih dijelova okoliša (»Hot spots«)

5.4. GOSPODARENJE OTPADOM

110. 74.-2. Udio domaćinstava obuhvaćenih organiziranim zbrinjavanjem otpada

II. ANALIZA PROVOĐENJA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I DRUGIH RAZVOJNIH DOKUMENATA I PROGRAMA

II. 2. PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA LOKALNE RAZINE

111. II. 1.-21. Broj i površina donesenih UPU-a
112. II. 1.-23. Broj i površina obuhvata UPU-a u izradi
113. II. 1.-25. Broj i površina obuhvata UPU-a planirane izrade
114. II. 1.-33. Broj i udio provedbenih planova (UPU-a) prema osnovnoj namjeni
115. II. 2.-1. Broj donesenih Izvješća o stanju u prostoru prema propisanim razdobljima

V. IZVORI I BIBLIOGRAFIJA

- Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja (Službene novine Primorsko-goranske županije broj 13/08),
- Izvješće o stanju u prostoru za Grad Mali Lošinj za razdoblje 2004. - 2005. godine, (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 40/06),
- Izvješće o stanju u prostoru Primorsko-goranske županije 2004., www.zavod.pgz.hr
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr
- Stručne službe Grada Malog Lošinja
- Web GIS Primorsko-goranske županije
- Nacrt - prosinac 2010.: Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Malog Lošinja, DLS d.o.o., Odjel zaštite okoliša, M. Barača 19, Rijeka,
- DHMZ
- Plan intervencija u zaštiti okoliša PGŽ
- <http://vodovod-cres-losinj.hr/>
- Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Grada Mali Lošinj 1999./2000. god, Vatrogasna zajednica PGŽ, Rijeka
- Plan zaštite od požara Grada Mali Lošinj, 1999./2000. god, Vatrogasna zajednica PGŽ, Rijeka
- <http://www.porin.hr/privlacenje-ulagaca/poslovne-zone-pgz/kvarnerski-otoci/mali-losinj>
- <http://www.safu.hr/hr/>
- Novi list

VI. OVO IZVJEŠEĆE O STANJU U PROSTORU ZA RAZDOBLJE 2010. - 2014. OBJAVIT ĆE SE U »SLUŽBENIM NOVINAMA PGŽ«.

Klasa: 350-01/11-01/18

Ur. broj: 2213/01-01-11-5

Mali Lošinj, 29. srpnja 2011.

GRADSKO VIJEĆE GRADA MALI LOŠINJ

Predsjednik

Anto Nedić, prof., v.r.